2024/1716

28.6.2024

KOMMISSIONENS HENSTILLING (EU) 2024/1716

af 19. juni 2024

om retningslinjer for fortolkningen af artikel 5, 6 og 7 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2023/1791 for så vidt angår energiforbruget i den offentlige sektor, renovering af offentlige bygninger og offentlige udbud

(meddelt under nummer C(2024) 3744)

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 292, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU ([1]) blev der indført et krav om at nå det overordnede mål om energibesparelser på mindst 32,5 % på EU-plan senest i 2030.

(2) I sin vejledning fra 2013 om artikel 5: »Offentlige organers bygninger som forbillede« og om artikel 6: »Offentlige organers indkøb« gav Kommissionen medlemsstaterne vejledning i gennemførelsen af de vigtigste bestemmelser i direktiv 2012/27/EU om den offentlige sektor og støttede dem i at indføre passende foranstaltninger, værktøjer og metoder med henblik på fuldt ud at udnytte deres energibesparelsespotentiale og nå det overordnede energieffektivitetsmål.

(3) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2023/1791 ([2]) blev vedtaget den 13. september 2023. Direktivet er en omarbejdning af direktiv 2012/27/EU, idet nogle af sidstnævnte direktivs bestemmelser er uændrede, mens der er indført visse nye krav. Navnlig er ambitionsniveauet for 2030 med hensyn til energieffektivitet hævet betydeligt, bl.a. hvad angår den offentlige sektor.

(4) I kapitel II i direktiv (EU) 2023/1791 om den offentlige sektors rolle som forbillede anerkendes den offentlige sektors ledende rolle inden for energieffektivitet. I artikel 5 fastsættes nye forpligtelser til at reducere energiforbruget i den offentlige sektor. I artikel 6 udvides anvendelsesområdet for forpligtelsen til at renovere offentlige bygninger betydeligt. I artikel 7 om offentlige udbud tilpasses eksisterende og fastsættes yderligere forpligtelser vedrørende energieffektive offentlige udbud.

(5) Medlemsstaterne skal sætte de love og administrative bestemmelser i kraft, der gennemfører artikel 5, 6 og 7 i direktiv (EU) 2023/1791 og bilag IV hertil, senest den 11. oktober 2025.

(6) Medlemsstaterne kan efter eget skøn vælge at gennemføre kravene vedrørende den offentlige sektors rolle som forbillede på den måde, der passer bedst til deres nationale forhold. I den forbindelse anbefales det, at de relevante bestemmelser i direktiv (EU) 2023/1791 fortolkes på en ensartet måde, hvilket vil bidrage til en sammenhængende forståelse af direktiv (EU) 2023/1791 på tværs af medlemsstaterne, når de forbereder deres gennemførelsesforanstaltninger —

([1]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU af 25. oktober 2012 om energieffektivitet, om ændring af direktiv 2009/125/EF og 2010/30/EU samt om ophævelse af direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF (EUT L 315 af 14.11.2012, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/27/oj.

([2]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2023/1791 af 13. september 2023 om energieffektivitet og om ændring af forordning (EU) 2023/955 (EUT L 231 af 20.9.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj.

VEDTAGET DENNE HENSTILLING:

Medlemsstaterne bør følge de fortolkende retningslinjer i bilaget til denne henstilling, når de gennemfører artikel 5, 6 og 7 i direktiv (EU) 2023/1791 og bilag IV hertil i deres nationale lovgivning.

Udfærdiget i Bruxelles, den 19. juni 2024.

På Kommissionens vegne
Kadri SIMSON
Medlem af Kommissionen

BILAG

1. **INDLEDNING**

Disse retningslinjer giver medlemsstaterne vejledning i, hvordan i direktiv (EU) 2023/1791 skal fortolkes, når de gennemfører det i deres nationale lovgivning. De fokuserer på artikel 5, 6 og 7 i samt bilag IV til direktiv (EU) 2023/1791.

Ikke desto mindre henhører bindende fortolkning af EU-retten under Den Europæiske Unions Domstols enekompetence.

2. **LOVGIVNINGSMÆSSIG OG POLITISK KONTEKST**

Artikel 5, 6 og 7 i direktiv (EU) 2023/1791 er tæt forbundne, eftersom opfyldelsen af målene for renovering af bygninger som fastsat i artikel 6 og energieffektivitet i forbindelse med offentlige udbud har en indvirkning på de reduktioner af slutforbruget af energi, som offentlige organer skal opnå i henhold til artikel 5.

Disse tre artikler hænger også sammen med følgende artikler i direktiv (EU) 2023/1791:

— Artikel 2 om definitioner, herunder definitionen af »offentligt organ«

— Artikel 24 om afhjælpning af energifattigdom

— Artikel 29, stk. 4, om medlemsstaternes forpligtelse til at tilskynde offentlige organer til at anvende kontrakter om energimæssig ydeevne til at overvinde investeringshindringer

— Artikel 30 om medlemsstaternes forpligtelse til at sikre offentlig finansiering og adgang til passende finansieringsværktøjer

— Bilag V til direktiv (EU) 2023/1791 for så vidt angår reglen om, at foranstaltninger, der fremmer forbedringer af energieffektiviteten i den offentlige sektor i medfør af artikel 5 og 6, kan tages i betragtning med henblik på opfyldelsen af de energibesparelser, der kræves i henhold til artikel 8, stk. 1, forudsat at de opfylder kravene i bilag V til direktiv (EU) 2023/1791

Artikel 6 er også knyttet til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1275 ([1]) om bygningers energimæssige ydeevne, navnlig for så vidt angår næsten energineutrale bygninger, nulemissionsbygninger, energiattester, oversigt over bygningsmassen udarbejdet som led i de nationale planer for renovering af bygninger, database over bygningers energimæssige ydeevne og renoveringspas. Artikel 7 i direktiv (EU) 2023/1791 er knyttet til direktiv 2014/23/EU ([2]), direktiv 2014/24/EU ([3]), 2014/25/EU ([4]) og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/81/EF ([5]), som fastlægger rammerne for, hvordan udbud skal gennemføres med henblik på at sikre overholdelse af principper såsom fair konkurrence og mest mulig værdi for skatteydernes penge, mens artikel 7 i direktiv (EU) 2023/1791 fastsætter de specifikke krav til indkøb af produkter, tjenesteydelser, bygninger og bygge- og anlægsarbejder med høj energieffektivitet.

([1]) Europa-Parlamentet og Rådets direktiv (EU) 2024/1275 af 24. april 2024 om bygningers energimæssige ydeevne (EUT L, 2024/1275, 8.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj).

([2]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/23/EU af 26. februar 2014 om tildeling af koncessionskontrakter (EUT L 94 af 28.3.2014, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/23/oj).

([3]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/24/EU af 26. februar 2014 om offentlige udbud og om ophævelse af direktiv 2004/18/EF (EUT L 94 af 28.3.2014, s. 65, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj).

([4]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/25/EU af 26. februar 2014 om fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester og om ophævelse af direktiv 2004/17/EF (EUT L 94 af 28.3.2014, s. 243, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/25/oj).

([5]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/81/EF af 13. juli 2009 om samordning af fremgangsmåderne ved ordregivende myndigheders eller ordregiveres indgåelse af visse bygge- og anlægs-, vareindkøbs- og tjenesteydelseskontrakter på forsvars- og sikkerhedsområdet og om ændring af direktiv 2004/17/EF og 2004/18/EF (EUT L 216 af 20.8.2009, s. 76, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/81/oj).

3. DEFINITION AF OFFENTLIGT ORGAN I DIREKTIV (EU) 2023/1791

3.1. Generelt

Artikel 5 og 6 i direktiv (EU) 2023/1791 finder anvendelse på offentlige organer som defineret i artikel 2, nr. 12): »offentlige organer«: nationale, regionale eller lokale myndigheder og enheder, som finansieres og administreres direkte af disse myndigheder, men som ikke har en industriel eller kommerciel karakter.

Artikel 7 finder derimod anvendelse på ordregivende myndigheder og ordregivende enheder som defineret i artikel 2, nr. 14) og 15), i direktiv (EU) 2023/1791, som igen henviser til de tilsvarende definitioner i artikel 6, stk. 1, i direktiv 2014/23/EU, artikel 2, nr. 1), i direktiv 2014/24/EU og artikel 3, stk. 1, i direktiv 2014/25/EU samt i artikel 7, stk. 1, i direktiv 2014/23/EU og artikel 4, stk. 1, i direktiv 2014/25/EU.

Som et væsentligt element i politikporteføljen for at sikre, at målene i artikel 5 og 6 i direktiv (EU) 2023/1791 nås, kan medlemsstaterne indføre en »måldelingsmekanisme« mellem de offentlige organer, som tilsammen som gruppe skal reducere deres slutforbrug af energi for i fællesskab at nå målet for medlemsstaten. Hvordan en sådan måldeling skal tilrettelægges, afhænger primært af den enkelte medlemsstats retlige og administrative struktur.

3.2. Nationale, regionale og lokale myndigheder

Nationale myndigheder

De nationale myndigheder er ikke defineret i direktiv (EU) 2023/1791, ligesom de ikke er defineret i direktiv 2014/23/EU, direktiv 2014/24/EU eller direktiv 2014/25/EU. Med hensyn til definitionen af offentlige organer i direktiv (EU) 2023/1791 og i lyset af betragtning 33 til direktiv (EU) 2023/1791, hvori det hedder, at »national«, »regional« og »lokal« henviser til det respektive myndighedsniveau i den statslige struktur, kan de nationale myndigheder forstås således, at de svarer til det »centrale« forvaltningsniveau eller »staten«. Det centrale forvaltningsniveau — som i delstater er det føderale forvaltningsniveau — omfatter navnlig ministerier eller departementer ([6]).

EU-Domstolen har bemærket, at begrebet »stat« omfatter samtlige organer, der udøver lovgivende, udøvende og dømmende magt ([7]). Eksempler på myndigheder, der er en del af staten (og dermed nationale myndigheder), omfatter derfor også parlamenter ([8]) og domstole ([9]).

Listen over statslige myndigheder i bilag I til direktiv 2014/24/EU kan således forstås således, at den omfatter ordregivende myndigheder, der falder ind under begrebet »nationale myndigheder«.

EU-Domstolen har endvidere præciseret definitionen af »stat« i Beentjes-sagen, ifølge hvilken »stat« som minimum omfatter et organ, »hvis sammensætning og funktioner som i det foreliggende tilfælde er fastsat ved lov, og som er afhængigt af myndighederne med hensyn til udnævnelsen af dets medlemmer, garantien for de forpligtelser, der følger af dets retsakter og finansieringen af de offentlige kontrakter, som det skal udbyde« ([10]). Denne definition blev senere ændret, så den kun omfatter enheder, som ikke har status som juridisk person ([11]).

Regionale myndigheder

I henhold til artikel 2, stk. 2, i direktiv 2014/24/EU omfatter »regionale myndigheder« myndigheder, der er opført, men ikke udtømmende, i NUTS 1 og 2, som omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1059/2003 ([12]) om en fælles nomenklatur for regionale enheder. Ifølge Kommissionens oplysninger henviser denne definition i forbundsstater til det regionale forvaltningsniveau (herunder stater eller provinser) og navnlig til disse regionale forvaltningers ministerier eller departementer ([13]).

([6]) Arrowsmith, The Law of Public and Utilities Procurement, bind 1 (2014), s. 342.
([7]) C-323/96, Kommissionen mod Belgien, ECLI:EU:C:1998:411, præmis 27.
([8]) C-323/96, Kommissionen mod Belgien, ECLI:EU:C:1998:411.
([9]) C-222/84, Johnston mod Chief Constable, ECLI:EU:C:1986:206.
([10]) C-31/87, Gebroeder Beentjes BV mod Nederlandene, ECLI:EU:C:1988:422, præmis 12.
([11]) C-306/97, Connemara Machine Turf mod Coillte Teoranta, ECLI:EU:C:1998:623, og C-353/96, Kommissionen mod Irland (1998), ECLI:EU:C:1998:611.
([12]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1059/2003 af 26. maj 2003 om indførelse af en fælles nomenklatur for regionale enheder (NUTS) (EUT L 154 af 21.6.2003, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/1059/oj).
([13]) Arrowsmith, The Law of Public and Utilities Procurement, bind 1 (2014), s. 342.

Lokale myndigheder

I henhold til artikel 2, stk. 2, i direktiv 2014/24/EU omfatter »lokale myndigheder« alle myndigheder i de administrative enheder, der falder ind under NUTS 3, jf. forordning (EF) nr. 1059/2003 om fælles nomenklatur for regionale enheder samt mindre administrative enheder som omhandlet i bilag III til samme forordning. Disse kaldes også »lokale administrative enheder« ([14]). Ifølge Kommissionens oplysninger henviser denne definition til det lokale eller kommunale forvaltningsniveau, herunder de lokale myndigheder, der er ansvarlige for lokale anliggender.

3.3. **Finansierings- og administrationskriterier**

Generelt

I henhold til artikel 2, nr. 12), i direktiv (EU) 2023/1791 betragtes *»enheder«* kun som »offentlige organer«, hvis de (bl.a.) *»finansieres og administreres direkte«* ([15]) af nationale, regionale eller lokale myndigheder. Anvendelsen af udtrykket *»og«* indebærer, at begge kriterier, dvs. »finansieringskriteriet« og »administrationskriteriet«, skal være opfyldt, for at en enhed kan betragtes som et »offentligt organ« ([16]).

Enheder

»Enheder« er afgrænsede organisationer med status som juridisk person. Status som juridisk person skal vurderes på medlemsstatsniveau. Det kan dog generelt antages, at offentligretlige juridiske enheder (organer, institutioner, fonde) og privatretlige juridiske enheder (f.eks. selskaber, foreninger, private fonde, kooperativer, europæiske aktieselskaber (SE), europæiske økonomiske firmagrupper (EØFG)) er enheder.

Administrationskriteriet

I modsætning til definitionen af offentligretlige organer i artikel 2, stk. 1, nr. 4), i direktiv 2014/24/EU og de kriterier for afhængighed, der er fastsat heri, henviser definitionen af offentlige organer i artikel 2, nr. 12), i direktiv (EU) 2023/1791 kun til forvaltnings- og finansieringskriterierne og ikke til kontrolkriteriet. I betragtning 35 i direktiv (EU) 2023/1791 forklares det, at administrationskriteriet er opfyldt, hvis en national, regional eller lokal myndighed har et flertal med hensyn til valget af enhedens ledelse. Denne definition adskiller sig fra definitionen i artikel 2, stk. 1, nr. 4), i direktiv 2014/24/EU, da den

i) ikke omfatter tilfælde, hvor et andet offentligt organ har et flertal med hensyn til valget af enhedens ledelse, og

ii) er begrænset til en enheds »ledelse«. Derfor medfører en national, regional eller lokal myndigheds flertal i valget af en enheds administrations- eller tilsynsorgan ikke, at en enhed betragtes som et offentligt organ.

I denne forbindelse skal udtrykket *»flertal«* fortolkes som »mere end halvdelen«. I modsætning til udpegelseskriteriet i artikel 2, stk. 1, nr. 4), litra c), i direktiv 2014/24/EU er indirekte udpegelsesrettigheder (f.eks. for et organ, der selv er udpeget ved en national, regional eller lokal myndigheds flertal) imidlertid ikke tilstrækkelige til at opfylde administrationskriteriet, da disse myndigheders administration skal være direkte.

Finansieringskriteriet

Ved finansiering fra en national, regional eller lokal myndighed forstås et bidrag af midler, som kan omfatte (men ikke er begrænset til) betalinger, lån, tilskud, garantier, subsidier eller tilrådighedsstillelse af personale og materielle aktiver.

Finansiering fra myndighederne, betyder, at de midler, der stilles til rådighed for de pågældende enheder, derfor skal stamme fra de offentlige myndigheder. Hvis finansieringen derimod hovedsagelig ydes gennem opkrævning af gebyrer (som det f.eks. er tilfældet med offentlige radio- og tv-selskaber eller sygekasser) på grundlag af en tilsvarende lovbestemmelse og dermed ikke direkte fra nationale, regionale eller lokale myndigheder, ydes der ingen finansiering fra offentlige myndigheder, og finansieringskriteriet i artikel 2, nr. 12), i direktiv (EU) 2023/1791 vil derfor ikke være opfyldt. Det samme gælder, når nationale, regionale eller lokale myndigheder giver de relevante enheder ret til selv at opkræve de respektive gebyrer.

([14]) Lokale administrative enheder, se https://ec.europa.eu/eurostat/web/nuts/local-administrative-units/.
([15]) Fremhævelse tilføjet.
([16]) I udbudsdirektiverne er der tale om alternative kriterier.

Betragtning 35 til direktiv (EU) 2023/1791 kvalificerer finansieringskriteriet i artikel 2, nr. 12), idet det kun er opfyldt, hvis en given enhed overvejende finansieres med offentlige midler. »*Overvejende finansieres*« kan fortolkes som »mere end halvdelen«, dvs. mere end 50 %. Så snart grænsen på 50 % overskrides, er finansieringskriteriet i artikel 2, nr. 12), derfor opfyldt.

Ingen industriel eller kommerciel karakter

I overensstemmelse med ordlyden i artikel 2, nr. 12), i direktiv (EU) 2023/1791 kræver definitionen af »offentlige organer« i forhold til definitionen af »offentligretlige organer« i udbudsdirektiverne ikke, at enheder specifikt er oprettet med henblik på at imødekomme almenhedens behov, for at være omfattet af denne definition. Det er derfor ikke nødvendigt forud for undersøgelsen af, om de pågældende enheder har en industriel eller kommerciel karakter, jf. artikel 2, nr. 12), i direktiv (EU) 2023/1791, at det kontrolleres, om disse enheder er oprettet specielt med henblik på at imødekomme almenhedens behov.

I overensstemmelse med EU-Domstolens retspraksis skal der tages hensyn til samtlige relevante retlige og faktiske omstændigheder, herunder de omstændigheder, der var afgørende i forbindelse med oprettelsen af det pågældende organ, og de betingelser, som regulerer dets virksomhed, ved vurderingen af, om et organ imødekommer industrielle eller kommercielle behov ([17]). Mere generelt har EU-Domstolen fastslået, at hvis det pågældende organ udøver sin virksomhed på normale markedsvilkår, har til formål at skabe indtjening og selv bærer de tab, der er forbundet med virksomhedsudøvelsen, er det ikke sandsynligt, at de behov, det skal imødekomme, falder uden for det industrielle eller kommercielle område ([18]). Heraf kan det udledes, at en enhed, der ikke varetager opgaver af »industriel eller kommerciel karakter«, i princippet er en enhed, der ikke deltager i det almindelige forretningsliv på det relevante marked i konkurrence med private økonomiske aktører på samme vilkår (dvs. i overensstemmelse med de samme økonomiske regler) og ikke bærer den økonomiske risiko (herunder risikoen for insolvens) ved sine handlinger.

Hvorvidt en sådan enhed f.eks. opererer fuldt ud på konkurrencevilkår, skal ikke blot vurderes i forhold til dens formål (herunder med hensyn til det selskabsformål, der er defineret i vedtægterne), men frem for alt også på grundlag af en objektiv vurdering af det pågældende specifikke marked. I denne henseende er det særlig relevant, om enheden udfører sine opgaver i en konkurrencesituation med private virksomheder eller virksomheder, der er orienteret mod mål i den private sektor, eller om den i det mindste til en vis grad er udelukket fra en »konkurrencesituation« på markedet på grund af en særlig retlig eller faktisk situation.

Et andet tegn på, at der er tale om en opgave af »ikkekommerciel karakter«, er, at økonomiske tab ikke skal bæres af enheden selv, men at en omkostningsbærende forpligtelse for staten f.eks. er fastsat i loven eller vedtægterne eller i andre privatretlige aftaler, eller det forekommer meget sandsynligt, at disse tab skal bæres af staten — denne retning er f.eks. taget med hensyn til statsfængsler ([19]). Med andre ord finder kategoriseringen som kommerciel virksomhed ikke anvendelse, hvis der ikke foreligger en »finansiel risiko«.

Andre argumenter for, at der er tale om en »ikkekommerciel« aktivitet, er sandsynligheden for, at en national, regional eller lokal myndighed træffer foranstaltninger for at forhindre, at enheden bliver tvangslikvideret, eller at en sådan myndighed tager skridt til at »redde« en enhed i stedet for at lade den gå konkurs ([20]).

Hvis en enhed har ikkekommercielle aktiviteter (ud over kommercielle aktiviteter), er de ikkekommercielle aktiviteter afgørende for vurderingen af, om den pågældende enhed er et offentligt organ, selv om de fleste af dens aktiviteter er kommercielle ([21]). Dette gælder også, når en enheds kommercielle aktiviteter er klart adskilt fra dens ikkekommercielle aktiviteter.

Offentlige organer i retspraksis

Ved gennemførelsen af definitionen af offentlige organer og som en mulig reference for fastlæggelsen af de myndigheder og enheder, der er omfattet af definitionen i artikel 2, nr. 12), i direktiv (EU) 2023/1791, kan medlemsstaterne trække på listen over statslige myndigheder — som er »nationale myndigheder« som omhandlet i artikel 2, nr. 12), i direktiv (EU) 2023/1791 — i bilag I til direktiv 2014/24/EU.

([17]) Se f.eks. C-567/15, LitSpecMet, ECLI:EU:C:2017:736, præmis 43, og C-393/06, Ing. Aigner (2008), ECLI:EU:C:2008:213.
([18]) Se f.eks. C-567/15, LitSpecMet, ECLI:EU:C:2017:736, præmis 44.
([19]) C-283/00, Kommissionen mod Spanien, ECLI:EU:C:2003:544.
([20]) C-18/01, Korhonen m.fl., ECLI:EU:C:2003:300, præmis 91.
([21]) C-360/96, Gemeente Arnhem, ECLI:EU:C:1998:525, præmis 55.

Eksempler på enheder, der i henhold til retspraksis er blevet anset for ikke at have industriel eller kommerciel karakter, omfatter: ([22])

— Spansk enhed, der yder støtte til fængselstjenesten ([23])

— Funeral Vienna Ltd. (Bestattung Wien GmbH) ([24])

— Fernwärme Wien Gesellschaft m.b.H. ([25])

— Telekom Austria AG ([26])

— almennyttig boligforening ([27]). ([28])

4. FORPLIGTELSE I HENHOLD TIL ARTIKEL 5

4.1. Forpligtelse til at reducere slutforbruget af energi

Artikel 5 er ny i forhold til direktiv 2012/27/EU.

I henhold til artikel 5, stk. 1, skal medlemsstaterne sørge for, at alle offentlige organers samlede slutforbrug af energi under ét reduceres med mindst 1,9 % hvert år sammenlignet med 2021.

Reduktionen af slutforbruget af energi bør hovedsagelig komme fra forbedringer af energieffektiviteten på tværs af alle offentlige tjenester ([29]).

Medlemsstaterne kan vælge at fritage sektorerne for offentlig transport og de væbnede styrker fra denne forpligtelse. Som følge heraf kan begge eller en af dem fritages. Det bør dog understreges, at dette er en mulighed og ikke en forpligtelse. De væbnede styrker er energiintensiv og udgør en betydelig del af den offentlige sektors energiforbrug ([30]). På grund af arbejdet i konsultationsforummet om bæredygtig energi i forsvars- og sikkerhedssektoren ([31]), som startede i 2016, har forsvarssektoren desuden fået et bredt kendskab til — og er generelt positivt stemt over for — tiltag vedrørende energieffektivitet. Den offentlige transportsektor har også et betydeligt økonomisk attraktivt energieffektivitetspotentiale, navnlig inden for elektrificering af transport. Desuden er dette den eneste økonomiske sektor, hvor energiforbruget har været støt stigende i årenes løb. Det anbefales derfor, at medlemsstaterne nøje vurderer det potentielle bidrag, som de væbnede styrker og den offentlige transportsektor kan yde til at nå de nationale mål, og overvejer at fjerne de reguleringsmæssige og lovgivningsmæssige hindringer for deres fulde udnyttelse.

([22]) Disse eksempler kan kun tjene som en omtrentlig reference. En vurdering fra sag til sag er altid nødvendig.
([23]) C-283/00, Kommissionen mod Spanien, ECLI:EU:C:2003:544.
([24]) C-373/00, Adolf Truly, ECLI:EU:C:2003:110.
([25]) C-393/06, Ing. Aigner, ECLI:EU:C:2008:213.
([26]) C-324/98, Telaustria und Telefonadress, ECLI:EU:C:2000:669.
([27]) Østrigs højesteret OGH 31.1.2002, 6 Ob 236/01a.
([28]) Ved fortolkningen af kriteriet om industriel eller kommerciel karakter kan der endvidere henvises til f.eks. sag C-373/00, Adolf Truley, ECLI:EU:C:2003:110, sag C-360/96, Gemeente Arnhem og Gemeente Rheden mod BFI Holding (1998), ECLI:EU:C:1998:525, sag C-18/01, Korhonen m.fl. (2003), ECLI:EU:C:2003:300, og sag C-283/00, Kommissionen mod Spanien (2003), ECLI:EU:C:2003:544.
Ved fortolkningen af finansieringskriteriet kan der henvises til f.eks. sag C-380/98, R. mod HM Treasury Ex p. University of Cambridge (2000), ECLI:EU:C:2000:529, sag C-115/12 P, Frankrig mod Kommissionen (2013), ECLI:EU:C:2013:596, og vedrørende sondringen i forhold til indirekte finansiering til f.eks. sag C-337/06, Bayerischer Rundfunk (2007), ECLI:EU:C:2007:786, eller sag C-300/07, Hans Christophorus Oymanns mod AOK Rheinland/Hamburg (2009), ECLI:EU:C:2009:358.
Ved fortolkningen af administrationskriteriet kan der henvises til f.eks. sag C-380/98, R. mod HM Treasury Ex p. *University of Cambridge (2000), ECLI:EU:C:2000:529,* sag C-237/99, Kommissionen mod Frankrig (2001), ECLI:EU:C:2001:70, og vedrørende sondringen i forhold til indirekte administration til f.eks. sag C-44/98, Mannesmann/Strohal (1998), ECLI:EU:C:1998:4.
([29]) Som begrundelse for forpligtelsen til at reducere slutforbruget af energi hedder det, at »den offentlige sektor udgør en vigtig drivkraft, der kan stimulere markedet i retning af mere effektive produkter, bygninger og tjenester og udløse adfærdsmæssige ændringer hos borgerne og virksomhederne med hensyn til energiforbrug. *Desuden kan faldende energiforbrug som følge af foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten frigøre offentlige ressourcer til andre formål. Offentlige organer på nationalt, regionalt og lokalt plan bør danne eksempel med hensyn til energieffektivitet*«. Der er derfor fokus på energieffektivitetsforanstaltninger for at opfylde målet for reduktion af slutforbruget af energi.
([30]) https://eda.europa.eu/docs/default-source/brochures/05-01-24-defence-energy-factsheet.pdf.
([31]) https://eda.europa.eu/what-we-do/eu-policies/consultation-forum/.

Indtil udgangen af overgangsperioden, som for denne bestemmelse er fire år efter ikrafttrædelsesdatoen (dvs. den 11. oktober 2027), er målet for reduktion af slutforbruget af energi vejledende og bliver først obligatorisk efter denne dato.

Desuden gælder forpligtelsen til at reducere det samlede slutforbrug af energi med 1,9 % ikke for offentlige organer i lokale administrative enheder med en befolkning på under 50 000 indtil den 31. december 2026, og den finder ikke anvendelse på offentlige organer i lokale administrative enheder med en befolkning på under 5 000 indbyggere før den 31. december 2029.

Det er ikke hensigten at reducere slutforbruget af energi ved at sænke serviceniveauet til under den faktiske efterspørgsel.

Tabel 1

Oversigt over forpligtelser i forbindelse med den offentlige sektor

Forpligtelse	Forpligtelsens start	Hyppighed
Reduktion i slutforbruget af energi		
Bestemmelse af slutforbruget af energi for kalenderåret 2021	senest den 11. oktober 2027	ikke relevant
For alle offentlige organer undtagen offentlige organer i lokale administrative enheder med en befolkning på under 50 000: reducere slutforbruget af energi med mindst 1,9 %	gennemførelsesdatoen	hvert år
For offentlige organer i lokale administrative enheder med en befolkning på under 50 000: reducere slutforbruget af energi med mindst 1,9 % hvert år	1. januar 2027	hvert år
For offentlige organer i lokale administrative enheder med en befolkning på under 5 000: reducere slutforbruget af energi med mindst 1,9 % hvert år	1. januar 2030	hvert år
Politiske krav vedrørende støtte til offentlige organer		
Sikre, at alle regionale og lokale myndigheder fastsætter specifikke energieffektivitetsforanstaltninger i deres langsigtede planlægningsværktøjer	gennemførelsesdatoen	løbende
Sikre, at alle myndigheder, herunder regionale og lokale myndigheder, inddrages aktivt i gennemførelsen af politikker vedrørende energifattigdom	gennemførelsesdatoen	løbende
Støtte offentlige organer i udbredelsen af foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten	gennemførelsesdatoen	løbende
Tilskynde offentlige organer til at tage hensyn til CO_2-emissioner over hele livscyklussen, når de investerer i offentlige bygninger	gennemførelsesdatoen	løbende
Tilskynde offentlige organer til at forbedre bygningers energimæssige ydeevne, herunder ved udskiftning af ineffektive varmeanlæg	gennemførelsesdatoen	løbende
Bygningsopgørelse		
Gøre en fortegnelse over opvarmede og/eller afkølede bygninger offentligt tilgængelig	gennemførelsesdatoen	ikke relevant
Ajourføre fortegnelsen	gennemførelsesdatoen	hvert andet år
Renoveringsforpligtelse		
Anslå målet på 3 % baseret på det samlede etageareal i opvarmede og/eller afkølede bygninger, der ejes af offentlige organer, pr. 1. januar 2024	gennemførelsesdatoen	ikke relevant
Renovere 3 % af det samlede etageareal i opvarmede og/eller afkølede bygninger	gennemførelsesdatoen	hvert år

Forpligtelse	Forpligtelsens start	Hyppighed
Forhandle med bygningsejere om at gøre bygninger til næsten energineutrale bygninger eller nulemissionsbygninger	gennemførelsesdatoen	løbende
Alternativ tilgang		
Underrette Kommissionen om de forventede energibesparelser, der vil blive opnået senest den 31. december 2030 med den primære tilgang	senest den 31. december 2023	ikke relevant
Opnå en mængde energibesparelser, der svarer til den, der opnås med den primære tilgang	gennemførelsesdatoen	hvert år
Udstede et renoveringspas for bygninger, der udgør 3 % af det samlede etageareal i opvarmede og/eller afkølede bygninger	gennemførelsesdatoen	hvert år
Renovere bygninger til næsten energineutrale bygninger eller nulemissionsbygninger, for hvilke der er udstedt et renoveringspas	senest i 2040	ikke relevant
Energieffektivitet i offentlige udbud		
Kun indkøbe produkter, tjenesteydelser, bygninger og bygge- og anlægsarbejder med høj energieffektivitet	gennemførelsesdatoen	løbende
Anvende princippet om energieffektivitet først	gennemførelsesdatoen	løbende
Tage hensyn til generelle aspekter vedrørende bæredygtighed, hvor det er relevant	gennemførelsesdatoen	løbende
Vurdere gennemførligheden af at indgå langsigtede kontrakter om energimæssig ydeevne ved udbud af kontrakter vedrørende tjenester med et betydeligt energiindhold	gennemførelsesdatoen	løbende
Købe den produktpakke, der opfylder kriteriet om at tilhøre den højeste tilgængelige energieffektivitetsklasse	gennemførelsesdatoen	løbende
Tage hensyn til Unionens kriterier for grønne offentlige indkøb eller tilsvarende tilgængelige nationale kriterier	gennemførelsesdatoen	løbende
Offentliggøre oplysninger om energieffektivitetsvirkningen af kontrakter	gennemførelsesdatoen	løbende

4.1.1. *Fastlæggelse af grundscenariet*

Grundlæggende principper

Grundscenariet for slutforbruget af energi defineres som det samlede slutforbrug af energi for alle offentlige organer i en medlemsstat i referenceåret, i forhold til hvilket opfyldelsen af målet vil blive overvåget i de følgende år. I artikel 5, stk. 1, i direktiv (EU) 2023/1791 defineres kalenderåret 2021 som referenceåret.

Artikel 5 i direktiv (EU) 2023/1791 finder anvendelse på offentlige organer (jf. afsnit 3) som helhed.

Forpligtelsen dækker det samlede slutforbrug af energi fra alle offentlige sektorer, herunder offentlige bygninger, sundhedspleje, fysisk planlægning, vandforvaltning og spildevandsbehandling, spildevands- og vandrensning, affaldshåndtering, offentlig belysning, uddannelse og sociale tjenester, IKT ([32]).

Offentlige organers slutforbrug af energi henviser til den energi, der forbruges i forbindelse med offentlige organers aktiviteter, f.eks. i bygninger, anlæg, lokaler, apparater, køretøjer osv., der ejes eller anvendes af offentlige organer.

([32]) I henhold til artikel 2, nr. 6), i direktiv (EU) 2023/1791 forstås ved slutforbrug af energi al energi leveret til industri, til transport (herunder energiforbrug i den internationale luftfart), til husholdninger, til offentlige og private tjenester, til landbrug, til skovbrug, til fiskeri samt til andre slutbrugersektorer. Dette omfatter dog ikke energiforbrug i forbindelse med international maritim bunkring, omgivelsesenergi og leverancer til omdannelsessektoren og til energisektoren og transmissions- og distributionstab som defineret i bilag A til forordning (EF) nr. 1099/2008. Det omfatter også egenproduceret energi såsom varme eller elektricitet fra solpaneler, vandkraft eller vindenergi.

Indsamlingen af alle de nødvendige data om slutforbruget af energi for referenceåret samt for de år, der er omfattet af forpligtelsen, vil kræve omfattende bottom-up-dataindsamling, der involverer alle offentlige organer i medlemsstaten, som er omfattet af forpligtelsen. Dette vil omfatte offentlige organer i forsvars- og transportsektoren, hvis en medlemsstat vælger at medregne energireduktionen i disse sektorer i de besparelser, der er opnået i henhold til artikel 5 i direktiv (EU) 2023/1791. Eksisterende konsoliderede data fra energistatistikker er muligvis kun tilgængelige for udvalgte segmenter i den offentlige sektor som defineret i artikel 5 i direktiv (EU) 2023/1791 ([33]) og kan omfatte forskellige enheder. En overgangsperiode på to år ud over den toårige gennemførelsesperiode efter ikrafttrædelsen af direktiv (EU) 2023/1791 vil give medlemsstaterne yderligere tid til at fastlægge procedurerne for indsamling af data om slutforbrug af energi, der dækker alle offentlige organer. I denne overgangsperiode kan medlemsstaterne anvende anslåede data for slutforbruget af energi. Efter denne periode på fire år skal medlemsstaterne senest den 11. oktober 2027, når forpligtelsen træder i kraft, have grundscenariet justeret og fuldt ud tilpasset alle offentlige organers faktiske slutforbrug af energi. Hvis det opdages, at enkelte offentlige organer er udeladt, korrigeres grundscenariet. Under alle omstændigheder anbefales det at påbegynde indsamlingen af data om slutforbruget af energi fra alle offentlige organer, efter at direktivet er trådt i kraft. Referenceåret forbliver uændret, og der kan være yderligere vanskeligheder med at indsamle data om slutforbruget af energi fra 2021 efter flere år.

Offentlige organer vil normalt kunne hente data om slutforbruget af energi fra deres fakturaer baseret på målte årlige forbrugsoplysninger ([34]). I nogle tilfælde indsamles oplysningerne om slutforbruget af energi i regnskabs-, energiregnskabs- eller energiovervågningssystemer, som forvaltes af offentlige myndigheder.

Hvis offentlige organers energiforbrug indgår i opgørelsen over driftsomkostninger, f.eks. når et offentligt organ lejer en del af en bygning, hvor energiomkostningerne i første omgang dækkes af ejeren og derefter fordeles ud på lejerne, skal der også tages hensyn til dette slutforbrug af energi.

Hvis den energi, der bruges i en offentlig bygning eller et offentligt anlæg, forbruges af en anden enhed end det offentlige organ, f.eks. af en lejer af en offentlig bygning, såsom lejere af socialt boligbyggeri, medregnes dette energiforbrug ikke i det offentlige organs slutforbrug af energi.

Med hensyn til solcelle- og solvarmeproduktion er den offentlige myndigheds andel af egetforbruget en del af slutforbruget af energi ([35]). Den andel af solcelle- eller solvarmeproduktionen, der tilføres nettet eller leveres til eksterne prosumenter i et energifællesskab, medregnes ikke som det producerende offentlige organs slutforbrug af energi.

Ved energiforsyning gennem en varmepumpe medregnes kun den elektricitet, der er nødvendig for driften af varmepumpen ([36]). Den omgivende varme tælles ikke med.

Opdeling af slutforbruget af energi

Dataene om slutforbruget af energi for referenceåret og for de følgende år bør indsamles på et passende opdelingsniveau for slutforbruget af energi på grundlag af følgende overvejelser:

— Gennemførelse af fornuftige og forståelige justeringsprocedurer i overensstemmelse med det aktuelle tekniske niveau (se afsnit 4.1.3).

([33]) Derfor har Kommissionen udarbejdet en skabelon til en softwareløsning til indsamling og overvågning af data om slutforbrug af energi fra offentlige organer og stiller den til rådighed for interesserede medlemsstater.

([34]) Da målet fastsættes på årsbasis, er der ikke behov for at indsamle forbrugsoplysninger på et højere opdelingsniveau såsom månedlige forbrugsoplysninger.

([35]) For elproduktion fra solcelleanlæg kan mængden af egetforbrug i de fleste tilfælde beregnes på grundlag af målte data. I forbindelse med solvarmeproduktion, hvor der i de fleste tilfælde ikke foreligger målte data, kan tekniske skøn i henhold til det aktuelle tekniske niveau anvendes til at bestemme egetforbruget, hvis udarbejdelsen af skønnene ikke medfører urimelige byrder.

([36]) I sjældne tilfælde kan varmepumpen også drives af en gasmotor.

— Mulighed for en sandsynlighedskontrol af referenceforbruget og forbruget i de følgende år i den krævede rapportering fra medlemsstaterne i overensstemmelse med artikel 5, stk. 5, i direktiv (EU) 2023/1791 ([37]).

Selv om der ikke er fastsat nogen formel minimumsopdeling i direktiv (EU) 2023/1791, og medlemsstaterne kan anvende andre metoder til at opdele dataene, viser Tabel 2 et eksempel på, hvordan et passende opdelingsniveau for data om slutforbruget af energi, der skal indsamles for hvert offentligt organ for referenceåret og for de følgende år, kan se ud. Den angivne opdeling er baseret på den metode, der anvendes i energisyn, og er tilstrækkeligt detaljeret til ovennævnte formål. Alle disse data kan normalt indsamles fra energiregninger og indsamles i eksisterende energiregnskabssystemer. Desuden anbefales det, at alle offentlige organer i én medlemsstat registrerer data om slutforbruget af energi i samme format. Delsektorerne og aktiviteterne i første kolonne er også tilstrækkelige til at opfylde forpligtelsen til at opdele de offentlige organers forbrug efter sektor i henhold til artikel 5, stk. 5, i direktiv (EU) 2023/1791.

([37]) I artikel 5, stk. 5, i direktiv (EU) 2023/1791 henvises der til en opdeling efter sektor af den mængde reduktion af energiforbruget, der skal opnås. Det kan ligeledes antages, at årsrapporten også skal indeholde en opdeling af slutforbruget af energi efter sektor. Selv om direktivets artikel 5, stk. 5, ikke indeholder en detaljeret beskrivelse af, hvilke sektorer der skal præsenteres, kræver både den mulige fritagelse for offentlig transport og de tilladte justeringer en tilstrækkelig opdeling af dataene om slutforbruget af energi i henhold til det aktuelle tekniske niveau.

Tabel 2

Datafelter til indsamling af data om slutforbruget af energi (grundscenariet og årsrapporter) pr. offentligt organ

Forbrugssektorer og offentlige tjenester	Elektricitet (1)	Fjernvarme	Fjernkøling	Naturgas	Fyringsolie	Benzin	Diesel	Piller	Træflis	Fast biomassebrændstof	Fast fossilt brændstof	Biogas	Andre brændsler	I ALT
Energiforbrug i bygninger														
Kontor- og administrationsbygninger														
Hospitaler og sundhedsplejefaciliteter														
Skoler og børnehaver														
Universiteter														
Fabriks- og værkstedsbygninger														
Andre offentlige bygninger (ejede eller lejede)														
Energiforbrug til processer														
Offentlig belysning														
Vandforsyning														
Spildevandsrensning														
Affaldshåndtering														
Andre processer														
Energiforbrug til mobilitetstjenester														
Offentlig transport (2)														
Flåde af køretøjer, der ejes af offentlige organer til andre formål end offentlig transport														
Væbnede styrker (3)														
I ALT														

(1) Frivillig udvidelse: For elektricitet vil det være tilrådeligt at differentiere yderligere (f.eks. elektricitet til opvarmning, køling og andre formål, egetforbrug fra solcelleproduktion), men disse data er muligvis kun tilgængelige, hvis der anvendes specifikke fordelingsmålere.

(2) Hvis en medlemsstat ønsker at medregne reduktionen af slutforbruget af energi fra offentlig transport for at opfylde forpligtelsen i overensstemmelse med artikel 5, stk. 1, i direktiv (EU) 2023/1791, skal der fastsættes et specifikt grundscenario for denne sektor (jf. afsnit 4.1).

(3) Hvis en medlemsstat ønsker at medregne reduktionen af slutforbruget af energi fra sektoren for væbnede styrker med henblik på opfyldelse af forpligtelsen i overensstemmelse med artikel 5, stk. 1, skal der fastsættes et specifikt grundscenario for denne sektor (jf. afsnit 4.1). Desuden kan indsamlingen af energiforbrugsdata for sektoren for de væbnede styrker begrænses til de delsegmenter, der af sikkerhedshensyn ikke er underlagt fortrolighedspligt.

Grundscenario for energiforbrug for offentlige organer i lokale administrative enheder med under 50 000 indbyggere og med under 5 000 indbyggere

I henhold til artikel 5, stk. 1, i direktiv (EU) 2023/1791 gælder forpligtelsen til at reducere det samlede slutforbrug af energi med 1,9 % ikke for offentlige organer i lokale administrative enheder med en befolkning på under 50 000 indtil den 31. december 2026, og den finder ikke anvendelse på offentlige organer i lokale administrative enheder med en befolkning på under 5 000 indbyggere før den 31. december 2029. For begge grupper er referenceåret imidlertid også 2021.

Medlemsstaterne opfordres derfor til ikke at vente med at indsamle referencedata for slutforbruget af energi for disse to grupper af offentlige organer, til forpligtelsen træder i kraft, men til at starte indsamlingen umiddelbart efter ikrafttrædelsen af direktiv (EU) 2023/1791. Ikke desto mindre er der mere tid for disse to grupper til at indføre de nødvendige procedurer og til at indsamle alle de krævede data om slutforbruget af energi.

Specifikt grundscenario for energiforbrug for fritagne sektorer

Hvis en medlemsstat ønsker at medregne reduktioner af slutforbruget af energi, der er opnået i sektorerne offentlig transport eller væbnede styrker, i reduktionsmålet i overensstemmelse med artikel 5, stk. 1, i direktiv (EU) 2023/1791, skal der fastsættes et specifikt grundscenario for slutforbruget af energi, som kun tjener til beregning af den reduktion af slutforbruget af energi, der opnås i disse specifikke sektorer. Referenceåret er 2021 som for alle andre offentlige organer. Forskellen mellem slutforbruget af energi i referenceåret og det faktiske slutforbrug af energi i et bestemt år giver den forbrugsreduktion, der kan medregnes i reduktionsmålet i dette år. Dataene for de væbnede styrker kan indsamles og leveres på aggregeret niveau.

Medlemsstaterne kan frit benytte denne mulighed og kan bruge den i et eller flere år og for en eller begge sektorer.

4.1.2. *Beregning af målene for reduktion af slutforbruget af energi for hvert år*

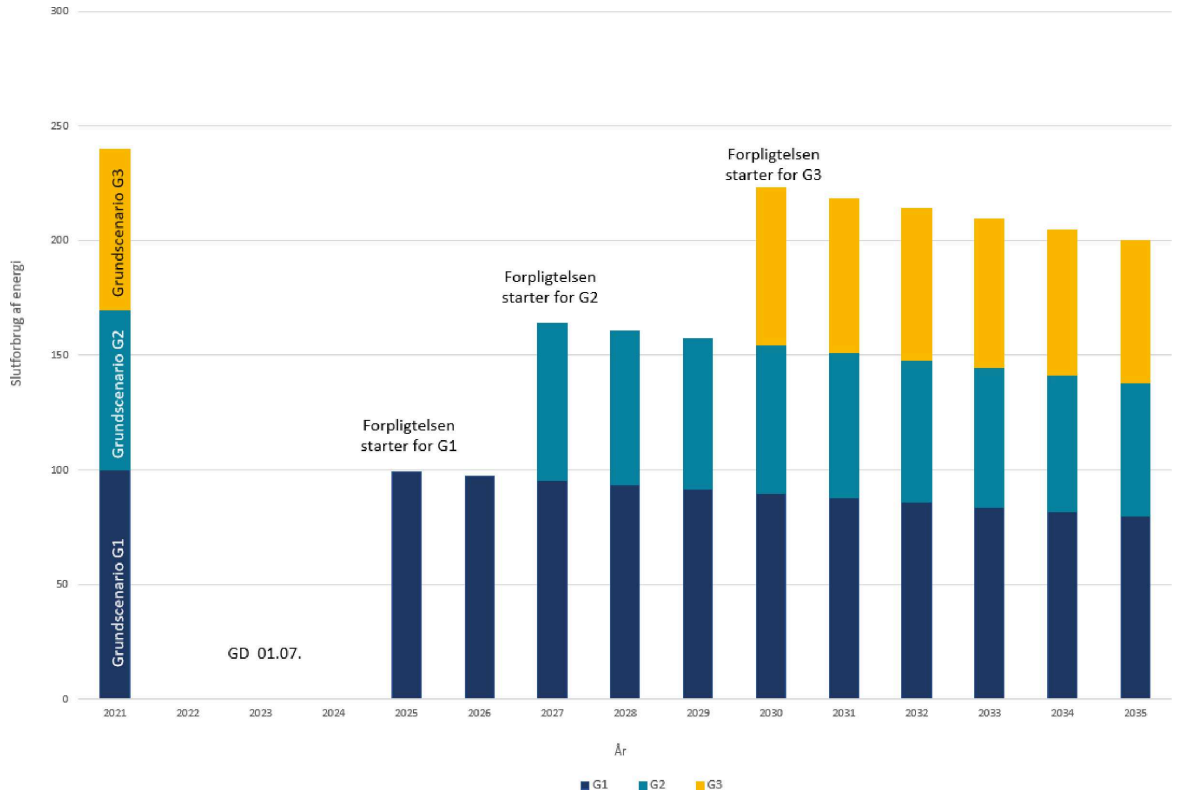
På grund af indfasningen af offentlige organer i administrative enheder af forskellig størrelse som beskrevet ovenfor skal forpligtelsen til reduktion af slutforbruget af energi beregnes særskilt for hver gruppe af offentlige organer.

Når grundscenariet er defineret særskilt for hver gruppe, dvs. for offentlige organer i lokale administrative enheder med under 5 000 indbyggere og for offentlige organer i lokale administrative enheder med under 50 000, men over 5 000 indbyggere, kan målet for reduktion af slutforbruget af energi for hvert år udtrykkes som et maksimalt slutforbrug af energi.

På grundlag af antagne referenceværdier for de tre grupper af offentlige organer i administrative enheder af forskellig størrelse illustrerer Figure 1 nedenfor, hvordan det maksimale slutforbrug af energi udvikler sig over tid fra år 2025. I 2025 er forpligtelsen en pro rata-forpligtelse, der begynder den 11. oktober i gennemførelsesåret, hvilket betyder, at medlemsstaterne ikke behøver at opnå den fulde reduktion af slutforbruget af energi på 1,9 % i forhold til grundscenariet, men kun den forholdsmæssige del af det samlede år, der begynder med gennemførelsesdatoen, dvs. 0,4 %. Desuden er målene vejledende indtil fire år efter direktivets ikrafttræden. Detaljerede formler til beregning af målet for reduktion af slutforbruget af energi for hvert år findes i bilag I til direktiv (EU) 2023/1791.

Figur 1

Eksempel på gradvis udvikling af målværdier for slutforbrug af energi (formodede værdier for »Referencegruppe 1« (G1) = 100 energienheder, »Referencegruppe 2« (G2, offentlige organer i lokale administrative enheder med under 50 000 indbyggere og mere end 5 000 indbyggere) = 70, »Referencegruppe 3« (G3, offentlige organer i lokale administrative enheder med under 5 000 indbyggere) = 70, for år 2025 gælder der et pro rata-mål)

Hvis grundscenariet f.eks. justeres efter overgangsperioden, hvor de anslåede værdier erstattes af de faktiske værdier, eller af andre årsager i de følgende år ([38]), skal målene genberegnes med de nye referenceværdier.

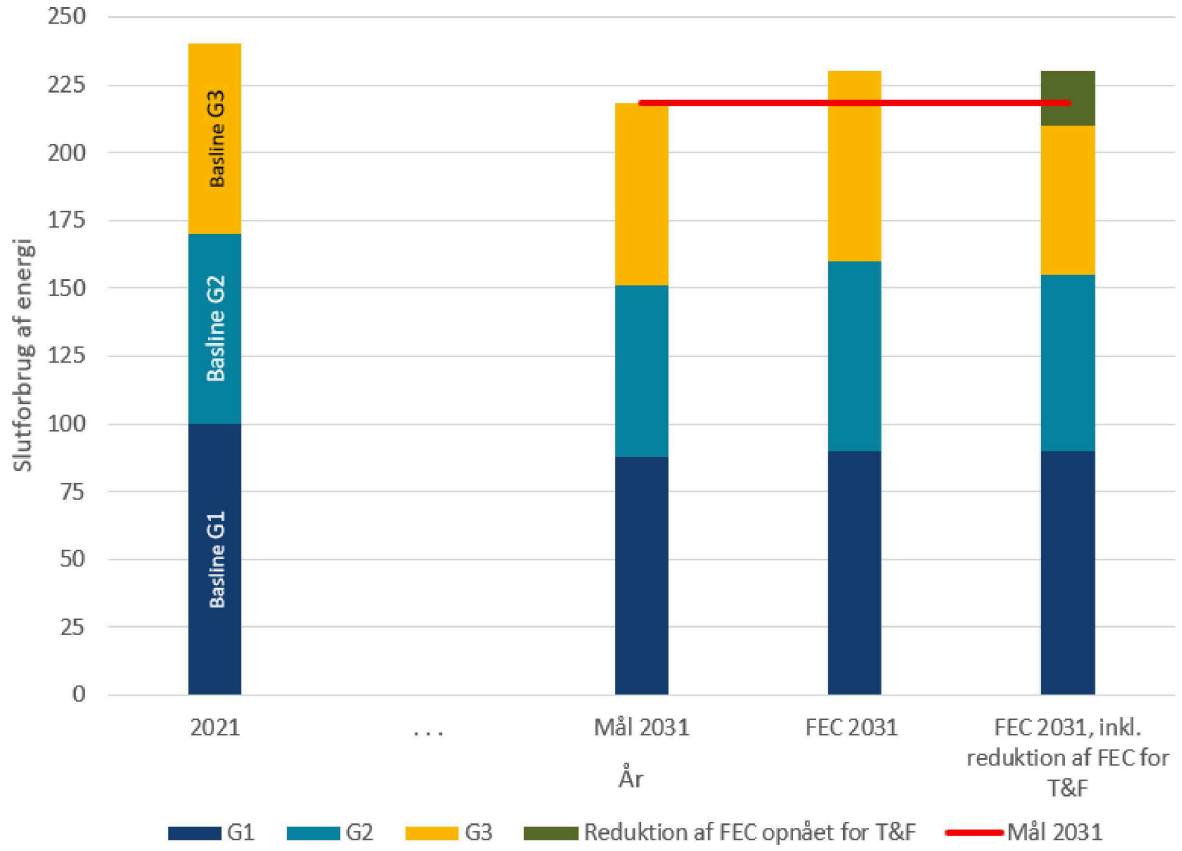
Det anbefales at anvende kalenderår ved rapportering om opfyldelsen af forpligtelsen, fordi grundscenariet skal fastsættes for kalenderåret 2021, og rapporteringen af den nationale energi- og klimaplan kræver rapporteringsperioder på to kalenderår.

Målet for reduktion af slutforbruget af energi i et givet år nås, hvis det faktiske slutforbrug af energi, eventuelt efter justering af visse elementer af slutforbruget af energi (jf. afsnit 4.1.3), er lavere end det maksimale slutforbrug af energi i det pågældende år. Figur 2 nedenfor viser kontrollen af målopfyldelsen med år 2031 som eksempel. Det mål, der skal nås af alle offentlige organer i 2031, er tilføjelsen af referenceværdierne for hver af de tre grupper af offentlige organer i administrative enheder af forskellig størrelse. Desuden viser eksemplet, hvordan medtagelsen af reduktioner i slutforbruget af energi fra sektorerne offentlig transport og væbnede styrker kan bidrage til at nå målet, da de kan trækkes fra det faktiske slutforbrug af energi i det pågældende år.

([38]) Hvis f.eks. offentlige organer fjernes, f.eks. på grund af privatisering, skal dette afspejles i grundscenariet og i det årlige slutforbrug af energi (jf. afsnit 4.1.3).

Figur 2

Kontrol af målopfyldelsen med år 2031 som eksempel, én gang uden og én gang under hensyntagen til reduktion af slutforbruget af energi fra sektorerne offentlig transport og væbnede styrker

4.1.3. *Registrering af reduktionen af slutforbruget af energi for hvert år*

Hvert år, fra og med 2025, skal medlemsstaterne gentage indsamlingen af data om slutforbruget af energi for offentlige organer ved hjælp af den samme metode og datastruktur, der anvendes til at indsamle data til fastlæggelsen af grundscenariet. I henhold til artikel 5, stk. 3, i direktiv (EU) 2023/1791 skal data for offentlige organer i lokale administrative enheder med under 50 000 indbyggere indsamles fra 2027. For offentlige organer i lokale administrative enheder med under 5 000 indbyggere starter dette fra 2030. Medlemsstaterne vil muligvis gerne vurdere, om dataindsamlingsproceduren rent faktisk fungerer, og om der er en mærkbar tendens til reduktion af slutforbruget af energi i disse offentlige organer. Det kan derfor være tilrådeligt at påbegynde dataindsamlingen parallelt med de andre offentlige organer, for hvilke reduktionsforpligtelsen træder i kraft i 2025.

Artikel 5, stk. 4, i direktiv (EU) 2023/1791 giver udtrykkeligt medlemsstaterne mulighed for at tage hensyn til klimavariationer i medlemsstaten, når de beregner deres offentlige organers slutforbrug af energi.

Under hensyntagen til direktivets overordnede mål kan medlemsstaterne desuden foretage yderligere justeringer, når de beregner deres offentlige organers slutforbrug af energi. Dette omfatter navnlig tilpasning til ændringer i serviceniveauet eller justeringer i tilfælde, hvor offentlige organer tilføjes, fjernes eller omstruktureres. Tilpasning af slutforbruget af energi efter disse påvirkende faktorer vil også bidrage til at undgå større negative incitamenter og konsekvenser som følge af forpligtelserne i artikel 5, stk. 1, i direktiv (EU) 2023/1791, såsom reduktioner af slutforbruget af energi, der opnås ved outsourcing eller reduktion af serviceniveauer.

Medlemsstaterne er ikke forpligtet til at tage hensyn til klimavariationer eller andre påvirkende faktorer. Hvis en medlemsstat vælger at justere energiforbruget for klimavariationer eller andre påvirkende faktorer, bør den give tilstrækkelige oplysninger til at forklare, hvordan justeringen blev beregnet, og hvilken indvirkning justeringen havde på det indberettede slutforbrug af energi.

I henhold til det aktuelle tekniske niveau for justering af slutforbruget af energi efter klimavariationer, som beskrevet navnlig i ISO 17742 eller ISO 50049, må justeringsmetoden ikke ændres fra år til år. Desuden skal den anvendte justeringsmetode være konsekvent på tværs af alle forbrugssektorer og må ikke anvendes selektivt for specifikke forbrugssegmenter, f.eks. sektorer, offentlige tjenester eller grupper af offentlige organer.

Hvis en medlemsstat vælger at ændre den valgte tilgang efter et vist antal rapporteringsår, skal der fremlægges en omfattende redegørelse for årsagerne til en eventuel ændring og af konsekvenshensyn en genberegning af de tal for slutforbruget af energi, der er indberettet for de foregående år, under anvendelse af den nyligt valgte tilgang på tværs af alle sektorer og offentlige tjenester. Dette skal vise, at forpligtelserne i artiklen også opfyldes konsekvent med den nye metode.

I den forbindelse beskrives de metodologiske fremgangsmåder til justering af beregningerne af slutforbruget af energi, der betragtes som egnede i forhold til det aktuelle tekniske niveau, kort i tillæg B til dette bilag. Medlemsstaterne kan afvige fra den foreslåede procedure i velbegrundede tilfælde.

4.2. **Politiske krav i artikel 5 i direktiv (EU) 2023/1791**

Det står medlemsstaterne frit for at sammensætte det »policy-mix«, der skal anvendes til at nå målene for slutforbruget af energi. Selv om artikel 5, stk. 3, 4 og 5, i direktiv (EU) 2023/1791 foreskriver nogle obligatoriske værktøjer, kan de konkrete gennemførelsesmetoder udformes af medlemsstaterne med en høj grad af fleksibilitet.

I de følgende afsnit fremhæves de vigtigste krav i forbindelse med gennemførelsen af artikel 5, stk. 3, 4 og 5, i direktiv (EU) 2023/1791.

4.2.1. *Krav vedrørende værktøjer til langsigtet planlægning*

I overensstemmelse med artikel 5, stk. 6, i direktiv (EU) 2023/1791 sikrer medlemsstaterne, at alle regionale og lokale myndigheder fastsætter specifikke energieffektivitetsforanstaltninger i deres langsigtede planlægningsværktøjer. Det betyder, at medlemsstaterne skal gennemføre passende politiske foranstaltninger, der fører til, at alle regioner og kommuner anvender langsigtede planlægningsværktøjer, der som minimum omfatter emnet energieffektivitet. De langsigtede energieffektivitetsplaner bør ideelt set indgå i bredere planer såsom dekarboniseringsplaner eller planer for bæredygtig energi, hvor sådanne findes eller er ved at blive udarbejdet.

Medlemsstaterne kan som udgangspunkt anvende forskellige former for dekarboniseringsplaner eller planer for bæredygtig energi, der er udarbejdet af lokale myndigheder inden for rammerne af relevante nationale og europæiske initiativer ([39]). Normalt er energieffektivitetsforanstaltninger allerede en integreret del af planlægningsprocessen i disse initiativer. Desuden omfatter de fleste af initiativerne en eller anden form for kvalitetssikring af de langsigtede planer og gennemførelsesprocedurerne. Desuden er nogle medlemsstater allerede begyndt at indarbejde overvejelser om bæredygtig energi, herunder energieffektivitet, i fysiske planer eller byplaner, der udarbejdes regelmæssigt af regioner og kommuner.

4.2.2. *Afbødning af energifattigdom*

De krav, som medlemsstaterne skal opfylde vedrørende afhjælpning af energifattigdom og beskyttelse af sårbare kunder, er fastsat i artikel 24 i direktiv (EU) 2023/1791. I den forbindelse tilføjes det i artikel 5, stk. 6, i direktiv (EU) 2023/1791 kun, at medlemsstaterne skal sikre, at alle myndigheder, herunder regionale og lokale myndigheder ([40]), inddrages aktivt i gennemførelsen af politikker vedrørende energifattigdom. Det skal navnlig sikres, at der tages hensyn til prioriterede gruppers interesser (personer, der er berørt af energifattigdom, personer i lavindkomsthusholdninger og sårbare grupper), når energieffektivitetsforanstaltninger planlægges og gennemføres, og at væsentlige negative direkte eller indirekte virkninger af energieffektivitetsforanstaltninger afbødes. Dette gælder for de langsigtede energieffektivitetsplaner og dekarboniseringsplaner, navnlig socialt boligbyggeri ejet af regionale eller lokale myndigheder, planer og politikker, som også kan kombineres med foranstaltninger og investeringer, der er støtteberettigede under den sociale klimafond.

([39]) Nogle få eksempler på initiativer: På europæisk plan blev der med borgmesterpagten indført handlingsplaner for bæredygtig energi og klima (SECAP). I DACH-regionen er initiativer som e5 og Klimabündnis velkendte. Nederlandene har iværksat et nationalt program for udarbejdelse af regionale energistrategier.

([40]) Lokale myndigheder, der har undertegnet EU's borgmesterpagt, kan modtage støtte til deres planlægnings- og gennemførelsesindsats vedrørende energifattigdom. Borgmesterpagten samarbejder med JRC og EU's rådgivningscenter for energifattigdom om at tilbyde denne støtte. Du kan finde flere oplysninger her: https://eu-mayors.ec.europa.eu/da/library/energy_poverty

4.2.3. *Støtte til offentlige organer i udbredelsen af foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten*

I henhold til artikel 5, stk. 7, i direktiv (EU) 2023/1791 skal medlemsstaterne støtte de offentlige organer, hvilket kan omfatte finansiel og teknisk støtte med henblik på at udbrede foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten, uden at det berører statsstøttereglerne.

Generelt står det medlemsstaterne frit for at udforme »støttepakker« til de offentlige organer. Med udgangspunkt i eksemplerne i artikel 5, stk. 6 og 7, i direktiv (EU) 2023/1791 og på grundlag af tidligere erfaring bør støtten dog bl.a. omfatte følgende vigtige elementer: ([41])

— teknisk og finansiel støtte til forbedring af den langsigtede planlægning i forbindelse med bæredygtig energi og dekarbonisering på regionalt og lokalt plan

— teknisk støtte til forberedelse af investeringsprojekter baseret på resultaterne af langsigtet planlægning (»projektpipelines«)

— finansiel støtte til investeringsprojekter vedrørende energieffektivitet, renovering eller dekarbonisering, jf. artikel 30 i direktiv (EU) 2023/1791 ([42])

— støtte til indarbejdning af de bredere fordele ved energieffektivitet samt til CO_2-emissioner over hele livscyklussen i investeringsvurderinger, f.eks. gennem kapacitetsopbygningsprogrammer

— teknisk bistand til anvendelse af kontrakter om energimæssig ydeevne, jf. artikel 29, stk. 4, i direktiv (EU) 2023/1791.

Desuden bør støtteforanstaltningerne være tilgængelige for alle offentlige organer. Pilotprogrammer og -foranstaltninger med begrænset rækkevidde er ikke tilstrækkelige.

4.2.4. *Bygningers energimæssige ydeevne og udskiftning af ineffektive varmeanlæg*

Artikel 5, stk. 9, i direktiv (EU) 2023/1791 sætter fokus på bygningers energimæssige ydeevne, herunder udskiftning af gamle og ineffektive varmeanlæg som en særlig attraktiv energieffektivitetsforanstaltning, som offentlige organer kan iværksætte. Eftersom forpligtelsen i artikel 5, stk. 1, i direktiv (EU) 2023/1791 henviser til reduktion af slutforbruget af energi, vil udskiftning af kedler til opvarmning baseret på fossile brændsler med (vedvarende) fjernvarme, når det er muligt, eller med varmepumper føre til store reduktioner i slutforbruget af energi.

5. **FORPLIGTELSER I HENHOLD TIL ARTIKEL 6 I DIREKTIV (EU) 2023/1791**

Artikel 6 i direktiv (EU) 2023/1791 erstatter artikel 5 i forordning 2012/27/EU. De vigtigste ændringer er:

— Anvendelsesområdet for kravet om renovering af 3 % af det samlede etageareal i opvarmede og/eller afkølede bygninger er blevet udvidet fra bygninger, der ejes og benyttes af staten, til alle bygninger, der ejes af offentlige organer som defineret i artikel 2 i direktiv (EU) 2023/1791.

— Det krævede renoveringsniveau er øget fra mindstekrav til energimæssig ydeevne (som omhandlet i artikel 5 i direktivet om bygningers energimæssige ydeevne) til standarder for næsten energineutrale bygninger (som defineret i artikel 2, nr. 3), i direktivet om bygningers energimæssige ydeevne) eller for nulemissionsbygninger (som omhandlet i artikel 11 i direktivet om bygningers energimæssige ydeevne)

— Ud over at opnå et tilsvarende niveau af energibesparelser hvert år kræver den alternative tilgang, at medlemsstaterne indfører et renoveringspas for bygninger, der udgør mindst 3 % af det samlede etageareal i opvarmede og/eller afkølede bygninger, der ejes af offentlige organer, samt renovering af disse bygninger til næsten energineutrale bygninger eller nulemissionsbygninger inden 2040.

([41]) For mange af de anførte elementer findes der EU-programmer og -ordninger, der kan bruges, såsom ELENA, LIFE, Interreg osv.

([42]) Kommissionens henstilling af 12. december 2023 om gennemførelse af artikel 30 om nationale energisparefonde, finansiering og teknisk støtte i direktiv (EU) 2023/1791 om energieffektivitet (EUT C, 19.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1553/oj).

For at overholde artikel 6 i direktiv (EU) 2023/1791 skal medlemsstaterne:

— sikre, at mindst 3 % af det samlede etageareal i opvarmede og/eller afkølede bygninger, der ejes af offentlige organer, og som har et samlet nytteetageareal på mere end 250 m², renoveres hvert år, så de mindst omdannes til næsten energineutrale bygninger eller nulemissionsbygninger (standardtilgang)

— forhandle med ejeren, hvis offentlige organer benytter en bygning, som de ikke ejer, navnlig når de når en udløsende begivenhed såsom fornyelse af leje, ændring af anvendelse eller omfattende reparations- eller vedligeholdelsesarbejde med henblik på at fastsætte kontraktbestemmelser om, at bygningen mindst skal blive en næsten energineutral bygning eller nulemissionsbygning

— udarbejde og gøre en fortegnelse offentligt tilgængelig over offentlige bygninger.

Medlemsstaterne kan beslutte at anvende en alternativ tilgang, der består i at opnå årlige energibesparelser, der mindst svarer til dem, der opnås ved hjælp af standardmetoden. Med henblik på at anvende den alternative tilgang, sørger medlemsstaterne for:

— at foretage et skøn over de energibesparelser, som renoveringer i henhold til artikel 6, stk. 1-4, i direktiv (EU) 2023/1791 ville give, ved anvendelse af passende standardværdier for energiforbruget for referencebygninger tilhørende offentlige organer før og efter renovering til næsten energineutrale bygninger eller nulemissionsbygninger

— at sikre, at der hvert år indføres et renoveringspas for bygninger, der udgør mindst 3 % af det samlede etageareal i opvarmede og/eller afkølede bygninger, der ejes af offentlige organer. For disse bygninger skal renoveringen til næsten energineutrale bygninger være gennemført senest i 2040.

Bygninger, der er omfattet af artikel 6 i direktiv (EU) 2023/1791, er opvarmede og/eller afkølede bygninger, der ejes eller benyttes af offentlige organer, med et samlet nytteetageareal på over 250 m² (artikel 6, stk. 1, i nævnte direktiv). Bygning skal forstås i overensstemmelse med definitionen i artikel 2, nr. 1), i direktivet om bygningers energimæssige ydeevne, hvor der ved »bygning« forstås »en konstruktion med tag og mure, hvor der anvendes energi til regulering af indeklimaet«. Ved »samlet nytteetageareal« forstås et »etageareal i en bygning eller del af en bygning, hvor der anvendes energi til regulering af indeklimaet« (artikel 2, nr. 13), i direktiv (EU) 2023/1791). Det betyder, at bygninger som f.eks. uopvarmede garager eller lagre er undtaget fra forpligtelsen. Tabel 3 giver et overblik over de forskellige forpligtelser efter bygningskategori i artikel 6 i direktiv (EU) 2023/1791.

Tabel 3

Anvendelsesområdet for de forskellige forpligtelser i artikel 6 i direktiv (EU) 2023/1791

Kategori		Indgår i opgørelsen	Indgår i grundscenariet (1)	Forpligtelse til at renovere	Bidrag til opfyldelse af mål for renovering til næsten energineutrale bygninger
Henvisning		Artikel 6, stk. 5	Artikel 6, stk. 1-4, og artikel 6, stk. 6		
Benyttes, men ejes ikke af offentlige organer		JA	NEJ	NEJ (2)	NEJ
Ejes af offentlige organer	Bygninger, der allerede er næsten energineutrale pr. 1. januar 2024	JA	NEJ	NEJ	NEJ
	Socialt boligbyggeri — renovering IKKE omkostningsneutral	JA	NEJ	NEJ	NEJ
	Socialt boligbyggeri — renovering omkostningsneutral	JA	JA	JA	JA
	Bygninger, som det ikke er teknisk, økonomisk eller funktionelt muligt at omdanne til næsten energineutrale bygninger (artikel 6, stk. 2, andet afsnit)	JA	JA	NEJ	JA (3)

Kategori		Indgår i opgørelsen	Indgår i grundscenariet ([1])	Forpligtelse til at renovere	Bidrag til opfyldelse af mål for renovering til næsten energineutrale bygninger
Henvisning		Artikel 6, stk. 5	Artikel 6, stk. 1-4, og artikel 6, stk. 6		
	Særlige bygninger som fastsat i artikel 6, stk. 2, litra a)-c)	JA	JA	JA	JA ([4])
	Alle andre bygninger, der er omfattet af renoveringsforpligtelsen > 250 m²	JA	JA	JA	JA
Andre bygninger ≤ 250 m²		NEJ ([5])	NEJ	NEJ	NEJ

([1]) Kun bygninger, der ejes af offentlige organer pr. 1. januar 2024, er medtaget i grundscenariet. Bygninger, der erhverves af et offentligt organ efter denne dato, indgår ikke i grundscenariet, men kan bidrage til at nå målet, hvis de efterfølgende moderniseres til næsten energineutrale bygninger eller nulemissionsbygninger.
([2]) Forpligtelse til at forhandle kontraktbestemmelser (artikel 6, stk. 1).
([3]) Kun hvis de alligevel renoveres til næsten energineutrale bygninger eller nulemissionsbygninger.
([4]) For særlige bygninger som fastsat i artikel 6, stk. 2, litra a)-c), er det tilstrækkeligt med en energieffektivitetsrenovering på et passende niveau fastsat af medlemsstaterne, som kan være underlagt mindre strenge krav end næsten energineutrale bygninger. Det er ikke obligatorisk, at bygningen er næsten energineutral efter renovering.
([5]) Der er ingen forpligtelse til at medtage bygninger på under 250 m² i fortegnelsen i henhold til artikel 6, stk. 5, men medlemsstaterne kan vælge at gøre det for at få en fuldstændig fortegnelse over offentlige bygninger.

De renoverings- og energispareforpligtelser, der er fastsat i artikel 6 i direktiv (EU) 2023/1791, skal opfyldes årligt af medlemsstaterne fra gennemførelsesdatoen senest den 11. oktober 2025. Med henblik på dataindsamling og rapportering anbefales det, at medlemsstaterne anvender kalenderåret som grundlag for beregning og rapportering af deres forpligtelser. I perioden fra gennemførelsesdatoen til årets udgang kan kravet vedrørende det m², der skal renoveres, eller de energibesparelser, der skal opnås, beregnes pro rata, dvs. 0,7 % af arealet af alle offentlige organers bygninger i 2025 ud over de 2,3 % af de statslige bygninger, der skal renoveres i 2025 i overensstemmelse med artikel 5 i direktiv 2012/27/EU.

Begrebet energirenovering beskriver forbedring af den energimæssige ydeevne for en eller flere bygningsdele, f.eks. klimaskærmen eller de tekniske bygningsinstallationer, som i væsentlig grad reducerer energiforbruget til rumopvarmning og/eller -køling, varmt vand, ventilation, (indbygget) belysning og supplerende energiforbrug ([43]).

Kommissionens henstilling (EU) 2019/1019 ([44]) indeholder yderligere oplysninger om begreberne teknisk, økonomisk og funktionel gennemførlighed, som også er relevante for anvendelsen af artikel 6, stk. 2. Det hedder heri, at det er op til medlemsstaterne at præcisere, i hvilke specifikke situationer det ikke er muligt at opfylde kravene ud fra et teknisk, økonomisk og/eller funktionelt perspektiv, samt at sikre, at disse situationer identificeres, defineres og begrundes klart. Procedurerne for vurdering af gennemførligheden kan også variere fra bygningstype til bygningstype for at tage hensyn til deres særlige forhold. Teknisk, økonomisk og funktionel gennemførlighed bør fortolkes således:

— *Teknisk gennemførlighed* — Det er ikke teknisk muligt, når det er umuligt at anvende kravene ud fra et teknisk synspunkt, dvs. når kravene ikke kan anvendes på grund af installationens tekniske karakteristika.

— *Økonomisk gennemførlighed* — vedrører omkostningerne ved at anvende kravene, og om: i) disse omkostninger står i rimeligt forhold til omkostningerne forbundet med den planlagte foranstaltning (f.eks. opgradering af installation) ii) de forventede fordele opvejer omkostningerne under hensyntagen til installationens forventede levetid.

— *Funktionel gennemførlighed* — Det er ikke funktionelt muligt at anvende krav, hvis disse vil føre til ændringer, der kan påvirke installationens drift eller brugen af bygningen (eller bygningsenheden) under hensyntagen til eventuelle specifikke begrænsninger (f.eks. regler), der gælder for installationen og/eller bygningen.

([43]) Europa-Kommissionen, Generaldirektoratet for Energi, 2019, Comprehensive study of building energy renovation activities and the uptake of nearly zero-energy buildings in the EU: final report, Publikationskontoret, s. 208, https://data.europa.eu/doi/10.2833/14675.
([44]) Kommissionens henstilling (EU) 2019/1019 af 7. juni 2019 om modernisering af bygninger (EUT L 165 af 21.6.2019, s. 70, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2019/1019/oj).

5.1. **Forpligtelser i forbindelse med fortegnelsen over offentlige organers bygninger**

I henhold til artikel 6, stk. 5, i direktiv (EU) 2023/1791 udarbejder og gør medlemsstaterne senest den 11. oktober 2025 en fortegnelse offentligt tilgængelig over opvarmede og/eller afkølede bygninger, som er større end 250 m^2, og som ejes eller benyttes af offentlige organer. For hver bygning skal opgørelsen mindst indeholde etagearealet i m^2, energiattesten og det årlige målte energiforbrug af varme, køling, elektricitet og varmt vand, når disse data er tilgængelige. Denne fortegnelse ajourføres mindst hvert andet år. Fortegnelsen understøtter vurderingen af forpligtelserne i artikel 6, stk. 1-4 og 6, i direktiv (EU) 2023/1791 ved at give medlemsstaterne mulighed for at beregne det samlede areal, der er omfattet af målet på 3 %, og det m^2, der skal renoveres årligt i henhold til standardtilgangen, eller de tilsvarende energibesparelser, der skal opnås ved den alternative tilgang.

Udgangspunktet for udarbejdelsen af fortegnelsen er at opstille en liste over alle offentlige organer. Den kan baseres på den liste over offentlige organer, der er nødvendige for artikel 5 i direktiv (EU) 2023/1791. Derfor bør de data, der er nødvendige for at overholde artikel 6, stk. 5, indsamles sammen med de data, der kræves for at overholde artikel 5, ved hjælp af de samme værktøjer. For hvert offentligt organ udpeger medlemsstaterne alle bygninger, der falder ind under artiklens anvendelsesområde. Selv om artikel 6, stk. 5, i direktiv (EU) 2023/1791 ikke pålægger medlemsstaterne at indberette, hvilke organer der ejer eller benytter bygningerne, vil medlemsstaterne have brug for disse oplysninger for at kunne udforme passende foranstaltninger, der er forskellige for bygninger, der ejes af, og dem, der benyttes af offentlige organer. De kan også anvende disse oplysninger til at opfylde andre krav, såsom behovet for regelmæssigt at ajourføre fortegnelsen og linke til direktivet om bygningers energimæssige ydeevne. Det kan også være nyttigt at offentliggøre data om ejerskab eller beboelse, således at brugerne af fortegnelsen kan identificere de bygninger, hvor offentlige organer er direkte ansvarlige for energieffektivitetsforanstaltningerne (herunder renovering).

Fortegnelsen bør udarbejdes på en sådan måde, at det er muligt entydigt at identificere hver enkelt bygning. En praktisk tilgang kunne være at anvende den samme unikke identifikation, der anvendes i energiattesten, og som kan variere fra medlemsstat til medlemsstat. Dette kan f.eks. være adressen og/eller bygningens navn. Det vil gøre det lettere at forvalte fortegnelsen og forbinde til andre databaser, der kræves i henhold til direktivet om bygningers energimæssige ydeevne.

På grundlag af kategorierne i artikel 6, stk. 2, litra a)-c), i direktiv (EU) 2023/1791 skal fortegnelsen omfatte alle bygninger, der ejes eller benyttes af et offentligt organ, herunder:

— Bygninger, der allerede opfylder standarderne for næsten energineutrale bygninger eller nulemissionsbygninger.

— Socialt boligbyggeri — Da definitionen af socialt boligbyggeri varierer fra medlemsstat til medlemsstat, bør den nationale definition anvendes til at afgøre, om en bygning bør medtages.

— Bygninger, der tilhører de særlige kategorier, der er omhandlet i artikel 6, stk. 2, i direktiv (EU) 2023/1791.

I henhold til artikel 6, stk. 5, i direktiv (EU) 2023/1791 skal fortegnelsen indeholde energiattesten, dvs. en elektronisk udgave, der f.eks. kan ses som webside, pdf eller billede.

Energiattesten omfatter bygningens etageareal (skal forstås som det samlede nytteetageareal, angivet i m^2, som kan anvendes til at udfylde det tilsvarende felt i fortegnelsen.

I henhold til artikel 6, stk. 5, i direktiv (EU) 2023/1791 skal medlemsstaterne registrere det målte energiforbrug for hver bygning, der indgår i opgørelsen, når disse data foreligger. Dette omfatter det årlige energiforbrug af varme, køling, elektricitet og varmt vand. Data vedrørende energiforbrug kan normalt let identificeres, da de leveres af energileverandøren. Der bør dog tages hensyn til følgende aspekter:

— Opvarmning i bygninger sker normalt ved hjælp af: elektriske systemer (varmepumper, HVAC, modstandsopvarmning), brændselskedler (gas, biomasse osv.), varmenet eller anden produktion på stedet (f.eks. solvarme). I nogle tilfælde er det relativt let at identificere den endelige varmeanvendelse. F.eks. kan varmenet registrere den mængde varme, der leveres til bygningen med henblik på fakturering. I andre tilfælde (f.eks. biomassekedler) faktureres brugerne i forhold til den mængde brændsel, de køber, som derfor skal omregnes til kWh.

— Elforbruget vil typisk omfatte energi, der anvendes af udstyr, der ikke er direkte forbundet med selve bygningen. En bygning kan f.eks. huse serverne til en hel organisation og have et meget højt forbrug sammenlignet med den værdi, der er angivet i energiattesten.

— Hvis bygningen ikke har fordelingsmåling, er det muligvis ikke muligt særskilt at angive energiforbruget til opvarmning, køling og varmt vand, hvis disse leveres af elektrisk udstyr. I så fald bør de medregnes i elforbruget.

— For bygninger med vedvarende energi på stedet bør forbruget af den energi, der er produceret på stedet, lægges til den nettomængde energi, der importeres fra nettet. Det samlede energiforbrug beregnes som den *samlede import* plus produktion minus den *samlede eksport*.

— I nogle tilfælde vil det ikke være muligt at angive et fuldstændigt tal for en af underkategorierne af energiforbrug, f.eks. i forbindelse med en bygning, hvor kun en del af behovet for varmt vand dækkes af en solvandvarmer. I dette tilfælde bør kun den målelige mængde varmt vand, der produceres på stedet, indberettes under underkategorien *varmt vand*.

Ved fastlæggelsen af metoden til opfyldelse af kravene i artikel 6, stk. 5, i direktiv (EU) 2023/1791 bør medlemsstaterne give offentlige organer klare instrukser om, hvordan forbrugsdata skal indberettes.

For at gøre fortegnelsen offentligt tilgængelig sikrer medlemsstaterne, at offentligheden og alle interesserede parter let kan få adgang til og anvende dataene. I praksis kan medlemsstaterne opfylde kravet ved f.eks. at:

— offentliggøre fortegnelsen på et lettilgængeligt websted

— give fri adgang uden registrering eller efter en simpel registreringsproces

— levere grundlæggende funktioner til brugerne, f.eks. søgning på en bestemt bygning eller bygninger, der ejes af et bestemt offentligt organ, eller på andre tilgængelige bygningskarakteristika

— give brugerne mulighed for at downloade alle eller dele af dataene.

Medlemsstaterne kan udvikle yderligere funktioner for at lette anvendelsen af fortegnelsen, f.eks. til søgning på offentlige organer, by/region eller adresse.

Medlemsstaterne skal udarbejde opgørelsen inden gennemførelsesfristen og ajourføre den mindst hvert andet år ([45]). Disse ajourføringer bør mindst omfatte følgende ændringer:

— nyopførte bygninger, nye bygninger, der erhverves eller benyttes af et offentligt organ

— bygninger i databasen, der sælges eller nedrives, eller hvor udlejningen er ophørt

— bygninger, der ombygges på en måde, hvor deres størrelse ændres

— bygninger, hvor der blev foretaget en ajourført vurdering af den energimæssige ydeevne, hvilket førte til en ny energiattest

— bygninger, hvor der blev foretaget en energirenovering, hvilket førte til betydelige energibesparelser.

Med henblik på ajourføring af opgørelsen hvert andet år ajourfører medlemsstaterne også energiforbrugsdataene for de offentlige organers bygninger. For at minimere den administrative byrde for medlemsstaterne anbefales det imidlertid, at data om energiforbrug kun ajourføres, hvis der sker væsentlige ændringer, f.eks. som følge af en energirenovering eller ændret anvendelse. For yderligere at mindske den administrative byrde anbefales digitale og automatiserede løsninger for at lette dataindsamlingen. Disse bør udvikles, således at kravene i artikel 5 i direktiv (EU) 2023/1791 også kan opfyldes via den samme datastrøm. F.eks. kan automatiserede dataaflæsninger fra intelligente målere aggregeres for en bygning eller et offentligt organ, således at både fortegnelsen i artikel 6 i direktiv (EU) 2023/1791 og den database, der skal oprettes i henhold til artikel 5 i direktiv (EU) 2023/1791, kan ajourføres regelmæssigt.

([45]) Ajourføring af opgørelsen vil ikke have nogen indvirkning på grundscenariet og det årlige mål, som forbliver det samme.

I henhold til artikel 6, stk. 5, i direktiv (EU) 2023/1791 skal medlemsstaterne knytte opgørelsen til oversigten over bygningsmassen, der udarbejdes inden for rammerne af de nationale planer for renovering af bygninger i overensstemmelse med artikel 3 i direktivet om bygningers energimæssige ydeevne og de databaser, der er oprettet i henhold til artikel 22 i direktivet om bygningers energimæssige ydeevne. Dette kan opnås ved at knytte fortegnelsen til disse datasæt via bygningens navn eller ID. Hvis medlemsstaterne i henhold til direktivet om bygningers energimæssige ydeevne skal indberette antallet af bygninger og det samlede etageareal (m^2) for offentlige bygninger, kan dette udledes af den fortegnelse, der er udarbejdet i henhold til artikel 6 i direktiv (EU) 2023/1791. De data, der indsamles med henblik på udarbejdelse af den opgørelse, der kræves i henhold til artikel 6, stk. 5, i direktiv (EU) 2023/1791, kan anvendes til den nationale oversigt over bygningsmassen, men der vil være behov for andre datakilder.

I henhold til artikel 6, stk. 5, andet afsnit, i direktiv (EU) 2023/1791 kan offentligt tilgængelige data (om bygningsmassens karakteristika, bygningsrenovation og energimæssig ydeevne) aggregeres af EU's overvågningsorgan for bygningsmassen (EU BSO) for at sikre bedre forståelse af byggesektorens energimæssige ydeevne gennem sammenlignelige data. EU BSO er et værktøj, der overvåger bygningers energimæssige ydeevne i hele EU ([46]). Den fortegnelse, der oprettes i henhold til artikel 6, stk. 5, bør bidrage til at forbedre data og oplysninger i EU BSO ved at levere data om offentlige organers bygningsmasse, herunder energiattester, næsten energineutrale bygninger og energiforbrug. Kravet vil som minimum være opfyldt, hvis medlemsstaterne udveksler data fra fortegnelsen med EU BSO i overensstemmelse med de retningslinjer, der fastsættes af Kommissionen.

5.2. **Forpligtelse til at overholde det årlige renoveringsmål**

Renoveringsprocenten på 3 % beregnes af det samlede etageareal i bygninger med et samlet nytteetageareal på over 250 m^2, der ejes af offentlige organer, og som pr. 1. januar 2024 ikke er næsten energineutrale bygninger. Det betyder, at det årlige renoveringsmål på 3 % er baseret på en fast værdi (grundscenario) over hele gennemførelsesperioden.

Medlemsstaterne kan vælge, hvilke bygninger der skal renoveres for at opfylde renoveringskravet på 3 %, under behørig hensyntagen til omkostningseffektivitet og teknisk gennemførlighed i valget af bygninger, der skal renoveres. Hvis medlemsstaterne vurderer, at det ikke er teknisk, økonomisk eller funktionelt muligt at omdanne en bestemt bygning til en næsten energineutral bygning, og de renoverer denne bygning til et lavere niveau, medregner de ikke renoveringen af den pågældende bygning i opfyldelsen af kravet. Disse bygninger skal dog stadig være opført på den liste over bygninger, der anvendes til at beregne det årlige renoveringskrav (dvs. i grundscenariet). Medlemsstaterne bør også være opmærksomme på, at definitionen af næsten energineutrale bygninger omfatter begrebet omkostningseffektivitet.

Som en undtagelse kan medlemsstaterne anvende mindre strenge krav end renovering til næsten energineutrale bygninger eller nulemissionsbygninger for bygninger, der tilhører følgende kategorier (artikel 6, stk. 2, i direktiv (EU) 2023/1791):

— Beskyttede bygninger ([47]), for så vidt overholdelse af visse mindstekrav til energimæssig ydeevne ville indebære en uacceptabel ændring af deres karakter eller udseende.

— Bygninger, der ejes af de væbnede styrker eller statsforvaltningen og anvendes til nationale forsvarsformål. Denne bestemmelse omfatter ikke indkvarteringsbygninger med enkeltværelser eller kontorbygninger.

— Bygninger, der anvendes til gudstjenester og religiøse formål.

Denne bestemmelse betyder, at disse bygninger bør medtages i beregningen af grundscenariet, og at de kan medregnes i opfyldelsen af målet, selv om de opfylder en anden standard for energimæssig ydeevne end næsten energineutrale bygninger eller nulemissionsbygninger. Renoveringen af disse bygninger til en standard, der er lavere end næsten energineutrale bygninger eller nulemissionsbygninger, bør ligge så tæt som muligt på standarden for næsten energineutrale bygninger eller nulemissionsbygninger, således at de kan medregnes i målet under hensyntagen til bygningens særlige karakteristika. Med henblik herpå bør medlemsstaterne definere dette minimumsniveau i overensstemmelse med bygningens karakteristika eller grupper af bygninger med lignende karakteristika.

([46]) EU Building Stock Observatory, https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-efficiency/energy-efficient-buildings/eu-building-stock-observatory_en/.

([47]) Artikel 6 i direktiv (EU) 2023/1791 henviser til bygninger, der er officielt beskyttet som en del af et særligt udpeget miljø eller på grund af deres særlige arkitektoniske eller historiske værdi, hvilket i vid udstrækning vil være historiske bygninger.

Socialt boligbyggeri

Med henblik på artikel 6, stk. 1, tredje afsnit, i direktiv (EU) 2023/1791 omfatter socialt boligbyggeri alle bygninger (herunder ejendomme med flere lejligheder og enfamiliehuse) med et samlet nytteetageareal på over 250 m^2, der ejes af offentlige organer med henblik på levering af sociale boliger, og som den 1. januar 2024 ikke opfylder den definition af næsten energineutrale bygninger, der gælder i den pågældende medlemsstat. Medlemsstaterne bør henvise til den nationale definition af socialt boligbyggeri. Bygninger med blandet ejerskab bør medtages i forpligtelsen til at renovere, hvis kriterierne for etageareal er opfyldt for de dele, der ejes af det offentlige organ.

Medlemsstaterne kan vælge at fritage socialt boligbyggeri fra forpligtelsen til at renovere, hvis renoveringen vil føre til huslejestigninger for personer, der bor i socialt boligbyggeri, som ikke kan begrænses til et beløb svarende til de økonomiske besparelser på energiregningen. Til dette formål kan medlemsstaterne foretage et skøn over besparelserne på energiregningen ved renovering af socialt boligbyggeri (under hensyntagen til energibesparelser og udviklingen i energipriserne) og vurdere, om de er tilstrækkelige til at dække renoveringsomkostningerne. Når de økonomiske besparelser på energiregningen ikke dækker renoveringsomkostningerne, kan medlemsstaterne overveje alternative muligheder for at undgå, at alle renoveringsomkostninger væltes over på beboerne, f.eks. ved at finansiere en del af omkostningerne via offentlige eller private finansieringsinstrumenter, herunder via foranstaltninger og investeringer, der er støtteberettigede under den sociale klimafond. Dette bør anvendes i situationer, hvor huslejen opkræves proportionalt med husets værdi, og hvor omkostninger til forbedringer i hjemmet (herunder energirenoveringer) væltes over på husholdningerne i form af højere husleje.

Omkostningsneutral betyder, at den investering, der er nødvendig for at renovere bygningen, er lig med eller lavere end den pengeværdi, der svarer til de levetidsfordele, der kan forventes efter renoveringen. For at vurdere, om dette er tilfældet, bør medlemsstaterne definere passende metoder, der præciserer, hvordan de parametre, der kræves til beregningen, fastsættes, såsom renoveringsomkostninger, kalkulationsrenter, fremtidige energipriser, forbrug før og efter renoveringen osv.

Medlemsstaterne bør tage hensyn til andre relevante omkostninger i forbindelse med socialt boligbyggeri samt andre fordele, der kan opnås efter en renovering til næsten energineutrale bygninger. Husholdninger, der lejer sociale boliger, kan f.eks. drage fordel af (lavere) takster, der har til formål at hjælpe prioriterede grupper (såsom personer, der er berørt af energifattigdom, sårbare kunder, personer i lavindkomsthusstande og, hvor det er relevant, personer, der bor i socialt boligbyggeri) med deres energiregninger, eller energiregningen kan helt eller delvist betales af sociale støtteordninger eller andre værktøjer, der er tilgængelige i hver medlemsstat, herunder findes der muligheder i form af revolverende fonde og lokalt ejede projekter for vedvarende energi, dvs. deling af solenergi blandt lejere i socialt boligbyggeri, der leverer grøn elektricitet til en lavere pris. Energirenoveringer vil reducere energiregningen og dermed mindske disse indirekte energiomkostninger, som måske ikke fremgår, hvis kun energiregningen tages i betragtning. Lavere vedligeholdelsesomkostninger og bedre levevilkår efter renovering er andre aspekter, der bør tages i betragtning som led i vurderingen af omkostningsneutralitet.

Medlemsstaterne bør vurdere interventionens omkostningsneutralitet på grundlag af anslåede omkostninger og forbrugsværdier, men kan overveje at begrænse enhver stigning i huslejerne efter renoveringen for lejere i socialt boligbyggeri til den besparelse, der opnås på energiregningen. Et fiktivt eksempel er renovering af socialt boligbyggeri, der koster 30 000 EUR og sparer 12 000 kWh om året i energiforbrug. Hvis husholdningerne betaler en gennemsnitlig takst på 0,25 EUR pr. kWh, ville de spare 3 000 EUR om året, men hvis husholdningen har en nedsat takst, f.eks. 0,10 EUR pr. kWh, ville de årlige besparelser beløbe sig til 1 200 EUR. Hvis husstanden brugte mindre end det anslåede energiforbrug for den pågældende bolig, vil besparelserne i praksis desuden være mindre end 1 200 EUR. I så fald vil det ikke være muligt at inddrive investeringen, selv om der anvendes meget lave kalkulationsrenter. Dette skyldes imidlertid de socialiserede omkostninger (subsidierede eltakster i dette eksempel) og det forhold, at der ikke tages behørigt hensyn til lejere, der underopvarmer deres hjem. For at opnå omkostningsneutralitet bør medlemsstaterne overveje de tilskud, der udbetales til udbydere af socialt boligbyggeri, og hjælpe dem med at dække de renoveringsomkostninger, som de ikke kan få dækket af lejerne.

Medlemsstaterne bør fastlægge en passende metode til at vurdere, om betingelsen om omkostningsneutralitet er opfyldt. Medlemsstaterne bør fastsætte en passende kalkulationsrente for at tilbagediskontere vedligeholdelsesomkostninger og energiregninger, men denne bør fastsættes på et realistisk niveau, f.eks. til kapitalomkostningerne for det offentlige organ eller den sociale diskonteringssats ([48]). Dette adskiller sig fra kriteriet om økonomisk gennemførlighed, hvor det kan være hensigtsmæssigt at medtage en fortjenstmargen og en højere kalkulationsrente for at afspejle risikodækningen.

([48]) I denne forbindelse kan kapitalomkostningerne defineres som den minimumsforrentning, som et offentligt organ skal opnå, før der skabes et overskud. Det kan f.eks. være omkostningerne ved at låne pengene fra en finansiel institution. Den sociale diskonteringssats er en kalkulationsrente, der normalt anvendes i projekter af offentlig eller social værdi.

Princippet om omkostningsneutralitet kan anses for at være overholdt, hvis følgende betingelse er opfyldt:

$$RC \leq \sum_{i=0}^{rl} \frac{(E_{br,i} + OC_{br,i} - OB_{br,i}) - (E_{ar,i} + OC_{ar,i} - OB_{ar,i})}{(1+r)^i}$$

hvor:

RC: omkostninger til energirenovering af bygningen

E: energiregning i alt

OC: andre omkostninger

OB: andre fordele

br: før renovering

ar: efter renovering

r: den anvendte diskonteringssats

i: det år, for hvilket omkostninger og fordele anslås

rl: den eksisterende bygnings resterende levetid inden renoveringen.

Den højre side af ligningen repræsenterer de besparelser i bygningernes driftsomkostninger, der opnås gennem hele levetiden, behørigt diskonteret. Ligningen præsenteres som en summering, fordi medlemsstaterne måske ønsker at tage hensyn til ændringer i energiomkostninger og andre omkostninger og fordele, der forventes i de kommende år.

Medlemsstaterne kan fastlægge detaljerne i metoden, men vurderingen bør være i overensstemmelse med definitionen af omkostningsneutralitet og bedste praksis. Medlemsstaterne bør tage følgende aspekter i betragtning i forbindelse med vurderingen:

— Vurderingen bør ikke tage hensyn til de faktiske energiomkostninger, der betales af husholdninger, der bor i socialt boligbyggeri, hvis disse ligger under markedsprisen, men en fiktiv regning beregnet på grundlag af gennemsnitssatser og baseret på f.eks. det anslåede forbrug i overensstemmelse med metoden til beregning af bygningers energimæssige ydeevne i henhold til bilag I til direktivet om bygningers energimæssige ydeevne. Det er imidlertid kun de energibesparelser, som lejerne rent faktisk har opnået, der bør tages i betragtning ved vurderingen af stigningen i huslejen.

— Genanskaffelsesomkostningerne for bygningsdele, der er udtjent, bør tages i betragtning ved vurderingen af omkostningerne ved energirenoveringen. Hvis f.eks. en gaskedel skal udskiftes, bør energirenoveringsomkostningerne kun omfatte forskellen i omkostninger mellem et energieffektivt system (f.eks. en varmepumpe) i forhold til det mest sandsynlige alternativ på markedet til udskiftning af gaskedlen.

— Vurderingen af fordelene bør tage hensyn til de erstattede bygningsdeles forventede levetid, som bør estimeres i på samme måde som den metode, der anvendes til at vurdere det omkostningsoptimale niveau i overensstemmelse med bilag I til Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 244/2012 ([49]). Ved beregningen af restværdien af en bygning bør medlemsstaterne henvise til bilag I til delegeret forordning (EU) nr. 244/2012 om en ramme for den sammenligningsmetode, som medlemsstaterne skal anvende til at beregne de omkostningsoptimale niveauer for mindstekrav til energimæssig ydeevne for bygninger og bygningsdele. Ifølge dette anvender medlemsstaterne en beregningsperiode på 30 år for boliger og offentlige bygninger og en beregningsperiode på 20 år for erhvervsbygninger uden for boligsektoren.

— Andre indtægter, f.eks. fra solcellepaneler, bør betragtes som en del af de øvrige fordele efter renoveringen.

— Renoveringer kan udløse yderligere arbejde, enten som et lovkrav eller med henblik på yderligere forbedringer af bygningen. Renovering af en bygning kan f.eks. kræve, at bygningen skal overholde de nyeste regler for brandsikkerhed, tilgængelighed eller elledninger. Det kan også åbne nye boligområder (f.eks. en tagetage). Medlemsstaterne bør i metoden forklare, hvordan omkostningerne til disse arbejder udskilles fra renoveringsomkostningerne. Hvis dette ikke er muligt, bør de yderligere fordele, som disse omkostninger giver, dog medtages som *Andre fordele* efter renoveringen.

([49]) Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 244/2012 af 16. januar 2012 om udbygning af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/31/EU om bygningers energimæssige ydeevne, hvori der fastlægges en ramme for en sammenligningsmetode til beregning af omkostningsoptimale niveauer for mindstekrav til bygningers og bygningsdeles energimæssige ydeevne (EUT L 81 af 21.3.2012, s. 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2012/244/oj).

Medlemsstaterne kan også overveje andre aspekter:

— forskellen i bygningens værdi før og efter renoveringen (restværdien af en bygning ved udgangen af den betragtede periode)

— et skøn over den øgede komfort for beboerne.

Socialt boligbyggeri, der ikke opfylder kriterierne for omkostningsneutralitet, kan udelukkes fra grundscenariet. Hvis medlemsstaterne vælger at udelukke en del af eller hele deres sociale boligbyggeri fra grundscenariet, skal de give en begrundelse for, hvorfor renovering af disse bygninger ikke ville være omkostningsneutral eller føre til huslejestigninger, der overstiger besparelserne på energiregningen.

Da vurderingen af omkostningsneutralitet og en eventuel fritagelse for socialt boligbyggeri har indvirkning på beregningen af det årlige renoveringsmål, bør medlemsstaterne foretage en omkostningsneutralitetsvurderingen af hele den sociale boligmasse inden gennemførelsesfristen. Medlemsstaterne kan på forhånd anvende forskellige metoder til vurdering af omkostningsneutralitet:

— Hvis den sociale boligmasse er relativt homogen, kan medlemsstaterne definere standardværdier til vurdering af omkostninger og fordele for de vigtigste boligtyper. Disse værdier kan relateres til faktorer som byggeår og året for den seneste renovering og giver mulighed for en hurtig vurdering af omkostningsneutraliteten på tværs af hele boligmassen.

— Hvis den sociale boligmasse har væsentligt forskellige karakteristika, bør medlemsstaterne foretage en række skræddersyede vurderinger for at få et tilstrækkeligt detaljeret billede af hele boligmassen.

Da vurderingen af omkostningsneutralitet skal foretages forud for renoveringsarbejdet, bør der i evalueringen tages hensyn til bygningens status (herunder den resterende levetid for de forskellige bygningsdele) på det tidspunkt, hvor vurderingen foretages.

Særlige kategorier af bygninger som defineret i artikel 6, stk. 2, litra a)-c), i forordning (EU) 2023/1791

I artikel 6, stk. 2, i direktiv (EU) 2023/1791 præciseres det, at medlemsstaterne kan anvende mindre strenge krav end dem, der er fastsat i nævnte direktivs artikel 6, stk. 1, for visse kategorier af bygninger som defineret i artikel 6, stk. 2, litra a)-c), i direktiv (EU) 2023/1791. Denne bestemmelse bør fortolkes som en forpligtelse til at renovere, som kan opfyldes ved at renovere disse bygninger til et andet niveau end næsten energineutrale bygninger eller nulemissionsbygninger, selv om disse bygninger som standard, når det er muligt, renoveres til næsten energineutrale bygninger eller nulemissionsbygninger. Medlemsstaterne skal altid medtage bygninger, der tilhører de særlige kategorier, i grundscenariet for beregningen af renoveringskravet på 3 %. Medlemsstaterne kan medregne renoveringen af disse bygninger i den årlige renoveringsprocent, selv om de renoveres til en anden standard. Selv om der kan anvendes mindre strenge renoveringskrav for bygninger, der ejes af de væbnede styrker eller staten, og som tjener nationale forsvarsformål, skal indkvarteringsbygninger med enkeltværelser eller kontorbygninger til de væbnede styrker og andet personale, der er ansat af nationale forsvarsmyndigheder, altid renoveres op til næsten energineutralt niveau eller nulemissionsniveau for at blive medregnet i det årlige mål.

Med henblik på at identificere bygninger, der tilhører disse kategorier, bør medlemsstaterne anvende de allerede eksisterende metoder. For f.eks. officielt beskyttede bygninger og bygninger, der anvendes til gudstjenester og religiøse formål, kan den samme metode, der anvendes med henblik på direktivet om bygningers energimæssige ydeevne, anvendes.

Artikel 6, stk. 2, i direktiv (EU) 2023/1791 pålægger ikke medlemsstaterne nogen udtrykkelig forpligtelse til at underrette Kommissionen om deres tilgang til de særlige kategorier af bygninger, men de kriterier, der er fastsat for beskyttede bygninger, kræver, at medlemsstaterne foretager en vurdering. For væbnede styrkers eller forsvarets bygninger og bygninger, der anvendes til gudstjenester og religiøse formål, skal medlemsstaterne kun dokumentere, at disse bygninger tilhører disse kategorier. Dette kan gøres, når renoveringen af disse bygninger medregnes i den årlige renoveringsprocent, da alle bygninger, der tilhører de særlige kategorier, skal indgå i grundscenariet for beregning af det årlige krav.

Medlemsstaterne bør klart definere det niveau for energimæssig ydeevne, som bygninger i disse kategorier skal opnå for at blive medregnet i den årlige renoveringsprocent, og begrunde disse niveauer. Niveauet for energimæssig ydeevne bør være i overensstemmelse med målet i artikel 6, dvs. at alle foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten og omdannelse af bygninger til næsten energineutrale bygninger eller nulemissionsbygninger bør gennemføres, medmindre de påvirker bygningernes karakter eller anvendelse eller er uforholdsmæssige.

For særlige bygninger (artikel 6, stk. 2, litra a)-c), i direktiv (EU) 2023/1791) og bygninger, som medlemsstaterne vælger ikke at renovere på grundlag af gennemførligheden (artikel 6, stk. 2, andet afsnit, i direktiv (EU) 2023/1791), bør medlemsstaterne overveje at fastsætte en passende metode, der gør det muligt at identificere bygninger, der ikke er mulige at renovere til næsten energineutrale bygninger eller nulemissionsbygninger, på grundlag af standardkriterier. Metoden skal tage højde for renoveringsomkostningerne, energibesparelserne og de yderligere omkostninger eller virkninger, der er forbundet med bygningens særlige karakteristika, på grundlag af hvilke den hører under en særlig kategori. Metoden og kriterierne kan anvendes på grupper af bygninger snarere end på bygningsniveau. f.eks. kontorlokaler, der er bygget inden for en bestemt periode ved hjælp af den samme byggeproces. Relevante indikatorer, som medlemsstaterne kan overveje med henblik på at vurdere bygningers sammenlignelighed, er:

a. Bygningens karakteristika

— Bygningstype (f.eks. bolig, kontor, uddannelse, hospital)

— Byggeår

— Mål for fysisk størrelse (f.eks. gulvareal)

— Opvarmet og/eller afkølet etageareal

— Udvendigt vægareal

— Energieffektivitetsforanstaltninger (f.eks. lufttæthed, vindue/væg-forhold, vinduestyper, isoleringsniveauer, dobbeltruder, effektiv belysning, varmere med timer, tid siden sidste varmejustering)

— Defekte bygningsinstallationer (f.eks. varmeanlæg, elektriske installationer, klimaskærm).

b. Klimatiske faktorer

— Klimazone

— Skymængde.

c. Byplanlægning

— Befolkningstæthed i bydele

— Foranstaltninger, der afbøder vejrvirkningerne (f.eks. strategisk placering af beplantning).

5.2.1. *Renovering af bygninger, der ejes af offentlige organer*

For at opfylde forpligtelsen til at renovere skal medlemsstaterne først fastlægge det samlede nytteetageareal, der den 1. januar 2024 er omfattet af forpligtelsen (grundscenariet). På grundlag af dette tal kan medlemsstaterne anslå det årlige renoveringsmål (3 % af grundscenariet).

For at indgå i grundscenariet skal bygninger opfylde følgende kriterier:

— De skal have et samlet nytteetageareal på mere end 250 m^2.

— De skal være ejet af offentlige organer som defineret i artikel 2, nr. 12), i direktiv (EU) 2023/1791.

— De må ikke have nået næsten energineutral standard den 1. januar 2024.

Medlemsstaterne kan fritage socialt boligbyggeri fra grundscenariet, hvis renoveringer ikke ville være omkostningsneutrale, eller hvis en renovering ville føre til huslejestigninger, der ikke er begrænset til de økonomiske besparelser på energiregningen.

Når grundscenariet er fastlagt, beregner medlemsstaterne det årlige renoveringsmål, de skal opfylde. Følgende formel bør anvendes til at beregne det årlige minimumsmål for renovering:

$$Minimum\ annual\ renovation\ target\ (in\ m^2) = m^2_{total\ useful\ floor\ area} \times r_r$$

hvor:

$m^2_{total\ useful\ floor\ area}$ er summen af nytteetageareal for alle bygninger, der indgår i grundscenariet

r_p er renoveringsprocenten på 3 % som fastsat i artikel 6, stk. 1, i direktiv (EU) 2023/1791.

Et numerisk eksempel findes i tillæg C til dette bilag.

Det årlige renoveringsmål udtrykt i m² forbliver uændret i den periode, hvor direktiv (EU) 2023/1791 træder i kraft. Dette er en ændring i forhold til direktiv 2012/27/EU, hvor det årlige renoveringsmål skulle beregnes årligt på grundlag af det etageareal, der ikke opfyldte de nationale mindstekrav til energimæssig ydeevne. Direktiv (EU) 2023/1791 indebærer, at den krævede årlige renoveringsprocent vil være betydeligt højere end ved den metode, der anvendes i direktiv 2012/27/EU. Det betyder også, at det grundscenario, der er fastsat ved udgangen af den første rapporteringsperiode, og dermed det årlige renoveringsmål, ikke må ajourføres, når en bygning sælges, nedrives, erhverves eller opføres. Der er særlige tilfælde, der giver medlemsstaterne en vis fleksibilitet til at nå det årlige renoveringsmål. Disse tilfælde forklares nedenfor:

Medlemsstaterne meddeler Kommissionen deres grundscenarie (bygninger, der falder ind under artiklens anvendelsesområde, i alt i m²) og det årlige renoveringsmål (også i m²) i deres nationale energi- og klimaplaner, der er fastsat ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1999 ([50]) (jf. kapitel 7.1). Som led i denne meddelelse bør medlemsstaterne også angive etagearealet i m² for de bygninger, der falder ind under de særlige kategorier i artikel 6, stk. 2, litra a)-c). De renoverede kvadratmeter, der kan medregnes i det årlige krav, bør meddeles af medlemsstaterne i rapporterne hvert andet år i overensstemmelse med forordning (EU) 2018/1999, idet der skelnes mellem antallet af kvadratmeter af renoverede bygninger, der falder ind under de særlige kategorier i artikel 6, stk. 2, litra a)-c), i direktiv (EU) 2023/1791.

Fremskyndelse af energibesparelserne

Med henblik på at skabe et incitament til tidlige foranstaltninger giver direktiv (EU) 2023/1791 medlemsstater, der renoverer mere end 3 % af det samlede etageareal i deres bygninger i et givet år, mulighed for at medregne dette såkaldte renoveringsoverskud i den årlige renoveringsprocent for de efterfølgende år (artikel 6, stk. 3). Indtil den 31. december 2026 kan renoveringsoverskud, der er opnået i et givet år, medregnes i den årlige renoveringsprocent for de efterfølgende tre år. Fra den 1. januar 2027 kan renoveringsoverskud, der er opnået i et givet år, kun medregnes i den årlige renoveringsprocent for de efterfølgende to år. I praksis betyder dette, at hvis en medlemsstat f.eks. renoverer 3,5 % af det samlede nytteetageareal af sin bygningsmasse i år X, skal den i år X+1 kun renovere 2,5 % af det samlede nytteetageareal. Hvis medlemsstaten også renoverer 3 % af det samlede nytteetageareal i år X+1, kan forskellen på 0,5 % anvendes i år X+2 til at sænke renoveringskravet til 2,5 %. Det er også muligt at sprede overopfyldelsen over de to år (f.eks. 0,25 % i år X+1 og 0,25 % i år X+2).

Nedrivning og udskiftning

I henhold til artikel 6, stk. 4, i direktiv (EU) 2023/1791 kan medlemsstaterne under visse omstændigheder medregne nytteetagearealet i en ny bygning, der ejes som erstatning for en bygning, der er nedrevet i et af de to foregående år, i den årlige renoveringsprocent. Medregning af nye næsten energineutrale bygninger eller nulemissionsbygninger i opfyldelsen af den årlige renoveringsprocent er kun tilladt, hvis to kriterier er opfyldt:

— **Kriterium 1** — Den nye bygning er en erstatning for et offentligt organs bygning, der er nedrevet i et af de to foregående år

([50]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1999 af 11. december 2018 om forvaltning af energiunionen og klimaindsatsen, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 663/2009 og (EF) nr. 715/2009, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/22/EF, 98/70/EF, 2009/31/EF, 2009/73/EF, 2010/31/EU, 2012/27/EU og 2013/30/EU, Rådets direktiv 2009/119/EF og (EU) 2015/652 og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 525/2013 (EUT L 328 af 21.12.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj).

— **Kriterium 2** — Nedrivning og erstatning af den nuværende bygning med en ny bygning er mere omkostningseffektivt og bæredygtigt med hensyn til energiforbrug og CO_2-livscyklusemissioner i forhold til at renovere den nuværende bygning. CO_2-livscyklusemissioner omfatter indlejrede CO_2-emissioner og CO_2-driftsemissioner samt CO_2-emissioner relateret til nedrivningen af den gamle bygning.

Betingelserne for at opfylde det andet kriterium fremgår af Tabel 4.

Tabel 4

Kriterier for nedrivning og udskiftning

Parametre	Betingelse
Omkostningseffektivitet	Samlede omkostninger ved nedrivning af den nuværende bygning (i EUR) + Samlede omkostninger ved opførelse af den nye bygning (i EUR) < Samlede omkostninger ved renovering af den nuværende bygning (i EUR)
Bæredygtighed	(Den renoverede bygnings samlede energiforbrug (i kWh) i løbet af dens resterende anslåede økonomiske levetid + energiforbrug (i kWh) i renoveringsfasen) > (Samlet energiforbrug (i kWh) i en ny bygning i løbet af det samme antal år + Samlet energiforbrug (i kWh) i nedrivnings- og byggefasen) OG (Den renoverede bygnings CO_2-livscyklusemissioner (i tCO_2e) i løbet af dens resterende anslåede økonomiske levetid + CO_2-livscyklusemissioner (i tCO_2e) i renoveringsfasen) > (Den nye bygnings CO_2-livscyklusemissioner (i tCO_2e) i løbet af det samme antal år + CO_2-livscyklusemissioner (i tCO_2e) i nedrivnings- og byggefasen)

Den anslåede økonomiske livscyklus fastlægges af medlemsstaterne i overensstemmelse med direktivet om bygningers energimæssige ydeevne. Den nedrevne bygning, der skulle renoveres, og den nye bygning bør sammenlignes over samme periode (dvs. hele eller den resterende anslåede økonomiske livscyklus for den eksisterende bygning).

Bæredygtighedsbetingelsen kan f.eks. opfyldes, hvis en renovering med energi- og CO_2-intensive materialer (f.eks. beton, stål) erstattes af en ombygning med materialer med lavt CO_2-indhold og lav energiintensitet (f.eks. træ og biomasseafledte produkter).

I overensstemmelse med artikel 6, stk. 4, i direktiv (EU) 2023/1791 skal medlemsstaterne fastlægge og offentliggøre klare generelle kriterier, metoder og procedurer til at udpege de ekstraordinære tilfælde, hvor de kan medregne nye bygninger, der ejes som erstatning for nedrevne bygninger, i den årlige renoveringsprocent.

Ved fastlæggelsen af metoden til vurdering af bygningers livscyklusemissioner bør medlemsstaterne anvende de standarder og metoder, som Kommissionen henviser til, for at sikre nøjagtige skøn. Der kan f.eks. være tale om:

— Europa-Kommissionen, Den europæiske platform for livscyklusvurdering (https://eplca.jrc.ec.europa.eu/lifecycleassessment.html)

— EN 15978:2011 Bæredygtige bygge- og anlægsarbejder. Vurdering af bygningers miljømæssige kvalitet. Beregningsmetode (https://www.en-standard.eu/bs-en-15978-2011-sustainability-of-construction-works-assessment-of-environmental-performance-of-buildings-calculation-method/)

— ISO 14040:2006 Miljøledelse — Livscyklusvurdering — Principper og struktur (https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso:14040:ed-2:v1:en)

— ISO 14044:2006 Miljøledelse — Livscyklusvurdering — Krav og vejledning (https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso:14044:ed-1:v1:en)

5.2.2. *Forhandling af kontraktbestemmelser for benyttede bygninger*

Artikel 6, stk. 1, fjerde afsnit, i direktiv (EU) 2023/1791 fastsætter også en forpligtelse, der specifikt finder anvendelse på bygninger, der benyttes, men ikke ejes af offentlige organer. Ligesom forpligtelsen til at renovere bygninger, der ejes af offentlige organer, i henhold til artikel 6, stk. 1, i direktiv (EU) 2023/1791, er det kun bygninger med et samlet nytteetageareal på over 250 m^2, der er omfattet af forpligtelsen. Med hensyn til disse bygninger sikrer medlemsstaterne, at offentlige organer forhandler med bygningsejere med henblik på at fastsætte kontraktbestemmelser om, at lejede bygninger omdannes til mindst næsten energineutrale bygninger eller nulemissionsbygninger. Artikel 6, stk. 1, fjerde afsnit, i direktiv (EU) 2023/1791 understreger behovet for at udnytte udløsende begivenheder i kontrakten, såsom fornyelse af leje, ændring af anvendelse eller omfattende reparations- eller vedligeholdelsesarbejde, til at indlede forhandlinger. Offentlige organer, der benytter en bygning, kan over for bygningsejere sætte fokus på, hvordan de kan drage fordel af renoveringen: Den forhøjer værdien af deres bygning, hvilket kan begrunde de deraf følgende huslejestigninger. Den øger bygningens levetid gennem bygningsdelenes forbedrede ydeevne og kvalitet. Den reducerer de løbende vedligeholdelsesomkostninger. Den fører til overholdelse af nationale bygningsreglementer og -krav (såsom mulige minimumsstandarder for energimæssig ydeevne). Den tiltrækker lejere og minimerer perioder, hvor lejemålene står tomme.

Navnlig for at hjælpe med at løse problemet med skæv incitamentsfordeling kan offentlige organer, når de beboer mange lejemål i bygningen og har til hensigt at leje bygningen på lang sigt, f.eks. tilbyde at betale en vis del af renoveringsomkostningerne (enten via en engangsbetaling eller ved at aftale en lejeforhøjelse) eller overveje at søge efter en ny bygning, hvis bygningsejeren ikke er villig til at renovere. En anden mulighed er at henvise til energitjenesteselskaber (ESCO) ([51]), som kan finansiere renoveringen mod løbende betalinger fra den offentlige myndighed eller bygningsejeren.

Andre nyttige tilgange omfatter:

— Medlemsstaterne kan ajourføre de udbudsprocedurer, som alle offentlige organer forventes at følge, når det drejer sig om leje af nye bygninger og forvaltning af kontrakterne for de bygninger, de i øjeblikket ejer.

— Medlemsstaterne kan give de offentlige organer rådgivning og skabeloner til, hvordan lejeaftalerne skal formuleres, således at der medtages passende bestemmelser i kontrakten.

— Medlemsstaterne kan kræve, at alle offentlige organer indsætter passende obligatoriske bestemmelser i deres lejeaftaler, således at forpligtelsen til at renovere bliver standard. Medlemsstaterne bør give konkrete muligheder for at støtte offentlige organer, hvis den private udlejer ikke accepterer standardbetingelserne.

— Da medlemsstaterne er forpligtet til at renovere en stor del af deres bygningsmasse, og eftersom omdannelsen til mindst næsten energineutrale bygninger eller nulemissionsbygninger kan kræve et betydeligt arbejde, kan offentlige organer udpege de bygninger, der ejes af offentlige organer, og som i øjeblikket ikke bruges eller står delvist tomme, og som kan anvendes til at huse organer, der i øjeblikket lejer bygninger fra den private sektor. Den fortegnelse, der blev drøftet i det foregående afsnit, vil være et effektivt redskab til at støtte denne strategi, navnlig hvis den udvides med yderligere data om offentlige organers bygningsmasse.

5.3. **Alternativ metode — Tilsvarende energibesparelser**

Den alternative tilgang, der er tilladt i henhold til artikel 6, stk. 6, første afsnit, i direktiv (EU) 2023/1791, vil føre til en mængde energibesparelser i offentlige organers bygninger, der mindst svarer til den, der kræves i artikel 6, stk. 1, i direktiv (EU) 2023/1791 (standardtilgang). Ved denne tilgang er medlemsstaterne ikke forpligtet til at renovere offentlige organers bygninger straks for at opnå næsten energineutrale bygninger eller nulemissionsbygninger. I stedet kan medlemsstaterne bruge andre foranstaltninger i offentlige organers bygninger, der fører til tilsvarende energibesparelser, herunder foranstaltninger såsom reduktion af efterspørgslen og foranstaltninger, der muligvis direkte påvirker klimaskærmen eller de tekniske bygningsinstallationer.

Artikel 6, stk. 6, i direktiv (EU) 2023/1791 indeholder to særskilte forpligtelser (første afsnit og andet afsnit, litra a)), som medlemsstaterne skal opfylde, når de beslutter at vælge den alternative tilgang.

([51]) https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC133984.

For at opfylde den første forpligtelse skal medlemsstaterne:

— foretage et skøn over de energibesparelser, som ville blive opnået hvert år ved anvendelse af den tilgang, der er omhandlet i artikel 6, stk. 1-4, (tilsvarende energibesparelser) (artikel 6, stk. 6, andet afsnit, litra b))

— hvert år opnå en mængde energibesparelser i offentlige organers bygninger, der mindst svarer til det, der kræves i artikel 6, stk. 1 (artikel 6, stk. 6, første afsnit).

I henhold til den anden forpligtelse i artikel 6, stk. 6, andet afsnit, i direktiv (EU) 2023/1791 skal medlemsstaterne hvert år indføre et renoveringspas for bygninger, der tilsammen udgør mindst 3 % af det samlede etageareal i opvarmede og/eller afkølede bygninger, der ejes af offentlige organer. Desuden sikrer medlemsstaterne, at de bygninger, for hvilke der er indført et renoveringspas, renoveres til næsten energineutrale bygninger senest i 2040.

Den alternative tilgang vedrører kun bygninger, der ejes af offentlige organer, med de samme undtagelser som dem, der er fastsat for tilgangen i artikel 6, stk. 1-4, i direktiv (EU) 2023/1791. De bestemmelser, der gælder for standardmetoden, finder også anvendelse på den alternative tilgang, da tilsvarende energibesparelser anslås i henhold til det samme grundscenario, der anvendes til at beregne det årlige renoveringskrav (i m^2).

5.3.1. *Opnå tilsvarende energibesparelser*

Skøn over den planlagte mængde energibesparelser

For at opfylde denne forpligtelse anslår medlemsstaterne de energibesparelser, de skal opnå hvert år. Som udgangspunkt bør medlemsstaterne anslå renoveringskravet på 3 % efter den samme procedure som ved tilgangen i artikel 6, stk. 1-4, i direktiv (EU) 2023/1791. Dette vil give et vist antal m^2, som medlemsstaterne skal renovere hvert år.

Medlemsstaterne foretager derefter et skøn over de energibesparelser, der skal opnås ved hjælp af alternative foranstaltninger hvert år. Medlemsstaterne bør anslå de energibesparelser, der skal opnås forud for det år, hvor besparelserne skal opnås, med henblik på at planlægge og gennemføre de alternative foranstaltninger i overensstemmelse hermed. Når medlemsstaterne foretager et skøn over energibesparelserne for året, gælder følgende:

— De bør udpege de bygninger i de offentlige organers bygningsmasse, som de ville have renoveret, hvis de havde valgt standardtilgangen. Disse bygninger skal i alt mindst dække det samme antal m^2, der er angivet i det tidligere beregnede renoveringskrav. Medlemsstaterne kan anslå besparelserne i forbindelse med de samme bygninger, der blev udvalgt til at få renoveringspasset i løbet af året, da besparelserne svarer til 3 % af de offentlige organers bygningsmasse.

— De bør fastsætte et referenceenergiforbrug for de bygninger, som de ville have renoveret. De anvender passende standardværdier for energiforbruget i offentlige organers referencebygninger inden renoveringen. Standardværdierne bør defineres for hver kategori eller underkategori af bygninger.

— De vurderer primærenergiforbruget i disse bygninger efter renoveringen ved hjælp af passende standardværdier for energiforbruget for offentlige organers referencebygninger efter renovering til næsten energineutrale bygninger.

— De bør trække det anslåede forbrug efter renovering fra referenceforbruget. Den opnåede værdi er den, der ville blive sparet ved at renovere 3 % af nytteetagearealet i de bygninger, der er omfattet af forpligtelsen.

Den formel, der bør anvendes til at anslå den årlige målmængde af energibesparelser, er følgende:

$$Annual\ targeted\ amount\ of\ energy\ savings\ (kWh) = \sum(a-b) \times c$$

hvor:

Summen svarer til summen af alle bygninger, som en medlemsstat ville have planlagt at renovere, hvis den havde valgt den tilgang, der er defineret i artikel 6, stk. 1-4, i direktiv (EU) 2023/1791, efter hver kategori af offentlige organers reference-bygninger.

a er det anslåede energiforbrug for referencebygninger, der ikke opfylder standarden for næsten energineutrale bygninger/før renovering (i kWh/m²)

b er det anslåede energiforbrug for de samme referencebygninger, efter at de er blevet renoveret til næsten energineutrale bygninger (i kWh/m²)

c er det samlede areal af opvarmede og/eller afkølede bygninger for hver kategori af referencebygninger, som en medlemsstat ville have renoveret, hvis den havde valgt standardtilgangen.

Med henblik på at anslå den årlige mængde energibesparelser kan medlemsstaterne anvende de data, der er indsamlet i den fortegnelse, der er udarbejdet i henhold til artikel 6, stk. 5, i direktiv (EU) 2023/1791. Et vejledende eksempel på dette skøn er angivet i tillæg C til dette bilag.

For at fastlægge referenceenergiforbruget og anslå deres bygningers energiforbrug efter renoveringen fastsætter medlemsstaterne standardværdier for energiforbruget for offentlige organers referencebygninger før og efter renoveringen til næsten energineutrale bygninger. Hvis der findes standardværdier for energiforbrug for forskellige typer bygninger, bør medlemsstaterne lave forskellige kategorier af offentlige organers referencebygninger for at forbedre nøjagtigheden og repræsentativiteten af energibesparelserne. Bygninger kan kategoriseres for at afspejle slutanvendelse (f.eks. kontorer, uddannelsesbygninger, hospitaler), klimazoner (f.eks. nord, syd, bjergrige, kyster) eller andre faktorer, der påvirker deres energiforbrug.

Opfyldelse af det årlige energisparemål

For at overholde artikel 6, stk. 6, i direktiv (EU) 2023/1791 kan medlemsstaterne vælge de foranstaltninger, de finder hensigtsmæssige for at reducere energiforbruget i offentlige bygninger. Foranstaltningerne kan f.eks. omfatte:

— renovering af bygninger for at opfylde standarderne for næsten energineutrale bygninger eller nulemissionsbygninger og renovering for at opfylde højere eller lavere niveauer for energimæssig ydeevne

— energikontrakter (f.eks. gennem kontrakter om energimæssig ydeevne) og energistyring

— udskiftning og opgradering af tekniske bygningsinstallationer

— skift til energieffektive apparater

— reduktion af det etageareal i bygninger, der opvarmes og/eller afkøles

— reduktion af efterspørgslen

— foranstaltninger til at gennemføre adfærdsændringer, der reducerer energiforbruget

— alle andre foranstaltninger, som ikke er renovering, vedrørende energieffektivitet i offentlige bygninger.

Salg af bygninger er ikke en energieffektivitetsforanstaltning. Det svarer ikke til renovering af bygninger.

Trinvise renoveringer og opgradering af tekniske bygningsinstallationer med henblik på at opnå tilsvarende energibesparelser vil sandsynligvis indgå i renoveringspas i henhold til den tidsplan, der er fastsat for hver bygning med et pas. I forbindelse med disse foranstaltninger kan renoveringspas tjene som informationskilde til at anslå de deraf følgende energibesparelser.

Når medlemsstaterne vælger ikkestrukturelle foranstaltninger (såsom adfærdsændringer), bør de vurdere, i hvilket omfang foranstaltningens virkning kan opretholdes i de efterfølgende år. I praksis betyder dette, at medlemsstaterne bør tage hensyn til den kumulative mængde energibesparelser, der er opnået med foranstaltningen i bygningens resterende levetid. Det vil f.eks. være nødvendigt at foretage et skøn over, hvor længe en sluk lyset-kampagne vil have en positiv virkning.

Underretning om alternative foranstaltninger

Medlemsstater, der beslutter at anvende den alternative tilgang, bør senest den 31. december 2023 have underrettet Kommissionen om de forventede energibesparelser, der ville være opnået senest den 31. december 2030, hvis medlemsstaten havde valgt den tilgang, der er omhandlet i artikel 6, stk. 1-4 (tilsvarende energibesparelser). De forventede energibesparelser bør anslås på grundlag af de oplysninger, som medlemsstaterne har til rådighed på tidspunktet for underretningen. Dette skøn kan ajourføres og gives med større præcision i den første rapport, der dækker det første gennemførelsesår.

Medlemsstaterne kan anvende en kombination af standardtilgangen i artikel 6, stk. 1, og den »alternative« tilgang, der er fastsat i artikel 6, stk. 6. I praksis vil dette indebære, at energibesparelser som følge af renovering af offentlige organers bygninger til næsten energineutrale bygninger eller nulemissionsbygninger kan medregnes i det årlige mål for energibesparelser. I så fald vil medlemsstaterne stadig skulle overholde artikel 6, stk. 6, tredje afsnit.

5.3.2. *Renoveringspas*

Ud over at opnå en mængde energibesparelser, der mindst svarer til det, der kræves i artikel 6, stk. 1, indfører medlemsstaterne årlige renoveringspas i overensstemmelse med artikel 12 i direktivet om bygningers energimæssige ydeevne for bygninger, der tilsammen udgør mindst 3 % af det samlede etageareal i opvarmede og/eller afkølede bygninger, der ejes af offentlige organer.

Renoveringspasset vil hjælpe offentlige organer til at beslutte, hvilke tiltag eller foranstaltninger der skal prioriteres, og i hvilken rækkefølge de skal gennemføres for at gøre det muligt for den pågældende bygning at nå standarden for næsten energineutrale bygninger eller nulemissionsbygninger senest i 2040. Medlemsstaterne kan også medregne de foranstaltninger, der foreslås i renoveringspasset, i forbindelse med det årlige energisparemål. I praksis betyder dette, at den samme mængde m^2 senest i 2040 skal renoveres til næsten energineutrale bygninger eller nulemissionsbygninger (ca. 45 % af grundscenariet), men de medlemsstater, der har valgt den alternative tilgang, vil skulle gennemføre yderligere foranstaltninger for at sikre et tilsvarende niveau af besparelser i hele perioden.

6. **FORPLIGTELSER I HENHOLD TIL ARTIKEL 7 I DIREKTIV (EU) 2023/1791**

Artikel 7 i direktiv (EU) 2023/1791 erstatter artikel 6 i forordning 2012/27/EU. Formålet med artikel 7 er fortsat at have høj energieffektivitet som et krav i forbindelse med offentlige indkøb. I forhold til artikel 6 i direktiv 2012/27/EU er anvendelsesområdet imidlertid blevet udvidet.

I henhold til artikel 7 i direktiv (EU) 2023/1791 skal medlemsstaterne sikre, at ordregivende myndigheder og ordregivende enheder ved indgåelse af offentlige kontrakter og koncessioner med en værdi, der svarer til eller overstiger tærskelværdierne i direktiv 2014/23/EU, direktiv 2014/24/EU og direktiv 2014/25/EU (»de klassiske udbudsdirektiver«), kun køber produkter, tjenester, bygninger og (nu også) bygge- og anlægsarbejder med høj energieffektivitet. »Ordregivende myndigheder« og »ordregivende enheder« er defineret i artikel 2, nr. 14) og 15), i direktiv (EU) 2023/1791, som henviser til de tilsvarende definitioner i de klassiske udbudsdirektiver. Desuden udvides anvendelsesområdet for denne forpligtelse i forhold til direktiv 2012/27/EU til at omfatte alle offentlige ordregivende myndigheder og alle ordregivende enheder samt til alle niveauer i den offentlige forvaltning.

Desuden er forpligtelsen i henhold til artiklen ikke længere underlagt betingelser med hensyn til omkostningseffektivitet, økonomisk gennemførlighed, bæredygtighed i bredere forstand og tilstrækkelig konkurrence, men »kun« teknisk gennemførlighed.

Endvidere udvides forpligtelsen ved i) at pålægge medlemsstaterne at sikre, at ordregivende myndigheder og ordregivende enheder anvender princippet om energieffektivitet først, når de indgår offentlige kontrakter og koncessioner, og ii) fastsætter, at princippet om energieffektivitet først også finder anvendelse på offentlige kontrakter og koncessioner, for hvilke der ikke er fastsat specifikke krav i bilag IV til direktiv (EU) 2023/1791.

Nyt i artikel 7 i direktiv (EU) 2023/1791:

(1) Der gives muligheder for, at offentlige udbud kan nå Unionens mål om dekarbonisering og nulforurening ved at tage hensyn til generelle aspekter vedrørende bæredygtighed, sociale forhold, miljø og cirkulær økonomi i forbindelse med udbudspraksis ved indgåelse af kontrakter som omhandlet i stk. 1.

(2) Der indføres krav om offentliggørelse af oplysninger om energieffektivitetsvirkningen af kontrakter.

(3) De ordregivende myndigheder kan beslutte at pålægge tilbudsgivere at oplyse om det globale opvarmningspotentiale i hele livscyklussen, anvendelsen af kulstoffattige materialer og cirkulariteten af materialer, der anvendes til nye bygninger og bygninger, der skal renoveres, navnlig over 2 000 m^2.

(4) Der er krav om, at medlemsstaterne yder støtte til ordregivende myndigheder og ordregivende enheder i forbindelse med udbredelsen af energieffektivitetskrav.

(5) Kommissionen får mulighed for at yde yderligere vejledning for nationale myndigheder og indkøbsansvarlige i anvendelsen af energieffektivitetskrav i udbudsproceduren.

(6) Der er nu krav om, at medlemsstaterne gennemfører foranstaltninger for at undgå, at de ordregivende myndigheder afholder sig fra at foretage investeringer i forbedring af energieffektiviteten.

(7) Medlemsstaterne skal nu imødegå hindringerne for energieffektivitet og rapportere om de foranstaltninger, der er truffet for at gøre dette.

Ud over at udelukke anvendelsen af de forpligtelser, der er omhandlet i artikel 7, stk. 1, i direktiv (EU) 2023/1791 på kontrakter om levering af militært materiel, fastsættes det nu også i artikel 7, stk. 2, i direktivet, at disse forpligtelser ikke finder anvendelse, hvis det underminerer den offentlige sikkerhed eller er til gene for reaktionen på folkesundhedsmæssige krisesituationer.

6.1. **Anvendelsesområdet for forpligtelserne i artikel 7 i direktiv (EU) 2023/1791**

For så vidt angår definitionen af »offentlige kontrakter« henvises til artikel 2, stk. 1, nr. 5), i direktiv 2014/24/EU, og for definitionen af »koncessioner« henvises til artikel 5, nr. 1), i direktiv 2014/23/EU. For så vidt angår de tærskelværdier, der er nævnt i artikel 7, stk. 1, i direktiv (EU) 2023/1791, henvises til de deri nævnte klassiske udbudsdirektiver.

Selv om bygninger ikke er omfattet af de klassiske udbudsdirektiver, da de udtrykkeligt er udelukket fra de anførte udelukkede tjenesteydelsesaftaler, finder de tærskelværdier, der er fastsat i udbudsdirektiverne, ikke desto mindre anvendelse på dem. Køb eller leje af bygninger er derfor omfattet af artikel 7 i direktiv (EU) 2023/1791, men er fortsat ikke omfattet af reglerne om offentlige udbud.

Høj energieffektivitet

De tjenesteydelser, varer, bygninger og bygge- og anlægsarbejder, der indkøbes af ordregivende myndigheder og ordregivende enheder, og som er omfattet af artikel 7, stk. 1, i direktiv (EU) 2023/1791, skal have en høj energieffektivitet. De energieffektivitetskrav, der skal overholdes i denne forbindelse, er nærmere beskrevet i bilag IV til direktiv (EU) 2023/1791 og omfatter:

— produkter, der er omfattet af delegerede retsakter om energimærkning

— produkter, der ikke er omfattet af en delegeret retsakt om energimærkning, men som er omfattet af en gennemførelsesforanstaltning i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/125/EF ([52])

— produkter og tjenesteydelser, der er omfattet af EU's kriterier for grønne offentlige indkøb ([53]) eller tilsvarende nationale kriterier

— dæk i den højeste brændstofeffektivitetsklasse som defineret i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/740 ([54])

— bygninger.

([52]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/125/EF af 21. oktober 2009 om rammerne for fastlæggelse af krav til miljøvenligt design af energirelaterede produkter (EUT L 285 af 31.10.2009, s. 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/125/oj).

([53]) Med hensyn til kriterier og krav til grønne offentlige indkøb henvises til https://green-business.ec.europa.eu/green-public-procurement/gpp-criteria-and-requirements_en.

([54]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/740 af 25. maj 2020 om mærkning af dæk for så vidt angår brændstofeffektivitet og andre parametre, om ændring af forordning (EU) 2017/1369 og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1222/2009 (EUT L 177 af 5.6.2020, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/740/oj).

Hvis produkter er omfattet af en delegeret retsakt om energimærkning eller af en gennemførelsesforanstaltning i henhold til direktiv 2009/125/EF og EU's kriterier for grønne offentlige indkøb, skal de mest ambitiøse energieffektivitetskrav følges. Hvis EU's kriterier for grønne offentlige indkøb er mere ambitiøse, skal medlemsstaterne tage hensyn til og gøre deres bedste for at anvende disse kriterier for grønne offentlige indkøb, jf. artikel 7, stk. 5, og bilag IV, litra c), i direktiv (EU) 2023/1791.

Delegerede retsakter om energimærkning

For at vurdere, som omhandlet i bilag IV, litra a), i direktiv (EU) 2023/1791 og artikel 7, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1369 ([55]), hvad der er »de (to) bedste af de energieffektivitetsklasser, der omfatter et (væsentligt) antal produkter«, der er omfattet af en delegeret retsakt om energimærkning ([56]), kan der henvises til det europæiske produktregister for energimærkning (EPREL) ([57]), hvor leverandører ([58]) skal registrere deres produkter ([59]), inden de bringes i omsætning, fra den 1. januar 2019 ([60]). EPREL gør det muligt for kunder — og dermed ordregivende myndigheder og ordregivende enheder at finde detaljerede oplysninger om energimærkede produkter og modeller ([61])' ([62]).

For eksempel viser nedenstående figur fordelingen af TV-modeller af en bestemt skærmstørrelse, der blev registreret i EPREL medio 2023. Målet i henhold til kriteriet i artikel 7, stk. 2, i forordning (EU) 2017/1369 ville i dette tilfælde være at give incitamenter til klasse E og F (eller højere), som begge indeholder et **betydeligt** antal produkter, og ikke til den lavere klasse G, der også indeholder produkter, selv om sidstnævnte indeholder flest.

Figur 3

Fordeling af udvalgte TV-modeller af en bestemt skærmstørrelse registreret i EPREL medio 2023 (167 modeller ud af i alt 17 976 modeller)

Klasse	Produkter	%
A	0	0,0
B	1	0,6
C	0	0,0
D	0	0,0
E	21	12,6
F	37	22,2
G	108	64,7

([55]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1369 af 4. juli 2017 om opstilling af rammer for energimærkning og om ophævelse af direktiv 2010/30/EU (EUT L 198 af 28.7.2017, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1369/oj).
([56]) https://commission.europa.eu/energy-climate-change-environment/standards-tools-and-labels/products-labelling-rules-and-requirements/energy-label-and-ecodesign/energy-efficient-products_en/.
([57]) Se også: https://commission.europa.eu/energy-climate-change-environment/standards-tools-and-labels/products-labelling-rules-and-requirements/energy-label-and-ecodesign/product-database_en.
([58]) »Leverandør« betyder en producent i Unionen, den bemyndigede repræsentant for en producent, der ikke er etableret i Unionen, eller en importør, der bringer et produkt i omsætning på EU-markedet (jf. artikel 2, nr. 14), i forordning (EU) 2017/1369).
([59]) Denne forpligtelse gælder for enheder af en ny model, der er omfattet af en delegeret retsakt (se artikel 4 i forordning (EU) 2017/1369).
([60]) Jf. artikel 4 i forordning (EU) 2017/1369.
([61]) EPREL indeholder også oplysninger om andre aspekter end et produkts energiforbrug, såsom dets mulige vandforbrug, støjemission, forlænget garanti, tilgængelighed af reservedele, varighed eller produktsupport. Alle de kriterier, der er anført i EPREL, kan også anvendes som referencekilde af ordregivende myndigheder og ordregivende enheder til at fastlægge tekniske specifikationer, udvælgelses- eller tildelingskriterier for indkøb af specifikke produktkategorier. Denne funktion gør det også muligt for ordregivende myndigheder og ordregivende enheder at få et billede af markedet og tilgængeligheden af produkter med høj energieffektivitet pr. produktkategori. På den måde kan ordregivende myndigheder og ordregivende enheder vurdere, hvor mange tilbud der kan forventes i et tilsvarende udbud.
([62]) I artikel 7, stk. 2, i forordning (EU) 2017/1369 præciseres det, at når medlemsstaterne skaber incitamenter i forbindelse med et produkt, der er nærmere specificeret i en delegeret retsakt, skal disse incitamenter være rettet mod de to bedste af de energieffektivitetsklasser, der omfatter et væsentligt antal produkter, eller bedre klasser, som er fastsat i denne delegerede retsakt, hvilket betyder de to bedste energieffektivitetsklasser, der også indeholder et betydeligt antal registrerede produkter.

I henhold til artikel 7, stk. 4, i direktiv (EU) 2023/1791 kan medlemsstaterne, når de køber en produktpakke, der fuldt ud er omfattet af en delegeret retsakt vedtaget i henhold til forordning (EU) 2017/1369, kræve, at den samlede energieffektivitet går forud for energieffektiviteten for de enkelte produkter i pakken, ved at den produktpakke, der opfylder kriteriet om at tilhøre den højeste tilgængelige energieffektivitetsklasse, købes. Indkøbere, der køber en pakke, der indeholder en kedel til fast brændsel kombineret med et supplerende varmeanlæg, en temperaturstyring og en solvarmekomponent, kan f.eks. kræve, at solvarmekomponenten kun opfylder kravene i kategori »B«, forudsat at hele pakken opnår den højest mulige kategori (i bedste fald »A+++«). Denne tilgang kan anvendes af offentlige indkøbere individuelt, selv om de ikke er forpligtet hertil af deres medlemsstater.

Gennemførelsesforanstaltninger for miljøvenligt design i henhold til direktiv 2009/125/EF

For produkter, der er omfattet af delegerede retsakter vedtaget i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/125/EF ([63]), ([64]), finder kravet om kun at købe produkter, der opfylder de energieffektivitetsbenchmarks, der er fastsat i nævnte gennemførelsesforanstaltning, kun anvendelse på produkter, der ikke er omfattet af en delegeret retsakt vedtaget i henhold til forordning (EU) 2017/1369.

EU's kriterier for grønne offentlige indkøb eller tilsvarende nationale kriterier

Konceptet grønne offentlige indkøb bygger på klare, verificerbare, berettigede og ambitiøse miljøkriterier for produkter og tjenesteydelser baseret på en livscyklustilgang og videnskabelig dokumentation. Kommissionen har siden 2008 udviklet EU's kriterier for grønne offentlige indkøb for flere produktkategorier ([65]).

Når der findes EU-kriterier for grønne offentlige indkøb eller tilsvarende frivillige nationale kriterier for et produkt eller en tjenesteydelse, skal de ordregivende myndigheder og ordregivende enheder gøre deres bedste for kun at købe produkter og tjenesteydelser, der som minimum opfylder kriterierne (f.eks. tekniske specifikationer, tildelingskriterier eller kontraktbestemmelser) med hensyn til energi på »centralt« niveau. De centrale kriterier er dem, der kan anvendes af enhver ordregivende myndighed eller ordregivende enhed i medlemsstaterne. De er udformet, så de kræver mindst mulig yderligere kontrol og færrest mulige omkostningsstigninger ([66]).

Dæk

I henhold til artikel 7 i direktiv (EU) 2023/1791 vil ordregivende myndigheder og ordregivende enheder kun kunne købe dæk, der opfylder kriterierne for den højeste brændstofeffektivitetsklasse som defineret i forordning (EU) 2020/740. Det fremgår af litra d) i bilag IV til direktiv (EU) 2023/1791, at dette krav ikke hindrer offentlige organer i at købe dæk i den højeste vådgrebsklasse eller klasse for afgivelse af rullestøj til omgivelserne, hvis sikkerheds- eller sundhedshensyn berettiger det.

Produkter, der anvendes af tjenesteudbydere

Ordregivende myndigheder og ordregivende enheder skal i deres udbud af tjenestekontrakter kræve, at tjenesteleverandørerne kun bruger produkter, der opfylder kravene i litra a), b) og d) i bilag IV til direktiv (EU) 2023/1791, når nye produkter, jf. litra a), b), c) og d) i bilag IV til direktiv (EU) 2023/1791, delvis eller udelukkende købes af tjenesteleverandører med henblik på at levere den pågældende tjeneste. En indkøber, der køber køretøjsvedligeholdelsestjenester, er f.eks. ikke forpligtet til at anmode de pågældende tjenesteudbydere om at opgradere alle deres dæk til den højeste brændstofeffektivitetsklasse, men kun i tilfælde af nye dæk, hvis de køber dem med henblik på levering af den relevante tjenesteydelse.

([63]) Artikel 15, stk. 3, litra a), i direktiv 2009/125/EF.
([64]) https://commission.europa.eu/energy-climate-change-environment/standards-tools-and-labels/products-labelling-rules-and-requirements/energy-label-and-ecodesign/energy-efficient-products_en/.
([65]) https://green-business.ec.europa.eu/green-public-procurement/gpp-criteria-and-requirements_en/.
([66]) https://green-business.ec.europa.eu/green-public-procurement/gpp-criteria-and-requirements_en/.

Mindstekrav til bygningers energimæssige ydeevne

Når ordregivende myndigheder og ordregivende enheder køber eller indgår nye lejeaftaler for bygninger eller dele af bygninger, der fungerer som bygninger, skal de i princippet (se undtagelserne nedenfor) kun udvælge bygninger, der mindst er næsten energineutrale. Ved fastsættelsen af disse krav kan medlemsstaterne sondre mellem nye og eksisterende bygninger og mellem forskellige kategorier af bygninger.

For at være næsten energineutrale skal bygninger have en meget høj energimæssig ydeevne som fastsat i overensstemmelse med bilag I til direktivet om bygningers energimæssige ydeevne. Den ubetydelige eller meget lille energimængde, der kræves, skal i meget væsentlig grad dækkes af energi fra vedvarende energikilder. I forbindelse med gennemførelsen af direktivet om bygningers energimæssige ydeevne har medlemsstaterne identificeret de niveauer for energimæssig ydeevne og minimumsandel af vedvarende energi, der svarer til næsten energineutrale bygninger på deres område.

Det fremgår af bilag IV til direktiv (EU) 2023/1791, at overholdelsen af artikel 7 og litra f) i bilag IV til direktiv (EU) 2023/1791 skal verificeres ved hjælp af de energiattester, der er omhandlet i direktivet om bygningers energimæssige ydeevne. Det fremgår af artikel 19 i direktivet om bygnings energimæssige ydeevne, at energiattester skal indeholde en bygnings energimæssige ydeevne og referenceværdier såsom mindstekrav til energimæssig ydeevne med henblik på at sammenligne og vurdere den energimæssige ydeevne.

Bilag IV, litra f), til direktiv (EU) 2023/1791 tillader også som en undtagelse køb af bygninger, der som minimum opfylder det næsten energineutrale niveau, nemlig når ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder køber eller lejer en bygning for at foretage gennemgribende renovering eller nedrivning. Udtrykket »gennemgribende renovering« skal forstås med den i artikel 2, nr. 20), i direktivet om bygningers energimæssige ydeevne anførte betydning. Hvis en bygning ligger tæt på standarden »næsten energineutral«, kan den »gennemgribende renovering« betyde relativt beskedent arbejde.

Teknisk gennemførlighed

Som anført ovenfor finder den generelle forpligtelse i artikel 7, stk. 1, i direktiv (EU) 2023/1791 ikke anvendelse, hvis det ikke er teknisk muligt. Betingelsen om gennemførlighed gælder for alle offentlige indkøbskontrakter, uanset hvilke af udbudsdirektiverne kontrakten falder ind under. Det er op til de ordregivende myndigheder eller de ordregivende enheder at vurdere i hvert enkelt tilfælde, inden de indleder en udbudsprocedure, og være i stand til at påvise, at det ikke er teknisk muligt at kræve en høj energieffektivitet i en kontrakt eller koncession. Hvis dette ikke kan bevises, skal de ordregivende myndigheder eller ordregivende enheder købe tilgængelige energieffektive produkter, tjenesteydelser, bygninger og bygge- og anlægsarbejder i overensstemmelse med kravene i bilag IV til direktiv (EU) 2023/1791.

Det er teknisk muligt, når installationens, f.eks. bygningens eller bygningsenhedens, tekniske karakteristika gør det muligt at anvende kravene. Det er ikke teknisk muligt, når det er umuligt at anvende kravene ud fra et teknisk synspunkt, dvs. når kravene ikke kan anvendes på grund af installationens tekniske karakteristika.

Det kan f.eks. forekomme, at det ikke er teknisk muligt at indkøbe energieffektive varmepumper, hvis en bygnings varmedistributionssystem ikke er egnet til at køre ved de temperaturer, der er nødvendige for en effektiv anvendelse af en varmepumpe, mens den pågældende bygning allerede er ejet eller lejet.

En veldokumenteret vurdering, der omfatter overvejelser såsom teknologiske begrænsninger, stedspecifikke begrænsninger eller teknisk uforenelighed med eksisterende infrastruktur eller systemer, er nødvendig for at påvise teknisk uigennemførlighed. Denne vurdering bør foretages i forberedelsesfasen for et indkøb og bør indgå i myndighedernes eller enhedernes dokumentation, og det anbefales af hensyn til gennemsigtighed og ligebehandling at angive vurderingens konklusion i udbudsbekendtgørelser. En veldokumenteret vurdering, der f.eks. er underbygget af en sammenlignende analyse baseret på en indledende markedsundersøgelse, er egnet til at påvise og dokumentere teknisk uigennemførlighed.

Hvis indkøbere konstaterer, at alle de elementer, der tilhører en effektivitetskategori, og som skal indkøbes i henhold til artikel 7 i direktiv (EU) 2023/1791, ikke er teknisk gennemførlige, men at andre, mindre effektive elementer er teknisk gennemførlige, vil de derfor kunne købe disse mindre effektive produkter.

6.2. **Nærmere om forpligtelserne**

6.2.1. *Anvendelse af princippet om energieffektivitet først*

Artikel 7 i direktiv (EU) 2023/1791 indeholder nu også en ny bestemmelse, der pålægger medlemsstaterne at sikre, at ordregivende myndigheder og ordregivende enheder anvender princippet om energieffektivitet først i overensstemmelse med artikel 3 i direktiv (EU) 2023/1791, når de indgår offentlige kontrakter og koncessioner med en anslået værdi ([67]), der svarer til eller overstiger de tærskelværdier, der er omhandlet i artikel 7, stk. 1, i direktiv (EU) 2023/1791, uanset om der er fastsat specifikke krav til disse offentlige kontrakter og koncessioner i henhold til bilag IV til direktiv (EU) 2023/1791. Artikel 7 i direktiv (EU) 2023/1791 finder også anvendelse på indkøb, der er omfattet af direktiv 2009/81/EF, og hvis anslåede værdi ligger over tærskelværdierne i de klassiske udbudsdirektiver.

Dette krav gælder for alle de offentlige kontrakter og koncessioner, der er nævnt i foregående afsnit, da der ikke er nogen undtagelser i direktiv (EU) 2023/1791 i denne henseende ([68]).

Yderligere oplysninger om princippet om energieffektivitet først og dets anvendelse findes i Kommissionens henstilling (EU) 2021/1749 ([69]).

For at anvende princippet om energieffektivitet først er det nødvendigt at foretage en grundig analyse af de tilgængelige alternativer og muligheder for et udbud og vurdere disse muligheder ikke blot, men også med hensyn til energieffektivitet. Inden myndigheden eller enheden beslutter at indkøbe, bør alle løsninger og alternativer analyseres, herunder **om nødvendigt** en cost-benefit-analyse ud fra et samfundsmæssigt perspektiv under hensyntagen til de bredere fordele ved energieffektivitet. Indkøberen kan anvende relevante analyser (for sammenlignelige indkøb, ikke forældede osv.), der er foretaget tidligere i lignende situationer, f.eks. af en regional eller national enhed med ansvar for politikken på området eller en indkøbscentral.

Princippet om energieffektivitet først skal betragtes som et grundlæggende princip, når der træffes afgørelse om, hvordan et projekt skal udformes, og senere om de varer, bygge- og anlægsarbejder, tjenesteydelser og bygninger, der vil blive udbudt. I udbudsproceduren kan princippet om energieffektivitet først indgå i tildelingskriterierne eller i den tekniske specifikation. Dokumentationen for anvendelsen af princippet om energieffektivitet først kan f.eks. ske i indkøberens filer.

6.2.2. *Offentlig sikkerhed, folkesundhedsmæssige krisesituationer og kontrakter inden for de væbnede styrker/om levering af militært materiel*

I artikel 7, stk. 2, i direktiv (EU) 2023/1791 bibeholdes fritagelsen fra forpligtelsen i artikel 7, stk. 1, i nævnte direktiv for så vidt angår de væbnede styrkers kontrakter eller kontrakter om levering af visse former for militært materiel. Disse kontrakter er udelukket fra anvendelsen af artikel 7 i direktiv (EU) 2023/1791, uanset hvilke af udbudsdirektiverne (herunder direktiv 2009/81/EF) ([70]) kontrakten falder ind under. Der indføres også endnu en undtagelse fra denne forpligtelse i tilfælde, hvor det ville underminere den offentlige sikkerhed eller er til gene for reaktionen på folkesundhedsmæssige krisesituationer.

Offentlig sikkerhed og folkesundhedsmæssige krisesituationer

Den offentlige sikkerhed forstås almindeligvis som det aktivitetsområde, inden for hvilket staten har det primære ansvar for at beskytte sit område og sine borgere. »Begrebet »den offentlige sikkerhed«, som omhandlet i artikel 52 i TEUF og som fortolket af Domstolen, omfatter både den interne og eksterne sikkerhed i en medlemsstat samt spørgsmål vedrørende offentlig tryghed med henblik på navnlig at fremme efterforskning, afsløring og retsforfølgelse af strafbare handlinger [...]. Det forudsætter, at der foreligger en reel og tilstrækkelig alvorlig trussel, der påvirker en af de grundlæggende samfundsinteresser, såsom en trussel for driften af institutionerne og de livsvigtige offentlige tjenester og for befolkningens overlevelse samt risikoen for en alvorlig forstyrrelse af de internationale relationer eller af nationers fredelige sameksistens, eller en trussel mod militære interesser.« ([71])

([67]) I den i artikel 5 i direktiv 2014/24/EU, artikel 16 i direktiv 2014/25/EU og artikel 8 i direktiv 2014/23/EU anførte betydning.

([68]) I artikel 7, stk. 1, i direktiv (EU) 2023/1791 hedder det, at princippet om energieffektivitet først bør finde anvendelse (uden begrænsning) på »offentlige kontrakter og koncessioner med en værdi, der svarer til eller overstiger de i første afsnit nævnte tærskelværdier [...], herunder for offentlige kontrakter og koncessioner, for hvilke der ikke er fastsat specifikke krav i bilag IV«.

([69]) Kommissionens henstilling (EU) 2021/1749 af 28. september 2021 om energieffektivitet først: fra principper til praksis — retningslinjer for og eksempler på gennemførelsen af princippet i beslutningstagningen inden for energisektoren og andet (EUT L 350 af 4.10.2021, s. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2021/1749/oj).

([70]) Det skal tages i betragtning, at de værdier, der er nævnt i artikel 7, stk. 1, i direktiv (EU) 2023/1791, henviser til de klassiske udbudsdirektiver og ikke til de værdier, der er nævnt i direktiv 2009/81/EF.

([71]) Betragtning 19 til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1807 af 14. november 2018 om en ramme for fri udveksling af andre data end personoplysninger i Den Europæiske Union (EUT L 303 af 28.11.2018, s. 59, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1807/oj).

Selv om der ikke findes nogen formel definition af »folkesundhedsmæssig krisesituation« i EU-lovgivningen, kan det bredt defineres som en forekomst eller overhængende fare for en sygdom eller helbredstilstand forårsaget af bioterrorisme, epidemi (f.eks. gastrointestinal, malaria, denguefeber, zikavirus) eller pandemisk sygdom (f.eks. fugleinfluenza, covid-19) eller et nyt meget dødeligt smitsomt stof eller biologisk toksin, som udgør en betydelig risiko for et betydeligt antal dødsfald hos mennesker eller permanent eller langvarig invaliditet.

Hvis en medlemsstat ønsker at påberåbe sig undtagelsen vedrørende »offentlig sikkerhed« eller »folkesundhedsmæssig krisesituation«, skal den i sidste ende fremlægge konkret dokumentation for det materielle argument for en afvigelse fra de relevante bestemmelser i denne artikel. Nationale foranstaltninger er ikke udelukket fra anvendelsen af EU-retten, blot fordi de har til formål at beskytte den offentlige sikkerhed eller det nationale forsvar.

De væbnede styrkers kontrakter og levering af militært materiel

Kravet i artikel 7 i direktiv (EU) 2023/1791 finder kun anvendelse på væbnede styrkers kontrakter, i det omfang anvendelsen ikke skaber nogen konflikt med arten af og det primære mål med de væbnede styrkers aktiviteter. Anvendelsen af denne undtagelse kræver en individuel analyse af en given kontrakt for at fastslå, om der er en konflikt mellem forpligtelserne i artikel 7 i direktiv (EU) 2023/1791 og arten af og hovedformålet med de væbnede styrkers aktiviteter. Denne undtagelse gælder for alle typer bygge- og anlægskontrakter, vareindkøbskontrakter og tjenesteydelseskontrakter.

Ved definitionen af begrebet »væbnede styrker« skal der skelnes mellem **væbnede** styrker og **sikkerheds**styrker (se artikel 28, stk. 5, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/81/EF). Mens »væbnede styrker« grundlæggende betyder en medlemsstats militære styrker, normalt hæren, flåden og luftvåbnet, er »sikkerhedsstyrker« paramilitære styrker, politi eller andre retshåndhævende myndigheder (herunder politi eller andre retshåndhævende myndigheder på regionalt eller lokalt plan) og efterretningstjenester (se også i dette kapitel afsnittet »Offentlig sikkerhed og folkesundhedsmæssige krisesituationer« om undtagelsen vedrørende den offentlige sikkerhed). Udtrykket »de væbnede styrkers kontrakter« skal forstås bredt som en kontrakt, der indgås specifikt til fordel for de væbnede styrker, og ikke kun kontrakter, der indgås af de væbnede styrker selv. Sådanne kontrakter kan også indgås af forsvarsministerierne, hærens forsyningsagenturer og andre relevante enheder i medlemsstaterne. Det kan derfor antages, at alle kontrakter, der falder ind under anvendelsesområdet for artikel 2, litra c), i direktiv 2009/81/EF, samt kontrakter om bygge- og anlægsarbejder og tjenesteydelser til specifikt militære formål (første halvdel af artikel 2, litra d), i direktiv 2009/81/EF) kan være omfattet af udelukkelsen, hvis vurderingen fra sag til sag viser, at overholdelse af forpligtelserne i artikel 7 i direktiv (EU) 2023/1791 vil bringe aktiviteternes art eller hovedformål i fare.

Kontrakter om levering af militært materiel er ikke omfattet af forpligtelserne i artikel 7 i direktiv (EU) 2023/1791, uanset hvem kontrakterne er indgået af, eller hvilket udbudsdirektiv de falder ind under.

Militært materiel er defineret i artikel 1, nr. 6), i direktiv 2009/81/EF.

6.2.3. *Kontrakt om energimæssig ydeevne*

»Kontrakt om energimæssig ydeevne« er defineret i artikel 2, nr. 33), i forordning (EU) 2023/1791.

Der er mange fordele for offentlige organer ved at indgå kontrakter om energieffektivitetsprojekter gennem en kontrakt om energimæssig ydeevne i stedet for at gennem en konventionel kontrakt om tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder. Sidstnævnte tilgang kræver tilstrækkelige finansielle midler og interne personaleressourcer til kontraktindgåelses- og overvågningsprocesser, mens den omfattende ekspertise og garanterede ydeevne, som kontrakten om energimæssig ydeevne giver, sikrer investeringernes effektivitet.

I henhold til artikel 7, stk. 3, i direktiv (EU) 2023/1791 skal de ordregivende myndigheder og ordregivende enheder vurdere gennemførligheden af at indgå langsigtede kontrakter om energimæssig ydeevne ([72]), som fører til langsigtede energibesparelser, ved udbud af kontrakter vedrørende tjenester med et betydeligt energiindhold. Da artikel 7, stk. 3, i direktiv (EU) 2023/1791 ikke præciserer, hvilken type udbudte tjenesteydelseskontrakter der bør være omfattet af denne vurdering, skal det enten ske individuelt eller inden for rammerne af en bredere vurdering for hvert udbud af sådanne kontrakter, hvis de har et betydeligt energiindhold.

([72]) Kontrakter om energimæssig ydeevne er kontraktlige ordninger mellem modtageren og leverandøren af en foranstaltning til forbedring af energieffektiviteten, som kontrolleres og overvåges under hele kontraktens løbetid, hvor investeringerne (arbejde, leverance eller tjenesteydelse) i den samme foranstaltning bliver betalt i forhold til en aftalt grad af forbedring af energieffektiviteten eller et andet aftalt kriterium for den energimæssige ydeevne, f.eks. økonomiske besparelser, jf. også artikel 2, nr. 11), i direktiv (EU) 2023/1791.

Tjenesteydelseskontrakter med et betydeligt energiindhold er f.eks. tjenesteydelseskontrakter om levering af varme- eller transporttjenester, tjenesteydelseskontrakter om vedligeholdelse af bygninger eller gadebelysning eller tjenesteydelseskontrakter om forvaltning af energiforbrugende faciliteter.

Anvendelse af specialiserede energitjenester via kontrakter om energimæssig ydeevne kan i) gøre det muligt for den offentlige sektor at opnå flere energibesparelser, ii) undgå teknologisk fastlåsning og iii) reducere omkostningerne i forhold til interne løsninger ([73]), ([74]).

6.2.4. *Generelle aspekter vedrørende bæredygtighed, sociale forhold, miljø og cirkulær økonomi samt Unionens kriterier for grønne offentlige indkøb og tilgængelige tilsvarende nationale kriterier*

Artikel 7, stk. 5, i direktiv (EU) 2023/1791 fastsætter for det første, at medlemsstaterne »kan« pålægge ordregivende myndigheder og ordregivende enheder, når de indgår kontrakter som omhandlet i direktivets artikel 7, stk. 1, hvor det er relevant, at tage hensyn til generelle aspekter vedrørende bæredygtighed, sociale forhold, miljø og cirkulær økonomi i forbindelse med udbudspraksis ([75]).

6.2.5. *Oplysninger om energieffektivitetsvirkningen af kontrakter og oplysninger om det globale opvarmningspotentiale i hele livscyklussen*

I overensstemmelse med princippet om gennemsigtighed skal offentlige indkøbere offentliggøre oplysninger om energieffektivitetsvirkningen af kontrakter med en værdi, der svarer til eller overstiger de tærskler, der er nævnt i artikel 7, stk. 1, i direktiv (EU) 2023/1791.

I henhold til artikel 7, stk. 5, andet afsnit, i direktiv (EU) 2023/1791 skal oplysningerne gøres tilgængelige i de respektive udbudsbekendtgørelser på Tenders Electronic Daily (TED) via de særlige felter, der skal angives på grundlag af gennemførelsesforordning (EU) 2019/1780 ([76]). Disse oplysninger skal angives i de respektive udbudsbekendtgørelser, der skal offentliggøres i henhold til udbudsdirektiverne og gennemførelsesforordning (EU) 2019/1780 om offentliggørelse af bekendtgørelser i TED, som er onlineudgaven af »supplementet til Den Europæiske Unions Tidende« ([77]). De nødvendige ændringer af TED i forbindelse med denne meddelelse vil blive fremlagt af Kommissionen.

De ordregivende myndigheder kan endvidere pålægge tilbudsgivere at oplyse om det globale opvarmningspotentiale i hele livscyklussen, anvendelsen af kulstoffattige materialer og cirkulariteten af materialer, der anvendes til nye bygninger og bygninger, der skal renoveres. Hvis de beslutter at gøre dette, kan dette krav fastsættes i udbudsmaterialet og i den kontrakt, der indgås med den vindende tilbudsgiver. Det skal sikres, at manglende overholdelse af dette krav (om at give ovennævnte oplysninger) fører til afvisning af et tilbud fra den pågældende udbudsprocedure eller kontraktmæssige konsekvenser, hvis de angivne værdier ikke opretholdes i forbindelse med gennemførelsen af kontrakten. I henhold til artikel 7, stk. 5, er offentliggørelsen af disse oplysninger særlig relevant for nye bygninger med et etageareal ([78]) på over 2 000 kvadratmeter.

([73]) Moles-Grueso/Bertoldi/Boza-Kiss, EUR 30614 EN.

([74]) For yderligere oplysninger om vurderingen af gennemførligheden af kontrakter om energimæssig ydeevne kan ordregivende myndigheder og ordregivende enheder f.eks. læse Moles-Grueso/Bertoldi/Boza-Kiss, Energy Performance Contracting in the Public Sector of the EU — 2020 (2021), og Boza-Kiss/Zangheri/Bertoldi/Economidou, Practices and opportunities for Energy Performance Contracting in the public sector in EU Member States (2017).

([75]) Vejledning i, hvordan generelle aspekter kan indarbejdes i udbud, kan findes her:
Green Public Procurement: https://green-business.ec.europa.eu/green-public-procurement_en,
Public Buyers Community Platform: https://public-buyers-community.ec.europa.eu/about,
Meddelelse fra Kommissionen »Sociale hensyn ved indkøb — En vejledning i mulighederne for at tage sociale hensyn ved offentlige udbud — 2. udgave«, C(2021) 3573 final, https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/47c69b3a-cfcf-11eb-ac72-01aa75ed71a1/language-da.
»At få socialt ansvarlige offentlige udbud til at fungere: 71 eksempler på god praksis«, maj 2020,
Hjælpeværktøjer til offentlige indkøbere: https://commission.europa.eu/funding-tenders/tools-public-buyers/social-procurement_da,
Europa-Kommissionen/ICLEI, Buying green! A handbook on green public procurement (2016).

([76]) Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2019/1780 af 23. september 2019 om standardformularer til brug ved offentliggørelse af bekendtgørelser i forbindelse med offentlige udbud og om ophævelse af gennemførelsesforordning (EU) 2015/1986 (»e-formularer«) (EUT L 272 af 25.10.2019, s. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2019/1780/oj) vil blive tilpasset for at tilvejebringe de felter, der er nødvendige for at gøre energieffektivitetsvirkningen gennemsigtig i overensstemmelse med artikel 7, stk. 5, andet afsnit, og sikre gennemsigtighed i anvendelsen af energieffektivitetskravene ved at gøre kontrakternes indvirkning på energieffektiviteten offentligt tilgængelig ved at offentliggøre disse oplysninger i de respektive bekendtgørelser om Tenders Electronic Daily (TED).

([77]) https://ted.europa.eu/da/.

([78]) For at vurdere dette område kan medlemsstaterne anvende den type areal, de anvender som reference i energiattesten (som i princippet vil være bruttoetagearealet).

6.2.6. *Støtte til ordregivende myndigheder og ordregivende enheder*

I henhold til artikel 7, stk. 5, tredje afsnit, i direktiv (EU) 2023/1791 skal medlemsstaterne yde støtte til ordregivende myndigheder og ordregivende enheder i forbindelse med udbredelsen af energieffektivitetskrav.

Vurdering af livscyklusomkostninger

En velkendt foranstaltning til støtte for ordregivende myndigheder og ordregivende enheder er at give dem metoder til vurdering af livscyklusomkostninger ([79]). Direktiv 2014/24/EU og 2014/24/EU giver udtrykkeligt mulighed for at bruge livscyklusomkostninger i forbindelse med offentlige udbud. Beregningsmetoden og de data, som buddene skal indeholde, skal fremgå af udbudsmaterialet.

Anvendelsen af livscyklusomkostninger går videre end bare købsprisen for en vare eller tjenesteydelse eller en bygning eller et bygge- eller anlægsarbejde, mens købsprisen typisk ikke afspejler den fulde finansielle virkning af et køb på en købers budget. En typisk vurdering af livscyklusomkostningerne er derfor baseret på:

— indkøbsomkostninger og alle dermed forbundne omkostninger såsom levering (transport), installation og ibrugtagning

— driftsomkostninger, herunder forsyningsomkostninger såsom energi, vand og andre hjælpematerialer, skatter, forsikringsomkostninger, uddannelsesomkostninger, reparations- og vedligeholdelsesomkostninger

— omkostninger ved bortskaffelse, såsom omkostninger til fjernelse, genanvendelse eller istandsættelse og nedlæggelse

— fratrukket restværdi, som er indtægt ved salg af et aktiv efter brug

— et aktivs levetid og garantiperiode ([80]).

I den forbindelse blev der udviklet en række sektorspecifikke værktøjer til beregning af livscyklusomkostninger, der har til formål at lette anvendelsen af livscyklusomkostninger blandt offentlige indkøbere (f.eks. til salgsautomater, indendørs og udendørs belysning samt computere og skærme). ([81]) Desuden blev der udviklet andre værktøjer til livscyklusomkostninger inden for netværket »Lokale myndigheder for bæredygtighed« (ICLEI) ([82]).

Kompetencecentre

I forbindelse med støtte til ordregivende myndigheder og ordregivende enheder i udbredelsen af energieffektivitetskrav kræver artikel 7, stk. 5, i direktiv (EU) 2023/1791 endvidere, at medlemsstaterne opretter kompetencecentre.

Fordelene ved kompetencecentre ligger i, at de kan centralisere udbudsaktiviteter og -værktøjer såsom i) tilrettelæggelse og gennemførelse af emnespecifikke kurser og workshopper i alle regionale/lokale områder (enkeltstående eller integreret i mere generel uddannelse i offentlige udbud) og ii) levering af manualer. KEINO er f.eks. et netværksbaseret kompetencecenter for bæredygtige og innovative offentlige udbud i Finland. KEINO udvikler indkøbernes knowhow og tilbyder rådgivningstjenester vedrørende bæredygtige og innovative offentlige indkøb.

For yderligere vejledning kan ordregivende myndigheder og ordregivende enheder også henvende sig til den europæiske helpdesk for grønne offentlige indkøb ([83]).

Samarbejde mellem ordregivende myndigheder, også på tværs af landegrænserne

Mange af de problemer, der opstår i forbindelse med gennemførelsen af energieffektivitetskrav i forbindelse med offentlige indkøb, er fælles for mange ordregivende myndigheder og ordregivende enheder, og der er meget at hente ved netværkssamarbejde og samarbejdsaktiviteter med andre. Medlemsstaterne skal derfor tilskynde til et sådant samarbejde (som krævet i artikel 7, stk. 5, i direktiv (EU) 2023/1791).

([79]) https://green-business.ec.europa.eu/green-public-procurement/life-cycle-costing_en/.
([80]) Perera/Morton/Perfrement, Life Cycle Costing in Sustainable Public Procurement: A Question of Value (2009) 1 and Estevan/Schaefer/Adell, Life Cycle Costing State of the art report (2018).
([81]) https://green-business.ec.europa.eu/green-public-procurement/life-cycle-costing_en/.
([82]) F.eks. for indkøb af køretøjer i form af værktøjet til livscyklusomkostninger Clean Fleets, https://iclei-europe.org/publications-tools/?c=search&uid=0IKEKnVb/.
([83]) http://ec.europa.eu/environment/gpp/helpdesk.htm/.

Der er allerede etableret forskellige netværk med fokus på bæredygtige indkøb på nationalt eller regionalt plan. Deltagelse i sådanne netværk — eller i mange andre initiativer og projekter, der gennemføres i hele Europa — kan bidrage væsentligt til at sikre fortsat politisk engagement og synlighed i forbindelse med »grønne« indkøb. Det kan også bidrage til at udnytte relevante finansieringskilder ([84]).

Samlede udbud

Samlede udbud betyder sammenlægning af en gruppe af ordregivende myndigheders eller ordregivende enheders udbudsaktiviteter for at opnå besparelser gennem storindkøb, lavere administrative omkostninger, teknisk viden og markedskendskab ([85]). Dette kan være særlig værdifuldt i forbindelse med udbredelsen af energieffektivitetskrav, da viden om energieffektivitet og markedet for energieffektive produkter, bygge- og anlægsarbejder og tjenesteydelser kan deles. Det kan være mindre relevant for bygninger, der normalt ikke er omfattet af reglerne for offentlige udbud, og dermed heller ikke af samling af udbud. Samlede udbud kan f.eks. udføres af indkøbscentraler, der tilbyder centrale indkøbstjenester til ordregivende myndigheder og ordregivende enheder.

6.2.7. *Indførelse af bestemmelser og praksis til forbedring af energieffektiviteten og fjernelse af tilsvarende hindringer*

Artikel 7, stk. 7 og 8, i direktiv (EU) 2023/1791 omhandler i det væsentlige det samme spørgsmål, nemlig de hindringer, der afholder offentlige indkøbere fra at investere i energieffektivitet og anvende langsigtede kontrakter om energimæssig ydeevne. Sådanne hindringer er ofte love eller administrative bestemmelser eller administrativ praksis med modstridende tilgange. Mens artikel 7, stk. 7, i direktiv (EU) 2023/1791 indeholder bestemmelser om fastsættelse af love og reguleringsmæssige bestemmelser samt administrativ praksis for offentlige indkøb og årlig budgettering og regnskabsføring for at reducere hindringerne for ordregivende myndigheder og ordregivende enheder, omhandler artikel 7, stk. 8, i direktiv (EU) 2023/1791 fjernelse af reguleringsmæssige og ikkereguleringsmæssige hindringer.

Desuden forpligter artikel 7, stk. 8, i direktiv (EU) 2023/1791 medlemsstaterne til som led i deres statusrapporter til de nationale energi- og klimaplaner at aflægge rapport til Kommissionen om de foranstaltninger, der er truffet for at fjerne hindringerne for udbredelsen af energieffektivitetsforbedringer i udbud.

I modsætning til artikel 7, stk. 1, i direktiv (EU) 2023/1791, som kun finder anvendelse på offentlige kontrakter og koncessioner med bl.a. en værdi, der svarer til eller overstiger de tærskelværdier, der er fastsat i udbudsdirektiverne, finder artikel 7, stk. 7 og 8, i direktiv (EU) 2023/1791 anvendelse på alle offentlige udbudsprocedurer.

Eksempler på lovgivningsmæssige ([86]) og ikkelovgivningsmæssige ([87]) hindringer som omhandlet i artikel 7, stk. 8, i direktiv (EU) 2023/1791 omfatter: ([88])

— manglende budget

— retlige og institutionelle anliggender

— tidsbegrænsninger

— manglende interesse hos de offentlige indkøbere

([84]) I den forbindelse er det værd at bemærke, at Kommissionen for nylig har lanceret platformen for offentlige indkøbere, som er en innovativ platform, der skal lette samarbejde og videndeling mellem ordregivende myndigheder og ordregivende enheder i hele Europa. Denne platform er et digitalt rum, hvor interessenter inden for offentlige udbud kan mødes for at udveksle bedste praksis, dele erfaringer og drøfte udfordringer. *https://public-buyers-community.ec.europa.eu/*. I Danmark letter udvekslingen af ekspertise, og det samme gør det franske regionale netværk Réseau Grand Ouest (www.reseaugrandouest.fr). På europæisk plan er Procura+-kampagnen blevet etableret med det formål at udveksle erfaringer med grønne offentlige indkøb på tværs af grænser og understøtte deltagerne i forbindelse med gennemførelsen på lokalt plan (www.procuraplus.org). Du kan også finde oplysninger i Europa-Kommissionen/ICLEI, Buying green! A handbook on green public procurement (2016).

([85]) Se f.eks. Europa-Kommissionen/ICLEI, Buying green! A handbook on green public procurement (2016) s. 31, og Risvig Hamer i Steinicke/Vesterdorf, EU Public Procurement Law (2018) s. 444.

([86]) Dvs. hindringer, der følger af regulering.

([87]) Dvs. hindringer, der ikke følger af regulering.

([88]) Luyckx/Pál-Hegedüs Ortega, Public procurement of energy-efficient works, supplies and services — Support provided to projects under the Intelligent Energy Europe II programme and Horizon 2020 Energy Efficiency (2020).

— manglende adgang til leverandører.

Foranstaltninger, der kan gennemføres af medlemsstaterne i denne henseende, kan derfor omfatte:

— vedtagelse af retningslinjer (for udbud), standardkontrakter og fortolkningsmeddelelser eller forenkling af de administrative procedurer

— udvikling af ajourførte modeller for kontrakter om energimæssig ydeevne (f.eks. tilpasset nye kontraktmuligheder)

— iværksættelse af yderligere kvalitetssikringstiltag (hvor tjenesternes kvalitet og måling og verifikation bliver normen i forbindelse med interventioner i den offentlige sektor ved at fastsætte bestemmelser om det i kontrakter) ved vurderingen af anvendelsen af energimæssig ydeevne

— fjernelse af negative incitamenter, såsom manglende energisparepolitikker og -mål, udbredelse af skæv incitamentsfordeling og begrænset gennemførelse af offentlige bygningers rolle som forbillede ([89])

— skabelse af incitamenter såsom konkurrencer mellem ordregivende myndigheder og ordregivende enheder, hvorved den ordregivende myndighed/ordregivende enhed, der har indkøbt de mest energieffektive produkter, tjenesteydelser, bygge- og anlægsarbejder eller bygninger, modtager præmier eller andre fordele ved at vinde konkurrencen ([90]).

I denne forbindelse er det værd at bemærke, at i delprogrammet Omstilling til Ren Energi i Unionens Life-program, der blev oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/783 ([91]), vil der blive ydet midler til at støtte udviklingen af Unionens bedste praksis for gennemførelse af energieffektivitetspolitikker, der tager fat på adfærdsmæssige, markedsmæssige og lovgivningsmæssige hindringer for energieffektivitet. Dette kan hjælpe medlemsstaterne med at fjerne ovennævnte hindringer.

7. **RAPPORTERINGSKRAV**

7.1. **Ajourføring af de integrerede nationale energi- og klimaplaner**

I henhold til artikel 14, stk. 2, i forordning (EU) 2018/1999 skal medlemsstaterne senest den 30. juni 2024 meddele en ajourføring af deres senest meddelte integrerede **nationale energi- og klimaplan**. I henhold til artikel 14, stk. 1, i forordning (EU) 2018/1999 skal medlemsstaterne altid forelægge et udkast til ajourføring af den nationale energi- og klimaplan et år før meddelelsesfristen i forordningens artikel 14, stk. 2.

Ud over forordning (EU) 2018/1999 skal der tages hensyn til artikel 5, stk. 5, første punktum, i direktiv (EU) 2023/1791 i forbindelse med ajourføringen af de nationale energi- og klimaplaner. Det kræver, at medlemsstaterne indberetter den reduktion af energiforbruget, som alle offentlige organer opdelt efter sektor har opnået hvert år, til Kommissionen. Denne opdeling kan ske i overensstemmelse med datafelterne i Tabel 2.

Præsentationen i den ajourførte plan skal omfatte den reduktion af energiforbruget, der skal opnås af alle offentlige organer pr. sektor. Målet for reduktion af slutforbruget af energi skal beregnes i overensstemmelse med reglerne i afsnit 4.1.2, og dets sektoropdeling bør mindst omfatte følgende elementer:

Opdeling efter de tre obligatoriske grupper, der er omhandlet i artikel 5, stk. 3, i direktiv (EU) 2023/1791: offentlige organer i lokale administrative enheder med under 50 000 indbyggere og mere end 5 000 indbyggere, offentlige organer i lokale administrative enheder med under 5 000 indbyggere, alle andre offentlige organer.

Opdeling efter servicesektor som omhandlet i Tabel 2.

Opdeling efter offentlig transport og væbnede styrker, hvis en medlemsstat har til hensigt at medregne reduktioner af slutforbruget af energi, der er opnået i en af eller begge disse sektorer, i forhold til målet for reduktion af slutforbruget af energi.

([89]) Moles-Grueso/Bertoldi/Boza-Kiss, EUR 30614 EN.
([90]) Et eksempel er Procura+-prisen, https://procuraplus.org/awards/.
([91]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/783 af 29. april 2021 om oprettelse af et program for miljø- og klimaindsatsen (LIFE) og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1293/2013 (EUT L 172 af 17.5.2021, s. 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/783/oj).

Ajourføringen af de integrerede nationale energi- og klimaplaner skal omfatte en beskrivelse af de foranstaltninger, der allerede er gennemført eller planlagt for at nå målene for reduktion af slutforbruget af energi i artikel 5 i direktiv (EU) 2023/1791, samt renoveringsmålet i nævnte direktivs artikel 6. Desuden bør gennemførte eller planlagte politiske foranstaltninger, der sikrer overholdelse af forpligtelserne i artikel 7 i direktiv (EU) 2023/1791, medtages.

Præsentationen af de energieffektivitetspolitikker og -foranstaltninger, der er omhandlet i punkt 3.2 i bilag I til forordning (EU) 2018/1999, skal derfor udvides til at omfatte et afsnit om foranstaltninger rettet mod den offentlige sektor. Ud over de politiske foranstaltninger, der udtrykkeligt er nævnt i artikel 5, stk. 6, 7, 8 og 9, i direktiv (EU) 2023/1791, anbefales det, at dette afsnit også indeholder en beskrivelse af, hvordan indsatsfordelingen, f.eks. mellem centrale, regionale og lokale myndigheder, sikres, når en medlemsstat gennemfører forpligtelserne i artikel 5 og 6 i direktiv (EU) 2023/1791.

7.2. **Statusrapportering**

I henhold til artikel 17 i forordning (EU) 2018/1999 skal medlemsstaterne forelægge **nationale energi- og klimastatusrapporter**, der omfatter alle energiunionens fem dimensioner, og energieffektivitet er en af disse dimensioner.

I artikel 21 i forordning (EU) 2018/1999 præciseres det, hvilke oplysninger der skal medtages om energieffektivitet i indberetningen vedrørende forpligtelserne i artikel 5, 6 og 7 i direktiv (EU) 2023/1791. Medlemsstaterne skal medtage oplysninger om nationale forløbskurver, målsætninger og mål, gennemførelse af visse politikker og foranstaltninger samt oplysninger, der er nærmere beskrevet i del 2 i bilag IX til forordning (EU) 2018/1999.

Ud over forordning (EU) 2018/1999 skal der tages hensyn til artikel 5, stk. 5, andet punktum, og artikel 7, stk. 8, i direktiv (EU) 2023/1791 i forbindelse med de nationale energi- og klimastatusrapporter. I henhold til artikel 5, stk. 5, andet punktum, i direktiv (EU) 2023/1791 skal medlemsstaterne indberette den reduktion af energiforbruget, som alle offentlige organer opdelt efter sektor har opnået hvert år, til Kommissionen. Artikel 7, stk. 8, i direktiv (EU) 2023/1791 kræver, at medlemsstaterne som led i deres statusrapporter til de nationale energi- og klimaplaner aflægger rapport til Kommissionen om de foranstaltninger, der er truffet for at fjerne hindringerne for udbredelsen af energieffektivitetsforbedringer i udbud.

For at Kommissionen kan opfylde sin forpligtelse i henhold til artikel 29 i forordning (EU) 2018/1999 til at vurdere fremskridt i tilfælde af en revision af definitionen af grundscenariet, klimatilpasning eller justering af serviceniveauet, anbefales det, at oplysningerne om opfyldelsen af reduktionsmålene for slutforbruget af energi som minimum bør omfatte følgende elementer for hvert år, hvis det er relevant:

— Revision af definitionen af grundscenariet og af den tilknyttede målberegning i forhold til den seneste statusrapport, herunder en verificerbar begrundelse for, hvorfor grundscenariet skulle revideres.

— Indvirkningen af klimatilpasninger pr. servicesektor og klimazone på det indberettede slutforbrug af energi.

— Virkningen af justeringer af serviceniveauet på det indberettede slutforbrug af energi.

Hvis en medlemsstat har til hensigt at medregne reduktionen af energiforbruget inden for offentlig transport eller de væbnede styrker, bør oplysningerne omfatte den reduktion af slutforbruget af energi, der er opnået inden for offentlig transport eller de væbnede styrker.

De første nationale energi- og klimastatusrapporter skulle foreligge den 15. marts 2023, hvorefter medlemsstaterne hvert andet år skal rapportere om fremskridt, bortset fra kravet i artikel 5, stk. 5, i direktiv (EU) 2023/1791 om, at medlemsstaterne hvert år skal rapportere om den opnåede reduktion af energiforbruget fra alle offentlige organer.

TILLÆG A

Beregning af mål og kontrol af målopfyldelse

Beregning af mål: Formler til beregning af en medlemsstats maksimale slutforbrug af energi i den offentlige sektor i henhold til forpligtelserne i artikel 5, stk. 1, 2 og 3, i direktiv (EU) 2023/1791

2025, 2026

$$FEC_{max,2025} = FEC_{G1,2025}$$

$$FEC_{G1,2025} = FEC_{G1,BL} \times R_{G1,BL_{2025}}$$

$FEC_{G1,BL}$

Slutforbrug af energi, gruppe 1-grundscenarie

$$R_{G1,BL_{2025}} = \left(1 - \left(\frac{82}{365}\right) \times 0,019\right) = 0,996$$

82 er antallet af dage fra gennemførelsesfristen (inklusive) den 11. oktober 2025 til udgangen af 2025.

$$FEC_{max,2026} = FEC_{G1,2025} - (1 \times 0,019 \times FEC_{G1,BL})$$

2027, 2028 og 2029

$$FEC_{max,2027} = FEC_{G1,2025} - (2 \times 0,019 \times FEC_{G1,BL}) + \left(FEC_{G2,BL} - (1 \times 0,019 \times FEC_{G2,BL})\right)$$

$$FEC_{max,2028} = FEC_{G1,2025} - (3 \times 0,019 \times FEC_{G1,BL}) + \left(FEC_{G2,BL} - (2 \times 0,019 \times FEC_{G2,BL})\right)$$

$$FEC_{max,2029} = FEC_{G1,2025} - (4 \times 0,019 \times FEC_{G1,BL}) + \left(FEC_{G2,BL} - (3 \times 0,019 \times FEC_{G2,BL})\right)$$

2030, 2031

$$FEC_{max,2030} = FEC_{G1,2025} - (5 \times 0,019 \times FEC_{G1,BL}) + \left(FEC_{G2,BL} - (4 \times 0,019 \times FEC_{G2,BL})\right) + \left(FEC_{G3,BL} - (1 \times 0,019 \times FEC_{G3,BL})\right)$$

$$FEC_{max,2031} = FEC_{G1,2025} - (6 \times 0,019 \times FEC_{G1,BL}) + \left(FEC_{G2,BL} - (5 \times 0,019 \times FEC_{G2,BL})\right) + \left(FEC_{G3,BL} - (2 \times 0,019 \times FEC_{G3,BL})\right)$$

For de følgende år (fra 2032)

$$FEC_{max,20n} = FEC_{G1,2025} - \left((n-25) \times 0,019 \times FEC_{G1,BL}\right) + \left(FEC_{G2,BL} - \left((n-26) \times 0,019 \times FEC_{G2,BL}\right)\right) + \left(FEC_{G3,BL} - \left((n-29) \times 0,019 \times FEC_{G3,BL}\right)\right)$$

hvor $n \in N$: $n \geq 32$.

Forkortelse	Forklaring
$FEC_{G1,2025} = FEC_{G1,BL} \times R_{G1,BL_{2025}}$	Maksimalt slutforbrug af energi for gruppe 1 i 2025 (pro rata) (Gruppe 1 svarer til alle offentlige organer med undtagelse af dem, der indgår i gruppe 2 og 3, jf. nedenfor).

Forkortelse	Forklaring
$R_{G1,BL_{2025}}$	$\left(1-\left(\frac{82}{365}\right)\times 0,019\right)996$ Reduktionsmultiplikator for 2025. $FEC_{G1,BL}$ reduceres ikke med 1,9 % i 2025, men forholdsmæssigt (pro rata) svarende til de resterende 82 dage i 2025 fra gennemførelsesdatoen.
$FEC_{G1,BL}$	Slutforbrug af energi, gruppe 1-grundscenarie. Gruppe 1 svarer til alle offentlige organer med undtagelse af dem, der indgår i gruppe 2 og 3.
$FEC_{G2,BL}$	Slutforbrug af energi, gruppe 2-grundscenarie. Gruppe 2 svarer til alle offentlige organer i lokale administrative enheder med under 50 000 indbyggere og mere end 5 000 indbyggere
$FEC_{G3,BL}$	Slutforbrug af energi, gruppe 3-grundscenarie. Gruppe 3 svarer til alle offentlige organer i lokale administrative enheder med under 5 000 indbyggere
n	År med 2 cifre, f.eks. 30 for 2030

Kontrol af målopfyldelse: Formler til sammenligning af mål og faktisk slutforbrug af energi (år 2025 til 2031)

$$FEC_{real,G1,adj,2025} - RED_{T_OR_D,adj,2025} \times R_{T_OR_D_{2025}} \leq FEC_{max,2025}$$

$$FEC_{real,G1,adj,2026} - RED_{T_OR_D,adj,2026} \leq FEC_{max,2026}$$

$$FEC_{real,G1\&2adj,2027} - RED_{T_OR_D,adj,2027} \leq FEC_{max,2027}$$

$$FEC_{real,G1\&2adj,2028} - RED_{T_OR_D,adj,2028} \leq FEC_{max,2028}$$

$$FEC_{real,G1\&2adj,2029} - RED_{T_OR_D,adj,2029} \leq FEC_{max,2029}$$

$$FEC_{real,G1\&2\&3,adj,2030} - RED_{T_OR_D,adj,2030} \leq FEC_{max,2030}$$

$$FEC_{real,G1\&2\&3,adj,2031} - RED_{T_OR_D,adj,2031} \leq FEC_{max,2031}$$

Forkortelse	Forklaring
$FEC_{real,G,adj,20n}$	Offentlige organers slutforbrug af energi (undtagen transport og forsvar), justeret (hvis relevant), hvor G svarer til enten G1, G1+G2 eller G1+G2+G3, afhængigt af det relevante år. s.t. ($n \in N : n \geq 21$) — for hvert naturligt tal mellem 21 og 99
$RED_{T_OR_D,adj,20n}$	Reduktion af slutforbruget af energi i forsvarssektoren eller transportsektoren (»OR«: enten reduktionen i forsvarssektoren eller reduktionen i transportsektoren eller reduktionen i begge sektorer) i år 20n, justeret (hvis relevant), sammenlignet med forsvars- eller transportsektorens slutforbrug af energi i referenceåret (2021) s.t. ($n \in N : n \geq 25$)

Forkortelse	Forklaring
	$\max\begin{cases} 0 & if\ FEC_{T\&D,20n} \geq FEC_{T\&D,2021} \\ (FEC_{T\&D,2021} - FEC_{T\&D,20n}) & if\ FEC_{T\&D,2021} > FEC_{T\&D,20n} \\ 0 & if\ FEC_{D,20n} \geq FEC_{D,2021} \\ (FEC_{D,2021} - FEC_{D,20n}) & if\ FEC_{D,2021} > FEC_{D,20n} \\ 0 & if\ FEC_{T,20n} \geq FEC_{T,2021} \\ (FEC_{T,2021} - FEC_{T,20n}) & if\ FEC_{T,2021} > FEC_{T,20n} \end{cases}$
	Slutforbrug af energi, transportsektoren s.t. ($n \in N : n \geq 21$) — for hvert naturligt tal mellem 21 og 99
$FEC_{D,20n}$	Slutforbrug af energi, forsvarssektoren s.t. ($n \in N : n \geq 21$) — for hvert naturligt tal mellem 21 og 99
$FEC_{T\&D,20n}$	Slutforbrug af energi, transport- og forsvarssektoren s.t. ($n \in N : \geq n \geq 21$) — for hvert naturligt tal mellem 21 og 99
$R_{T_OR_D_{2025}}$	$\left(\frac{82}{365}\right)$ Reduktionsmultiplikator for besparelser i transport- og forsvarssektoren i 2025. De opnåede besparelser i slutforbruget af energi i forsvars- og transportsektoren medregnes forholdsmæssigt (pro rata) for 2025. Svarende til de 82 resterende dage i 2025 fra gennemførelsesdatoen.

TILLÆG B

Klimatilpasning, ændringer i serviceniveauet og fjernelse eller tilføjelse af offentlige organer

Klimatilpasning

De grundlæggende principper for klimatilpasning af slutforbruget af energi i overensstemmelse med artikel 5, stk. 4, i direktiv (EU) 2023/1791 er følgende:

— Kun den klimaafhængige andel af energiforbruget justeres med klimavariationer. Dette henviser normalt kun til slutforbruget af energi, der anvendes til opvarmning og køling i bygninger.

— En medlemsstat kan beslutte at betragte sit område som en del af en eller flere klimazoner.

— Klimatilpasningen beregnes for en medlemsstats samlede slutforbrug af energi i hver offentlig servicesektor for hver defineret klimazone ([1]).

— Klimavariationer skal registreres ved hjælp af de nyeste parametre: De mest almindelige parametre er varmegraddage for energiforbrug til opvarmning og kølegraddage for køling.

— En medlemsstat kan definere klimazoner, alt efter hvad der er relevant for landet, og på den betingelse, at de krævede klimaparametre (varme- og kølegraddage) er tilgængelige for de definerede klimazoner ([2]). Alle data om slutforbruget af energi til opvarmning og køling skal henføres til en bestemt klimazone.

— For at undgå at beregne mindre klimavariationer, som normalt har meget begrænset indvirkning på energiforbruget, bør der anvendes en bagatelgrænse på plus/minus 5 % for klimaparametrene (typisk varme- eller kølegraddage) sammenlignet med referenceåret. Det betyder, at klimatilpasningen kun foretages, hvis klimaparameteren er 5 % højere eller lavere end i referenceåret ([3]).

— Den klimaafhængige andel — dvs. slutforbruget af energi til opvarmning og køling — bør differentieres efter typen af offentlig tjeneste, gennemsnitlig teknisk konfiguration og klimaforhold. Ved definitionen af slutforbruget af energi bør der desuden kun tages hensyn til de energibærere, der i vid udstrækning anvendes til opvarmning eller køling. For opvarmning vil det normalt være: fjernvarme, naturgas, fyringsolie, piller, træflis, faste biomassebrændsler, faste fossile brændstoffer og elektricitet (kun den andel, der anvendes til opvarmning). For køling vil det normalt være: elektricitet (kun den andel, der anvendes til køling) og fjernkøling.

— Hvis en medlemsstat beslutter at anvende klimatilpasning for opvarmning, skal klimatilpasningen for køling også anvendes, forudsat at ovennævnte bagatelgrænser er opfyldt.

— Det nøjagtige skøn over den klimaafhængige andel af slutforbruget af energi bør baseres på empirisk dokumentation og/eller relateret forskning. Hvis medlemsstaten ikke er i stand til at fremlægge meningsfulde skøn over den klimaafhængige andel af en offentlig tjenestes slutforbrug af energi baseret på empirisk dokumentation, skal standardværdierne i Tabel 5 og Tabel 6 anses for passende gennemsnitsværdier.

([1]) Da forpligtelsen vedrører medlemsstaterne som helhed, er det ikke hensigtsmæssigt at foretage klimatilpasningsberegninger på lavere opdelingsniveauer, f.eks. for hvert enkelt offentligt organ. En klimatilpasningsberegning på det højest mulige opdelingsniveau — dvs. kun differentieret efter klimazone og offentlig tjeneste — er tilstrækkelig og indebærer en mindre risiko for fejl.

([2]) Varme- og kølegraddage i EØS offentliggøres af JRC på https://agri4cast.jrc.ec.europa.eu/dataportal/.

([3]) Bagatelgrænsen på plus/minus 5 % gælder særskilt for hver klimaparameter. Det betyder, at hvis forskellen i varmegraddage i forhold til referenceåret i et bestemt år ligger under 5 %, mens forskellen i kølegraddage overstiger dette, anvendes kun klimajusteringen for køling i dette år.

Generisk formel til klimatilpasning af slutforbruget af energi til opvarmning og køling

$$FEC_{HC,\ adj} = FEC_{HC} \times (1 - f_{adj}) + FEC_{HC} \times f_{adj} \times \left(\frac{par_{base}}{par_{rep}}\right)$$

$FEC_{HC,adj}$	Slutforbrug af energi til opvarmning eller køling efter klimatilpasning
FEC_{HC}	Slutforbrug af energi rapporteret fra energibærere anvendt enten til opvarmning eller køling ([4])
f_{adj}	Justeringsfaktor svarende til den klimaafhængige andel af slutforbruget af energi, indberettet fra energibærere anvendt enten til opvarmning eller køling
par_{rep}	Værdien af klimaparameteren (varme- eller kølegraddage) i rapporteringsåret
par_{base}	Værdien af klimaparameteren (varme- eller kølegraddage) i referenceåret 2021

([4]) Som hovedregel består energiforbruget til opvarmning af det rapporterede forbrug for fjernvarme, naturgas, fyringsolie, piller, træflis, fast biomassebrændsel, faste fossile brændsler og andelen af elektricitet til opvarmning, mens energiforbruget til køling består af det indberettede forbrug til fjernkøling og andelen af elektricitet til køling (se Tabel 5 og Tabel 6).

Standardværditabeller vedrørende klimatilpasning:

Tabel 5 viser standardværdier for den klimaafhængige andel af slutforbruget af energi, der anvendes til opvarmning eller køling, differentieret efter offentlige tjenester og gennemsnitlige klimaforhold, baseret på ekspertskøn. Standardværdierne bør ikke anvendes ved klimatilpasning på bygningsniveau, men skal anvendes, når der foretages klimajusteringer for det *samlede* energiforbrug til opvarmning eller køling i en offentlig servicesektor i en given klimazone, hvor klimazonerne skal defineres af medlemsstaten. De klimaafhængige andele, der er anført i Tabel 5, vedrører kun energiforbrug anvendt til opvarmning på den ene side og køling på den anden side. Energiforbruget til opvarmning består af det rapporterede forbrug til fjernvarme, naturgas, fyringsolie, piller, træflis, fast biomassebrændsel, faste fossile brændstoffer samt andelen af elektricitet, der anvendes til opvarmning, som vist i Tabel 6. Energiforbruget til køling består af det indberettede forbrug for fjernkøling samt andelen af elektricitet anvendt til køling som vist i Tabel 6.

Tabel 5

Standardværdier for den klimaafhængige andel af slutforbruget af energi, der anvendes til opvarmning eller køling, differentieret efter offentlige tjenester og gennemsnitlige klimaforhold

(i %)

Offentlig tjeneste	Gennemsnitlige klimaforhold i Central- og Nordvesteuropa		Gennemsnitlige klimaforhold i Sydeuropa		Gennemsnitlige klimaforhold i Nordeuropa	
	Energiforbrug anvendt til opvarmning	Energiforbrug anvendt til afkøling	Energiforbrug anvendt til opvarmning	Energiforbrug anvendt til afkøling	Energiforbrug anvendt til opvarmning	Energiforbrug anvendt til afkøling
Kontor- og administrationsbygninger	80	90	65	90	85	90
Hospitaler og sundhedsplejefaciliteter	55	80	40	80	60	80
Skoler og børnehaver	75	90	60	90	80	90
Universiteter	80	80	50	80	85	80
Fabriks- og værkstedsbygninger	85	90	80	90	90	90
Offentligt ejede beboelsesejendomme (f.eks. kollegier)	65	90	50	90	75	90
Andre offentlige bygninger (ejede eller lejede)	65	90	50	90	70	90

Tabel 6

Andel af elforbruget til opvarmning og afkøling opdelt efter offentlige tjenester og gennemsnitlige klimaforhold ([1])

(i %)

Offentlig tjeneste	Gennemsnitlige klimaforhold i Central- og Nordvesteuropa		Gennemsnitlige klimaforhold i Sydeuropa		Gennemsnitlige klimaforhold i Nordeuropa	
	Andel af elforbrug til opvarmning	Andel af elforbrug til afkøling	Andel af elforbrug til opvarmning	Andel af elforbrug til afkøling	Andel af elforbrug til opvarmning	Andel af elforbrug til afkøling
Kontor- og administrationsbygninger	4	7	7	18	8	2
Hospitaler og sundhedsplejefaciliteter	7	18	7	30	6	7
Skoler og børnehaver	3	5	4	12	4	2
Universiteter	4	8	7	15	4	3
Fabriks- og værkstedsbygninger	3	7	3	15	5	4
Offentligt ejede beboelsesejendomme (f.eks. kollegier)	2	3	3	20	3	1
Andre offentlige bygninger (ejede eller lejede)	5	3	7	15	6	2

([1]) Værdierne i tabellen repræsenterer standardskøn. Andelen afhænger imidlertid i høj grad af visse karakteristika ved energisystemet i en bestemt medlemsstat, f.eks. af den typiske andel af elektrisk opvarmning i varmeforsyningen eller af den typiske bygningsteknologi, der anvendes til forskellige offentlige tjenester. Medlemsstaterne kan derfor anvende mere hensigtsmæssige værdier baseret på statistiske data.

Justering for større ændringer i serviceniveauet

De grundlæggende principper for en passende justering af serviceniveauet for slutforbruget af energi med henblik på artikel 5, stk. 1, i forordning (EU) 2018/1999 er følgende:

— Justeringen foretages særskilt for det slutforbrug af energi, der indberettes for de forskellige offentlige servicesektorer, som fastsat i Tabel 2, på medlemsstatsniveau ([5]), fordi målingen af serviceniveauet kræver forskellige parametre.

— De referenceparametre, der anvendes til at måle serviceniveauet, skal udvælges omhyggeligt og have en så direkte sammenhæng som muligt med energiforbruget ([6]). Tabel 6 viser en liste over eksempler på relevante referenceparametre i den givne kontekst.

— Ved anvendelse af en bagatelgrænse på plus/minus 5 % tages der kun hensyn til mærkbare ændringer i serviceniveauet. Det betyder, at justeringen af serviceniveauet kun foretages, hvis parameteren til måling af serviceniveauet er 5 % højere eller lavere i et givet år sammenlignet med referenceåret.

— Hvis en specifik offentlig servicesektor kræver tilpasning af serviceniveauet *og* klimatilpasning, gennemføres de to tilpasningstrin fortløbende. Da klimatilpasningen vil være forskellig for hver klimazone i en medlemsstat, skal klimatilpasningen først foretages og først derefter justeringen af serviceniveauet, som kun bør foretages på medlemsstatsniveau.

Tabel 7

Liste over relevante referenceparametre til måling af serviceniveauet opdelt efter offentlige tjenester

Energiforbrug i bygninger	**Referenceparametre**
Kontor- og administrationsbygninger	m^2 (område med aircondition)
Hospitaler og sundhedsplejefaciliteter	m^2 (område med aircondition)
Skoler og børnehaver	m^2 (område med aircondition)
Universiteter	m^2 (område med aircondition)
Fabriks- og værkstedsbygninger	m^2 (område med aircondition)
Offentligt ejede beboelsesejendomme	m^2 (område med aircondition)
Andre offentlige bygninger (ejede eller lejede)	m^2 (område med aircondition)
Energiforbrug til processer	
Offentlig belysning	km veje med gadebelysning eller antal belysningspunkter
Vandforsyning	Årligt vandforbrug
Spildevandsrensning	Årligt renset spildevand
Affaldshåndtering	Årlig affaldsproduktion
Andre processer	Ingen referenceparameter (ingen justering planlagt)

([5]) Da forpligtelsen vedrører medlemsstaterne som helhed, er det ikke hensigtsmæssigt at foretage justeringsberegninger vedrørende ændringer i serviceniveauet på lavere opdelingsniveauer, f.eks. for hvert enkelt offentligt organ. Det er tilstrækkeligt, og der er mindre risiko for fejl, hvis beregningen foretages på medlemsstatsniveau og kun differentieres efter offentlige servicesektorer.

([6]) F.eks. har antallet af elever eller børn, der går i skoler eller børnehaver, en temmelig indirekte sammenhæng med denne sektors energiforbrug. Dette skyldes, at kun en betydelig stigning i antallet med en vis forsinkelse vil føre til, at der skal stilles nye faciliteter til rådighed — og omvendt i tilfælde af et faldende antal. Det samme gælder parameteren passagerkilometer i forbindelse med den offentlige transports energiforbrug, da en stigning eller et fald i brugen af transportmidlerne vil have en ubetydelig indvirkning på energiforbruget op til en vis tærskel.

Energiforbrug til mobilitetstjenester	
Offentlig transport	Kørte kilometer pr. år
Flåde af køretøjer, der ejes af offentlige organer til andre formål end offentlig transport	Ingen referenceparameter (ingen justering planlagt)

Generisk formel for justering af slutforbruget af energi ved ændringer i serviceniveauet

$$FEC_{adj} = FEC \times \left(\frac{par_{base}}{par_{rep}} \right)$$

FEC_{adj}	Justeret slutforbrug af energi
FEC	Slutforbrug af energi (indsamlede data)
par_{rep}	Værdi af serviceniveauparameteren i rapporteringsåret
par_{base}	Værdi af serviceniveauparameteren i referenceåret

Denne generiske formel kan kun anvendes, hvis den valgte parameter til måling af serviceniveauet begrunder denne antagelse om en direkte sammenhæng mellem serviceniveauet og energiforbruget.

Justeringer ved fjernelse og tilføjelse af offentlige organer

Hvis offentlige organer forsvinder, bliver oprettet eller ved en fejl er blevet udeladt fra grundscenariet, bør princippet om, at faktorerne skal være sammenlignelige, anvendes ved sammenligningen af referenceforbruget og det årlige slutforbrug af energi. I praksis betyder det følgende:

— Når et offentligt organ — uanset årsagen — ophører med at eksistere, bør dets slutforbrug af energi udelukkes fra grundscenariet og fra slutforbruget af energi i alle efterfølgende rapporteringsår. For tidligere år, der allerede er indberettet, er det ikke nødvendigt at foretage en ny beregning af de justerede resultater.

— Når et offentligt organ — uanset årsagen — tilføjes, bør dets slutforbrug af energi tilføjes grundscenariet og slutforbruget af energi i alle efterfølgende rapporteringsår. I dette tilfælde kan det være, at data om slutforbruget af energi for basisåret 2021 ikke vil være tilgængelige, således at slutforbruget af energi i det første år, hvor det pågældende offentlige organ er fuldt operationelt, kan anvendes som referenceforbrug, som slutforbruget af energi i de følgende år vil blive sammenlignet med.

— I tilfælde af omstrukturering af offentlige organer bør der så vidt muligt opnås sammenlignelighed med betingelserne i referenceåret i henhold til det generelle princip om sammenlignelighed.

I alle ovennævnte tilfælde bør der foretages en fuldstændig genberegning af slutforbruget af energi for den foregående målperiode fra 2025 ([7]).

([7]) Hvis medlemsstaten anvender en passende softwareløsning til indsamling af data om slutforbruget af energi og til rapportering i forhold til målopfyldelsen, bør den fuldstændige genberegning foretages automatisk af programmet.

TILLÆG C

Praktiske eksempler vedrørende artikel 6 i direktiv (EU) 2023/1791

1. **Opfyldelse af renoveringskravet (standardtilgang)**

Dette afsnit indeholder en række illustrative eksempler, der viser, hvordan grundscenariet for beregningen af det årlige mål bør fastlægges. Tre cases illustrerer, hvordan grundscenariet og målet ændres under særlige omstændigheder.

Årligt renoveringsmål

Tabel 8 viser, hvordan det årlige mål kan beregnes på grundlag af data om bygningernes størrelse og deres aktuelle effektivitetsvurdering.

Tabel 8

Eksempel på grundscenario med en bygningsmasse pr. 1. januar 2024

Bygnings-ID	Samlet nytteetageareal (i m^2)	Næsten energineutral bygning	Bygninger i grundscenariet ([1])	Samlet nytteetageareal i bygninger, der falder under renoveringskravet (i m^2)
1	2 000	X		-
2	10 000		X	10 000
3	7 000		X	7 000
4	1 500		X	1 500
5	30 000		X	30 000
6	3 000	X		-
7	300	X		-
8	900	X		-
9	800		X	800
10	700		X	700
11	200 ([1])			-
Samlet nytteetageareal i grundscenariet (i m^2)				**50 000**
Årligt renoveringsmål (i m^2)				**1 500**

([1]) Bygninger med et samlet nytteetageareal på over 250 m^2, der ejes af offentlige organer den 1. januar 2024, og som ikke renoveres til næsten energineutral standard.

Det antages, at situationen pr. 1. januar 2024 er, at det årlige renoveringsmål (i m^2) er: 50 000 m^2 × 3 % = 1 500 m^2. Dette kan opnås ved at renovere bygning 4 (i eksemplet) eller ved at renovere flere bygninger, så de mindst når op på samme m^2 (f.eks. bygning 9 og 10).

Det årlige renoveringsmål forbliver uændret i den periode, hvor direktiv (EU) 2023/1791 er gældende, selv når nye bygninger føjes til bygningsmassen, eller når bygninger nedrives eller sælges. Alle nye bygninger, der ejes af offentlige organer, skal være nulemissionsbygninger pr. 1. januar 2028 som specificeret i artikel 7 i direktivet om bygningers energimæssige ydeevne. Det præciseres også, at nye offentlige bygninger som minimum skal være næsten energineutrale, indtil nulemissionsbygningsstandarden finder anvendelse.

Eksempel på nedrivning og udskiftning

Medlemsstaterne kan til den årlige renoveringsprocent tilføje etagearealet i nye bygninger, der ejes af offentlige organer, som erstatter specifikke bygninger, der er nedrevet i et af de to foregående år. Et eksempel på denne undtagelse er vist i Tabel 9.

Tabel 9

Eksempel på nedrivning og udskiftning

Bygning-s-ID	Samlet nytteetageareal (i m^2)	Næsten energineutral bygning	Bygninger i grundscenariet (1)	Status	Samlet nytteetageareal i bygninger, der er lavere end renoveringskravene (i m^2)
1	2 000	X			-
2	10 000		X		10 000
3	7 000		X		7 000
4	1 500		X		1 500
5	30 000		X		30 000
6	3 000	X			-
7	300	X			-
8	900	X			-
9	800		X	Nedrevet	800
10	700		X		700
11	1 200	X		Ny bygning	1 200
Samlet nytteetageareal i grundscenariet (i m^2)					**50 000**
Årligt renoveringsmål					**1 500**

(1) Bygninger med et nytteetageareal på mere end 250 m2, ejes af offentlige organer: er pr. 1. januar 2024 ikke renoveret til næsten energineutral standard.

Hvis det antages, at bygning 11 blev opført som erstatning for en bestemt bygning (dvs. bygning 9), som blev nedrevet i de foregående to år, kan etagearealet i bygning 11 medregnes i målet op til størrelsen af den gamle bygning, der blev nedrevet. Hvis denne bygning medregnes, vil det betyde, at det resterende mål for det pågældende år er 1 500 m^2 – 800 m^2 = 700 m^2.

Det er kun muligt at medregne de 800 m^2 i bygning 11 i målet, hvis medlemsstaten kan påvise, at de to betingelser, der er fastsat i artikel 6, stk. 4, i direktiv (EU) 2023/1791, er opfyldt:

— **Omkostningseffektivitet**: (Samlede omkostninger til nedrivning af bygning 9 + samlede omkostninger til opførelse af bygning 11) < Samlede omkostninger til renovering af bygning 9 til en næsten energineutral bygning eller nulemissionsbygning.

— **Bæredygtighed:**

— Samlet energiforbrug i bygning 9 i løbet af dens anslåede økonomiske levetid > (Samlet energiforbrug i bygning 11 i løbet af dens anslåede økonomiske levetid + Samlet energiforbrug under opførelsen af bygning 11)

OG

— Samlede CO_2-emissioner i bygning 9 i løbet af dens anslåede økonomiske levetid > (Samlede emissioner i bygning 11 i løbet af dens anslåede økonomiske levetid + Samlede emissioner under opførelsen af bygning 11)

2. **Opfyldelse af renoveringskravet (alternativ tilgang) — praktiske eksempler**

Fastsættelse af det årlige mål for tilsvarende energibesparelser

For at fastsætte det årlige mål for energibesparelser kan medlemsstaterne vælge den metode, de foretrækker, så længe kravene i artikel 6 er opfyldt. En måde at opnå dette på er hvert år at udpege de bygninger, der skal renoveres pr. kategori, og de forventede energibesparelser på grundlag af standardværdier for referencebygningers energiforbrug før og efter renoveringen. I eksemplet i Tabel 10 og Tabel 11 er medlemsstaten forpligtet til at renovere 230 000 m² pr. år, men dette resulterer i to forskellige energibesparelseskrav for år X og år X+1. Dette skyldes, at fordelingen af bygninger på tværs af kategorier varierer mellem de to år. De tal, der er medtaget her, er rent illustrative.

Tabel 10

Skøn over de tilsvarende energibesparelser i år X

Typer referencebygninger, der skal renoveres i år X	Samlet etageareal i bygninger, der skal renoveres i år X (i m²)	Energiforbrug før renovering (kWh/m²)	Energiforbrug efter renovering (kWh/m²)	Energibesparelser (kWh/m²)	Energibesparelser i alt (kWh)
Kontorer	100 000	380	70	310	31 000 000
Uddannelsesbygninger	50 000	400	70	330	16 500 000
Hospitaler	30 000	300	70	230	6 900 000
Sportsanlæg	30 000	200	70	130	3 900 000
Andet	20 000	350	70	280	5 600 000
Samlede energibesparelser, der skal opnås i år X					**63 900 000**

Tabel 11

Skøn over de tilsvarende energibesparelser i år X+1

Typer referencebygninger, der skal renoveres i år X+1	Samlet etageareal i bygninger, der skal renoveres i år X+1 (i m²)	Energiforbrug før renovering (kWh/m²)	Energiforbrug efter renovering (kWh/m²)	Energibesparelser (kWh/m²)	Energibesparelser i alt (kWh)
Kontorer	0	380	70	310	0
Uddannelsesbygninger	100 000	400	70	330	33 000 000
Hospitaler	30 000	300	70	230	6 900 000
Sportsanlæg	50 000	200	70	130	6 500 000
Andet	50 000	350	70	280	14 000 000
Samlede energibesparelser, der skal opnås i år X+1					**60 400 000**

En anden måde at opnå dette på er ved på samme måde som i ovennævnte tabeller at planlægge, hvilken del af bygningsmassen der skulle renoveres inden for en vis periode (f.eks. ved udgangen af 2030), og at foretage et skøn over de gennemsnitlige årlige besparelser i denne periode.

TILLÆG D

Anden vejledning om artikel 6 i direktiv (EU) 2023/1791

Fortegnelse over offentlige organers bygninger

I artikel 6, stk. 5, i direktiv (EU) 2023/1791 præciseres det, hvilken type oplysninger medlemsstaterne skal offentliggøre som en del af deres fortegnelse. Medlemsstaterne kan dog også benytte lejligheden til at indsamle yderligere oplysninger som dokumentation for nationale bygninger og energieffektivitetspolitiske mål. Der kan anvendes en mere detaljeret fortegnelse til beregning af grundscenariet for målet i artikel 6, stk. 1 eller 6, i direktiv (EU) 2023/1791. Den kan f.eks. anvendes til at udvikle en mere effektiv renoveringsstrategi på nationalt plan ved at:

— identificere de mindre effektive bygninger, der skal renoveres

— gruppere bygninger efter kategori og type for at udvikle fælles renoveringsstrategier

— prioritere de mere omkostningseffektive renoveringer, f.eks. baseret på energiattester eller andre bygningskarakteristika

— prioritere tomme bygninger, så de kan bruges til at huse organisationer, mens deres bygning renoveres.

Nedenfor angives eksempler på yderligere oplysninger, som medlemsstaterne kan vælge at indsamle, herunder forslag til datatypen eller flere muligheder i parentes:

Oplysninger, der er nyttige til beregning af grundscenariet og målet i artikel 6 i direktiv (EU) 2023/1791:

— Bygning udelukket fra renoveringsgrundscenariet (JA/NEJ)

— Begrundelse for udelukkelse fra renoveringsgrundscenariet (ikke ejet/socialt boligbyggeri er ikke omkostningseffektivt at renovere/allerede næsten energineutral bygning den 1/1/2024)

— Effektivitetsniveau/renoveringsstatus (næsten energineutral/nulemission/svarende til næsten energineutral [1]), jf. artikel 6, stk. 2, litra a)-c)/andet)

— Renoveringsdato (dato, hvis næsten energineutral/nulemission/svarende til næsten energineutral, jf. artikel 6, valgt i det foregående punkt)

— Nedrivningsdato (dato)

— Opførelsesdato (dato)

— Erstatning for nedrevet bygning (JA/NEJ. Felt kun tilgængeligt, hvis opførelsesdato > 2026)

Yderligere bygningsspecifikke oplysninger:

— Adresse (streng)

— Ejer (enten fra en liste over offentlige organer eller et ikkeoffentligt organ)

— Beboelsesstatus (beboer selv/udlejet til et andet offentligt organ/udlejet til andre organisationer end offentlige organer eller til private/ubeboet)

— Offentligt organ som er lejer (hvis det udlejes til et andet offentligt organ)

— Bygningskarakteristika:

— Bygningstype (f.eks. én kategori for sektorer, der er omfattet af artikel 5, stk. 5, i direktiv (EU) 2023/1791, eller energiattestkategorier)

— Nuværende energimæssige ydeevne ifølge energiattest (kWh/m²/år)

[1] Renoveringsstatus »svarende til næsten energineutral« henviser til bygninger i den særlige kategori, som, selv om de ikke opnår status som næsten energineutrale bygninger eller nulemissionsbygninger, kan medregnes i det årlige mål.

— Faktisk energiforbrug pr. m^2 (kWh/m^2/år)

— Energiklassificering (nulemission, næsten energineutral, A, B, C osv.)

— Vigtigste brændsler

— Begrænsninger (beskyttet bygning, bygning ejet af de væbnede styrker, bygning, der ejes af statsforvaltningen og anvendes til nationale forsvarsformål, bygning, der anvendes til gudstjenester og religiøse formål).

Renoveringsstatus:

— Bygning med renoveringspas (JA/NEJ)

— Passets udstedelsesår (dato)

— År, hvor renovering til næsten energineutral bygning/nulemissionsbygning er planlagt

Medlemsstaterne kan — men har ikke pligt til at — offentliggøre disse yderligere oplysninger, hvis de vælger at indsamle dem. Offentliggørelsen af yderligere data giver oplysninger til byggesektoren og energitjenesteselskaber samt offentligheden om renoveringsbehovene i den offentlige sektor.

Tabel 12

Oversigt over de data, der kræves og anbefales til fortegnelsen

Type	Data
Obligatorisk indsamling og offentliggørelse	Etageareal Energiattest
Obligatorisk indsamling og offentliggørelse, hvis oplysningerne er tilgængelige	Målt forbrug af varme, køling, elektricitet og varmt vand
Indsamling anbefales på det kraftigste for at lette anvendelsen af fortegnelsen	Offentligt organ i bygningen By/region Adresse Om bygningen er ejet eller lejet
Data, medlemsstaterne kan bruge til at beregne grundscenariet og det årlige mål	Om bygningen er medtaget eller udelukket fra renoveringsgrundscenariet Renoveringsstatus Renoveringsdato Nedrivningsdato Opførelsesdato Om bygningen er en erstatning for en nedrevet bygning
Andre data, der er nyttige for at bruge fortegnelsen som et redskab til at planlægge renoveringen af de offentlige organers bygningsmasse	Ejer Beboelsesstatus Organ i bygningen Bygningskarakteristika: Bygningstype Nuværende niveau for energimæssig ydeevne …

Nogle af disse oplysninger kan findes i energiattesten, og det ville være nyttigt at konvertere dem til et dataformat, hvis energiattesten kun findes som PDF. Det kan være nødvendigt at indsamle andre data på anden vis. Medlemsstaterne kan udtrække dem fra andre databaser eller ved at foretage en undersøgelse af bygningsejere og -beboere med regelmæssig opfølgning for at sikre, at oplysningerne holdes ajour. En anden mulighed er at udvikle en database med ekstern adgang, som offentlige organer selv kan få adgang til og ajourføre. For at begrænse den administrative byrde og forbedre kvaliteten af de indsamlede data kan medlemsstaterne også indføre løsninger, der automatiserer dataindsamlingsprocessen, f.eks. gennem intelligent måling, bygningsstyringssystemer, tingenes internet og digitale energisystemer.

For at sikre sammenhæng og ansvarlighed kan medlemsstaterne overveje at udpege ét offentligt organ, der skal forvalte og ajourføre fortegnelsen, samt at indføre processer og værktøjer til at udføre disse opgaver. Et sådant organ kan også inddrages i andre rapporterings- og planlægningsopgaver i forbindelse med foranstaltninger, der har til formål at forbedre bygningsmassens ydeevne, med henblik på at identificere synergier og undgå dobbeltarbejde.

Et link til dataindsamling relateret til direktivet om bygningers energimæssige ydeevne giver medlemsstaterne mulighed for direkte at importere data fra andre datalagre og anvende fortegnelsen som et politikstøtteværktøj. Da alle offentlige bygninger f.eks. skal have en energiattest, og da alle energiattester skal uploades til en fælles database, kan medlemsstaterne muligvis udtrække data vedrørende offentlige organer og automatisk samle størstedelen af fortegnelsen uden overlapninger.

Medlemsstaterne kan overveje følgende støtteforanstaltninger for at sikre, at dataindsamlingen gennemføres hurtigt og effektivt:

— Iværksættelse af en kommunikationskampagne, der har til formål at nå ud til alle offentlige organer (og for det meste rettet mod lokale offentlige organer) for at informere dem om kravene til rapportering om de bygninger, de ejer og/eller benytter.

— Oprettelse af standardskabeloner eller direkte adgangspunkter til den nationale database, hvor det er muligt, som offentlige organer kan bruge til at indberette data om de bygninger, de ejer og/eller benytter.

— Give offentlige organer mulighed for at bruge fortegnelsen til deres egen planlægning og rapportering, f.eks. ved at give dem mulighed for at se aggregerede data for deres bygningsmasse, gennemsnit og tendenser.

Artikel 6 lægger vægt på den offentlige sektor på grund af dens rolle som forbillede — dvs. at den offentlige sektors tiltag bør mindske andre aktørers hindringer for udbredelsen af energieffektivitetsforbedringer og bygningsrenoveringer, hovedsagelig ved at vise, at de er gennemførlige, omkostningseffektive og har bredere fordele. Renoveringen af offentlige organers bygninger vil hjælpe forsyningskæden med at udvikle ekspertise og erfaring, så de bedre er i stand til at rådgive private kunder. Formidling af relevante data om bygningsrenovering er derfor vigtigt for at opbygge kapacitet i byggeriet, men også i andre sektorer (f.eks. finansiering), og følgende overvejelser kan tages i betragtning for fuldt ud at udnytte virkningen af offentlige organers bygningers rolle som forbillede:

— Anvende fortegnelsen til at indsamle data, der er nyttige i formidlingsfasen.

— Indsamle og fremlægge relevante oplysninger for interessenter. F.eks. installationsomkostninger, driftsomkostninger, resultater (forudgående og efterfølgende skøn) eller andre praktiske overvejelser.

— Planlægge en formidlingsstrategi, der kan nå ud til interessenter i industrien, erhvervslivet og boligsektoren med relevante og effektive budskaber.

— Identificere casestudier og bedste praksis, der kan udveksles, herunder sikring af, at tiltagene i de renoverede bygninger er synlige.

Overholdelse af det årlige renoveringskrav

For at fremme renoveringen af bygninger, der ejes af offentlige organer, er der flere tilgange, som medlemsstaterne bør overveje:

— Fastlæggelse af en klar, langsigtet strategi for renovering af offentlige bygninger såsom nationale planer for renovering af bygninger. Ud over finansielle ressourcer kan mange af de organer, der er omfattet af artikel 6 i direktiv (EU) 2023/1791 (offentlige organer, der ejer eller lejer bygninger), drage fordel af støtte til indkøb og tilrettelæggelse af renoveringer på en effektiv og virkningsfuld måde.

— Udpegelse af en central myndighed, der skal være ansvarlig for at prioritere og planlægge renoveringer. Den centrale myndighed kan være ansvarlig for at afgøre, hvilke bygninger der først skal renoveres, ved at tage hensyn til energiforbruget, den nuværende anvendelse og de aktuelle planer for det organ, der benytter bygningen. I den forbindelse kan den centrale myndighed bruge dataene fra den fortegnelse, der er udarbejdet i henhold til artikel 6, stk. 5, i direktiv (EU) 2023/1791. Myndigheden kunne derefter samarbejde med de ansvarlige organer om at planlægge renoveringen, således at den nye bygning også vil støtte den langsigtede strategi for organet i bygningen. Den kan også få til opgave at bistå organet med at identificere finansieringsmulighederne for arbejdet.

— Offentlige organers bygningsrenoveringer kan også prioriteres decentralt på grundlag af motivationen hos offentlige organer, der ejer de pågældende bygninger. En central myndighed vil være ansvarlig for at oprette et finansieringsprogram, hvor offentlige organer kan ansøge om midler, hvis de ønsker at renovere deres bygninger. Denne mulighed bør ledsages af oplysningskampagner for at øge bevidstheden blandt offentlige organer om, at finansieringsprogrammet findes. Denne mulighed giver måske ikke medlemsstaterne mulighed for at nå deres årlige mål, hvis der ikke er nok offentlige organer, der ansøger om støtte til renoveringen af deres bygninger. Ved denne tilgang vil der heller ikke være mulighed for først at prioritere renovering af bygninger med de største besparelser for de laveste omkostninger (eller visse andre strategiske kriterier).

— Overvejelse af alternative finansieringsmekanismer såsom kontrakter med energitjenesteselskaber (ESCO) og støtte til offentlige organer, der er åbne for sådanne tilgange, fra centralt hold.

Medlemsstaterne bør også overveje at udarbejde og offentliggøre klare metoder til:

— konsekvent at identificere, hvilke bygninger der skal renoveres, og hjælpe offentlige organer med på en passende måde at overveje omkostningseffektivitet og teknisk, økonomisk og funktionel gennemførlighed

— at bistå offentlige organer, der ejer socialt boligbyggeri, med at vurdere, om renovering til næsten energineutrale bygninger kan gennemføres inden for kriterierne for omkostningsneutralitet. Det er værd at tage i betragtning, at medlemsstaterne stadig kan vælge at renovere sociale boliger, der ikke opfylder kriterierne for omkostningsneutralitet, til næsten energineutrale bygninger eller nulemissionsbygninger

— at støtte offentlige organer med at håndtere bygninger, der er omfattet af de særlige kategorier (beskyttede bygninger, bygninger, der tilhører de væbnede styrker eller tjener nationale forsvarsformål, og bygninger, der anvendes til gudstjenester og religiøse formål). Metoden kan hjælpe offentlige organer med at:

  — kategorisere disse bygninger korrekt

  — fastsætte det ydeevneniveau eller et sæt kriterier, som bygninger, der tilhører de særlige kategorier som defineret i artikel 6, stk. 2, i direktiv (EU) 2023/1791, skal nå for at blive medregnet i renoveringskravet. En sådan metode kan f.eks. fastslå, hvilke bygningsdele der kan ændres i henhold til bygningskategorien

  — definere en metode til at fastslå, hvornår overholdelse af visse mindstekrav til energimæssig ydeevne kan ændre beskyttede bygningers karakter eller udseende på en uacceptabel måde. Denne metode kan kædes sammen med, hvordan de nationale lovgivere håndterer beskyttede bygninger (f.eks. forskellige beskyttelsesniveauer) og udstikke klare retningslinjer for arkitekter og ingeniører om, hvad der kan betragtes som acceptable ændringer

  — behandle tilfælde, hvor en bygning måske tjener flere formål (f.eks. religiøse aktiviteter, men også sociale arrangementer).